

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsprøven

i

Viborg Kathedralskole

i Aaret 1888.

Viborg.

F. V. Backhausens Bogtrykkeri.

1888.

Indhold.

I.	Afslutningsprøver	Side	1.
II.	Disciplene	—	17.
III.	Arbejdets Ordning	—	27.
IV.	Aarets Arbejde	—	33
V.	Understøttelsesmidler	—	61.
VI.	Samlinger	—	70.
VII.	Regnskabsvæsen	—	88.
VIII.	Bygninger og Løsøre	—	89.
IX.	Ministerielle Anordninger og andre Afgjørelser af mere almindelig Betydning	—	90.

I. Afslutningsprøver.

Ved Skrivelse fra Dr. phil. P. C. V. Hansen af 15. Maj f. A. kom Rektoratet til Kundskab om, at i det nævnte Aar Dr. Hansen paa Undervisningsinspektionens Vegne kom til at ordne Tilsynet ved Afgangsprøven for 6. Kl., alm. Forberedelsesprøve og Aarsprøven for 4. Kl., og modtog derefter ved Skrivelse fra samme af 23. Maj et Udkast til Skolens Examensskema, for saa vidt Inspektionen ved hidsendte Mænd vilde deltage i Bedømmelsen af Prøverne, medens Rektoratet i Henhold til en kongelig Beslutning af 11. Marts s. A., meddelt ved Cirkulære fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 28. s. M., selv vilde have at ordne og fastsætte Bedømmelsen af Prøverne i de øvrige Fag. Med Skrivelse af 26. Maj meddelte Ministeriet et Skema over de til Udarbejdelsen af de skriftlige Prøver fastsatte Tider. Den 4. Juni modtog Rektoratet fra Undervisningsinspektionen et Skema over de af denne kontrollerede Prøver ved de lærde Skoler i Jylland, og den 10. s. M. fra Ministeriet en Pakke med Stileopgaverne. Af det sidst nævnte af de tvende modtagne Skemaer saaes det, at Dr. Hansen selv vilde medvirke ved Bedømmelsen af Prøverne i Naturlære med 6. Kl. og i Matematik og Regning ved almindelig Forberedelsesprøve, medens paa Undervisningsinspektionens Vegne Adjunkt Nielsen fra Aalborg kom til at gjøre det

i Geografi og Naturhistorie ved almindelig Forberedelsesprøve og ved Aarsprøven for 4. Klasses stud. Afdeling, Rektor Iversen fra Horsens i Dansk og Oldnordisk med 6. Kl. og Prof. Thor Sundby i Tysk og Fransk med samme Kl.

a. Afgangsprøve for studerende Disciple af sproglig-historisk Retning.

Der indstillede sig følgende 15 Disciple af Skolens 6. Kl., som med Undtagelse af Nr. 6 alle her ved Skolen havde bestaaet 4. Klasses Aarsprøve, Nr. 4 i 1884, de øvrige i 1885.

1. Søren **Andersen**, Søn af Proprietær Hns. Andr. Rud. A. paa Kølbygaard ved Ferritslev i Ty, optagen i Skolens 1. Kl. d. 15. Avg. 1881, fyldt 18 Aar d. 15. Juli 1887;
2. Viggo **Andersen**, S. af Partikulier Hans A. i Viborg, opt. i 1. Kl. d. 15. Avg. 1881, fyldt 17 Aar d. 9. Novbr. 1886;
3. Anders Pedersen **Brill**, S. af Gaardejer Pdr. Nielsen Br. paa Brill i Tørring Sgn., Vrads Hrd., Aarhus Amt, opt. i 4 Kl. d. 15. Avg. 1884, fyldt 18 Aar d. 8. Avg. 1886;
4. Villiam Johannes **Hoff**, S. af Landiuspektør, Godsforvalter paa Tjele Gust. Leop. Frdn. H. i Viborg, opt. i 1. Kl. d. 15. Avg. 1880, fyldt 19 Aar d. 9. April 1887;
5. Hans Olaf **Holst**, S. af Skovlfabrikant Frdr. Helmuth Soph. H. i Viborg, opt. i 1. Kl. d. 15. Avg. 1880, fyldt 18 Aar d. 7. Oktbr. 1886;
6. Chr. Peder **Jensen**, S. af Husmand Anders J. i Örrer Sogn, Hammerum Hrd., 1884 bestaaet alm. Frbrdlspr. uden Fransk ved Herning Real-sk. med 32½ Points i de 5 Fag, opt. i 5. Kl.

- d. 15. Avg. 1884, 1885 bestaaet Prøve i latinsk Stil her ved Skolen med g÷, fyldt 19 Aar d. 17. Decbr. 1886;
7. Hother **Jensen**, S. af Bogtrykker og Redaktør Ludv. Chr. Hnr. J. i Skive, opt. i 2. Kl. d. 15. Avg. 1881, fyldt 19 Aar d. 4. Juli 1887;
  8. Jens Christian **Jensen**, S. af Gaardejer Niels J. i Øster Ølby, Hjerm Hrd., Ringkjøb. Amt, opt. i 2. Kl. d. 10. Oktbr. 1882, fyldt 20 Aar d. 14. Decbr. 1886;
  9. Helge **Krohn**, S. af prakt. Læge Vilh. Tetens Kr. i Kalø Lægebolig, Bregnet Sgn., Øster Lisbjerg Hrd., Randers Amt, opt. i 1. Kl. d. 15. Avg. 1881, fyldt 17 Aar d. 1. Juni 1887;
  10. Anton Marius **Pedersen**, S. af afd. Gaardejer Jens P., Stiffader Rasmus P., Gaardejer i Taarup, Auning Sgn., Sønderhald Hrd., Randers Amt, opt. i 3. Kl. d. 15. Avg. 1883, fyldt 19 Aar d. 5. Novbr. 1886;
  11. Christen Kirk **Pedersen**, S. af Gaardejer Lars Sand P. (Kirkegaard) i Harboøre, Vandfuld Hrd., Ringkjøbing Hrd., opt. i 1. Kl. d. 15. Avg. 1881, fyldt 19 Aar d. 6. Febr. 1887;
  12. Peder Andersen **Pedersen**, S. af Gaardejer Hans P. paa Thorum Præstegaard i Nørre Hrd. i Salling, opt. i 2. Kl. d. 15. Avg. 1882, fyldt 18 Aar d. 2. Decbr. 1886;
  13. Volmer Rise **Ring**, S. af prakt. Læge Caspar R. i Skive, opt. i 1. Kl. d. 15. Avg. 1881, fyldt 19 Aar d. 1. Marts 1887;
  14. Harald Bøggild **Steenstrup**, S. af Prpt. Jens Kraft Vogelius S. paa Kvistgaard i Vejrum Sgn., Hjerm Hrd., Ringkjøbing Amt, opt. i 1. Kl. d. 15. Avg. 1880, fyldt 19 Aar d. 3. Juni 1887; og

15. Carl Dige **Thranum**, S. af Kbm. Clemen Poulsen
Thr. i Viborg, opt. i 1. Kl. d. 15. Avg. 1880,
fyldt 17 Aar d. 31. Oktbr. 1886,

samt en Privatist, nemlig

Jens Peter Julius **Jensen**, Seminarist og Lærer ved Viborg Borgerskole, født d. 18. Juli 1861, 1882 her ved Skolen bestaaet Tillægsprøve til Skolelærerexamen i 2 Sprog med mg+ og og ug÷ og 1886 ligeledes her ved Skolen Prøve i latinsk Stil med mg÷.

De fra Ministeriet sendte Opgaver til de skriftlige Prøver vare

i Dansk som fri Opgave: Penge er en god Tjener, men en slet Herre;

og over et kjendt Stof: Englands og Irlands gjensidige Forhold i Tidernes Løb;

i Latin til Oversættelse paa Dansk:

Q. Fulvius Flaccus censor aedem Fortunae, quam in Hispania praetor bello Celtiberico voverat, faciebat enixo studio, ne ullum Romae amplius aut magnificentius templum esset. Magnum ornatum ei templo ratus adjecturum, si tegulae marmoreae essent, profectus in Bruttios, aedem Junonis Lacinae ad partem dimidiam detegit, id satis fore ratus ad tegendum, quod aedificaretur. Naves paratae fuerunt, quae tollerent atque asportarent, auctoritate censoria sociis deterritis id sacrilegium prohibere. Postquam censor rediit, tegulae expositae de navibus ad templum portabantur. Quamquam, unde essent, silebatur, non tamen celari potuit. Fremitus igitur in curia ortus est; ex omnibus partibus postulabatur, ut consules eam rem ad senatum referrent. Ut vero arcessitus in curiam censor venit, multo infestius singuli universique praesentem lacerare: Templum augustissimum regionis ejus, quod non Pyrrhus, non Hannibal violassent, foede detexisse ac prope diruisse censorem, moribus regendis creatum, et quod, si in privatis sociorum aedificiis faceret, indignum videri posset, id deum immortalium templa demolientem facere et obstringere religione populum Romanum, spoliis templorum templa aedificantem, tanquam non iidem ubique di immortales sint. Relatione facta, in unam

omnes sententiam ierunt, ut eae tegulae reportandae in templum locarentur et piacularia Junoni fierent. Quae ad religionem pertinent, cum cura facta; tegulas relictas in area templi, quia reponendarum nemo artifex inire rationem potuerit, redemptores nuntiarunt.

ratio betyder her Fremgangsmaade. redemptor Entreprenør.

og i Fransk til Oversættelse paa Fransk:

Vilhelm Erobrerens sidste Vilje.

Vilhelm med Tilnavnet den røde og Henrik, Kongens to yngste Sønner, forlode ikke hans Sengs Hovedgjærde, da de utaalmodig ventede paa, at han skulde diktere sin sidste Vilje. Robert, den ældste af de tre, havde været fraværende siden sin sidste Ordstrid med sin Fader. Til ham var det, at Vilhelm forhen, med Samtykke af Høvdingerne i Normandiet, havde testamenteret sin Hertugtitel; og trods den Forbandelse, han siden havde udtalt mod Robert, søgte han ikke at berøve ham den Adkomst, som Normannernes Ønske havde tiltænkt ham. „Hvad angaar Kongeriget England“, sagde han, „testamenterer jeg det ikke til nogen, fordi jeg ikke har faaet det i Arv, men erhvervet det ved Magt og ved blodig Kamp; jeg overgiver det i Guds Hænder, idet jeg indskrænker mig til at ønske, at min Søn Vilhelm, der har været mig lydige i alt, maa opnaa det, om Gud vil, og leve lykkelig derovre.“ „Og mig, Fader, hvad giver du da mig?“ sagde Henrik, den yngste af Sønnenne. „Jeg giver dig femtusend Pund Sølv af mit Skatkammer“, svarede Kongen. „Men hvad skal jeg gjøre med de Penge, naar jeg hverken har Land eller Bolig?“ — „Vær rolig, min Søn, og hav Tillid til Gud, find dig i, at dine Brødre gaa forud for dig; din Tid kommer efter deres“. Henrik trak sig strax tilbage for at gaa hen at modtage de femtusend Pund; han lod dem veje med Omhu og anskaffede sig en Pengekiste, der var vel beslaaet og forsynet med gode Laase.

rød roux. berøve déshériter de. ved blodig Kamp au prix du sang. leve lykkelig derovre y prospérer.

I Bedømmelsen deltog foruden de fra Undervisningsinspektionen sendte Meddomsmænd kun Lærere ved Skolen.

Udfaldet ses af den tilføjede Oversigt A, hvor for Skolens Disciples Vedkommende de Tal, der

A. Afgangsprøve for studerende Disciple af sproglig-historisk Retning 1887.

	Dansk skr.		Dansk mundt. og Oldnordisk.	Fransk skr. og mdtl.	Tysk.	Engelsk.	Historie.	Latin			Græsk.	Naturlære.	Points.	Hoved- karakter.
	Fri Opg.	Bud. Opg.						skriftlig.	mundtlig med Iuden Forberedelse.	ug. ÷				
Andersen. S. (80, 34 P.)	mg ÷	mg	mg ÷	mg ÷	ug ÷	„	ug ÷	mg	mg ÷	mg ÷	ug ÷	ug ÷	103	1. Karakter.
Andersen. V. (54, 25 P.)	tg	g ÷	g ÷	g ÷	mg	„	ug ÷	g ÷	g ÷	tg ÷	mg ÷	g ÷	76	2. Karakter.
Brill. Anders P. (71, 34 P.)	g ÷	g ÷	mg	g	mg ÷	„	ug	tg ÷	mg ÷	g ÷	mg ÷	ug ÷	88 ¹ / ₃	1. Karakter.
Hoff, Villiam (52, 24 P.)	mg ÷	g	mg ÷	mg ÷	g ÷	„	g ÷	mg ÷	mg	mg ÷	mg	mg ÷	90 ¹ / ₃	1. Karakter.
Holst. Hans Olaf (62, 23 P.)	g	g	g	g ÷	g ÷	„	g ÷	g ÷	mg ÷	mg ÷	g	g ÷	77 ¹ / ₃	2. Karakter.
Jensen. C. P. (, 32 ¹ / ₃ P.)	mg	g ÷	mg	g ÷	„	mg ÷	ug ÷	mg	mg ÷	mg ÷	ug ÷	mg ÷	97	1. Karakter.
Jensen. Hother (72, 30 P.)	g	g ÷	g	g ÷	mg ÷	„	g ÷	tg ÷	g ÷	g ÷	g	g	65 ² / ₃	2. Karakter.
Jensen. J. Chr. (70, 30 P.)	g	g ÷	mg ÷	g	„	ug ÷	tg	mg ÷	mg	mg	mg	g ÷	74 ² / ₃	2. Karakter.
Krohn. Helge (64, 28 P.)	g ÷	g ÷	g	g ÷	mg ÷	„	mg	mg ÷	mg ÷	mg	mg ÷	mg ÷	89 ¹ / ₃	1. Karakter.
Pedersen. A. M. (50, 15 P.)	g ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	„	ug ÷	tg ÷	mg ÷	mg ÷	mg	tg	82 ² / ₃	2. Karakter.
Pedersen. C. K. (62. 32 P.)	g ÷	mg ÷	mg ÷	g	mg	„	g	g ÷	g ÷	g ÷	mg	mg	83 ¹ / ₃	2. Karakter.
Pedersen. P. A. (73, 28 P.)	mg ÷	mg	mg	mg ÷	ug ÷	„	g ÷	mg ÷	ug ÷	mg	ug ÷	mg ÷	95 ² / ₃	1. Karakter.
Ring. V. R. (75, 35 P.)	g ÷	g ÷	mg ÷	g	mg ÷	„	mg	mg ÷	g	g	g	ug	83 ¹ / ₃	2. Karakter.
Steenstrup. H. (65, 28 P.)	g ÷	g	g ÷	tg ÷	mg ÷	„	mg ÷	g	mg ÷	g ÷	g	mg	74	2. Karakter.
Tranum. Carl (64, 25 P.)	mg ÷	g ÷	mg ÷	g ÷	„	mg	mg ÷	ug ÷	mg ÷	mg ÷	mg	mg	95 ² / ₃	1. Karakter.
Privatist:														
Jensen. J. P. J.	g	g	mg ÷	mg ÷	mg ÷	„	ug ÷	mg ÷	mg	g ÷	mg	mg	90 ² / ₃	1. Karakter.

findes indskudte efter deres Navne, angive de Tal Points, hver især af dem i sin Tid ved 4. Klasses Aarsprøve havde opnaaet henholdsvis i samtlige Fag og i de fem afsluttede.

b. Almindelig Forberedelsesprøve samt Aarsprøve for den stud. Afdeling af 4. Kl.

I 4. Kl. sad der 23 Disciple, af hvilke 5 vare Realdisciple, og deraf igjen 2 kun skulde underkaste sig Prøve i 2 Sprog. Desuden havde der til Aarsprøven for den studerende Afdeling meldt sig 5 Privatister, af hvilke en, nemlig

Axel Langhoff Barfoed **Møller**, Søn af Farver Laurits Langhoff M. i Odense, født d. 22. Decbr. 1866, i Aaret 1882 havde bestaaet Realafgangsprøven af højere Grad ved Giersings Realskole i Odense med 81, i de fire Fag $28\frac{2}{3}$ Points og nu for at kunne gaa videre som studerende i matematisk-naturvidenskabelig Retning ønskede at underkaste sig Prøve i Latin, mundtlig og skriftlig;

medens 4 kun ønskede at underkaste sig Prøve i latinsk Stil, nemlig Josef Kristian **Knudsen**, Jørgen Peter **Lauritzen**, og Christian Elith **Petersen** samt Jens Christian Emarius **Christiansen**, som alle agtede at underkaste sig Optagelsesprøve til 5. Klasse, de tre første efter tidligere andensteds at have bestaaet almindelig Forberedelsesprøve med det fornødne Pointstal og derefter allerede at have siddet i denne Klasse et Aar og deri deltaget i Undervisningen i de Fag, hvori de kunde følge med Klassen, og den 4. efter ifjor her ved Skolen at have bestaaet almindelig Forberedelsesprøve med 3 Sprog med $85\frac{2}{3}$, i de 6 Fag $25\frac{2}{3}$ Points;

og endelig havde Disipelen Peder **Jensen** af Skolens 5. Klasse efter Ministeriets Skrivelse af 17. Juli 1886 at underkaste sig en gjentagen Prøve i Matematik, hvorved han som Betingelse for at kunne opflyttes i 6. Klasse skulde opnaa Karakterer til Værdi 2 tg., hvilken Prøve han efter en herfra Skolen udtalt Anmodning, for at den fra Undervisningsinspektionen sendte Meddomsmand kunde komme til at deltage i Bedømmelsen, kom til at underkaste sig sammen med Skolens Realdisciple.

De fra Ministeriet sendte Opgaver til de skriftlige Prøver vare for alle Klassens Disciple;

i Dansk: Hvilken Indflydelse have Storbritanniens og Irlands Beliggenhed og Jordbundsforhold paa deres Næringsveje?

i Arithmetik:

1. 515 Kr. ere satte paa Rente og Rentes Rente til den aarlige Rentefod 4 pCt. i 3 Aar; den nye Sum derpaa til den aarlige Rentefod $3\frac{3}{4}$ pCt. i 2 Aar, og den derved fremkomne Sum til den aarlige Rentefod $3\frac{1}{2}$ pCt. i $1\frac{1}{2}$ Aar. Renten lægges halvaarlig til Kapitalen. Hvor stor er den oprindelige Kapital bleven? Hvor stor vilde den være bleven, hvis den hele Tiden havde staaet til den aarlige Rentefod $3\frac{3}{4}$ pCt., og Renten halvaarlig var lagt til? Til hvilken aarlig Rentefod skulde den have været sat ud hele Tiden, hvis den, ogsaa med halvaarlig Rente, skulde have naaet den samme Størrelse, som den voxede til paa den første Maade?

2. $8x^{-6} + 999x^{-3} = 125$. Find x .

3. 3 Differentserækker, hver bestaaende af n Led, begynde alle med 1. Differentserne ere henholdsvis 1, 2 og 3. Find Rækkernes sidste Led (t_1, t_2, t_3) og Summen af hver Række (s_1, s_2, s_3), og vis, at t_2 er Middeltallet mellem t_1 og t_3 og ligeledes s_2 mellem s_1 og s_3 . Hvor stor skulde Differentseren være i den anden Række, for at s_2 skulde være Mellemproportional mellem s_1 og s_3 ? Til Exempel for det sidste Spørgsmaals Vedkommende: $n = 17$.

og i Geometri:

1. I en Trekant ABC er $AB = BC$. Fra B er henad BA og BC afsat Stykkerne BD og BE henholdsvis $= \frac{1}{4} BA$

og = $\frac{1}{3}$ BC. DE skærer AC's Forlængelse i F. Hvor lang er CF udtrykt ved AC?

2. Konstruer et Rektangel, der i Areal er lig et givet Kvadrat med Siden a. Rektanglets Sider have en Forskjel = en given Linie b.

3. En Cirkel med Radius = r er given. Gjennem dens Centrum og Endepunkterne af en Bue paa 60° er beskrevet en anden Cirkel. Man skal finde Arealerne af de derved fremkomne krumlinede Figurer, udtrykte ved r.

for de studerende Disciple samt de 5 Privatister i Latin til Oversættelse paa Latin:

Under Marcus Claudius's og Lucius Furius's Consulat kom der Sendemænd fra Rom til Carthago. Da Hannibal troede, at disse vare blevne sendte for at fordre ham udleveret¹⁾, og frygtede for, at dette skulde ske, gik han hemmelig om Bord²⁾ paa et Skib og flygtede til Kong Antiochus i Syrien. Han vidste, at denne var fjendtlig stemt³⁾ mod Romerne, og haabede at skulle overtale ham til at erklære dem Krig, hvilket ogsaa lykkedes⁴⁾ ham; men Antiochus vilde ikke adlyde hans Raad og drage med sine Hære til Italien, hvilket, hvis det var sket, vilde have bragt⁵⁾ Romernes Herredømme i den største Fare. Altsaa førte Kongen Krigen imod dem, først i Grækenland, derpaa i Asien, men paa begge Steder uheldig, og overvundet ved Magnesia af Lucius Scipio, som siden fik Tilnavnet Asiaticus, blev han nødt til at bede dem om Fred. Hannibal var imidlertid flygtet og havde begivet sig⁶⁾ til Bithyniens Konge Prusias, hos hvem han næsten isyv Aar holdt sig skjult⁷⁾; men da Romerne endelig havde erfaret, hvor han var, og havde befalet Prusias at udlevere⁸⁾ ham til dem, vovede Prusias ikke at give dem Afslag⁹⁾. Da tog Hannibal sig af Dage¹⁰⁾ ved Gift, Aar 183 før Christi Fødsel

¹⁾ fordre udleveret = exposcere. ²⁾ gaa om Bord = conscendere. ³⁾ fjendtlig stemt = af fjendtligt Sind. ⁴⁾ lykkes = contingere. ⁵⁾ bringe = adducere. ⁶⁾ begive sig = conferre se. ⁷⁾ holde sig skjult = latere. ⁸⁾ udlevere = dedere. ⁹⁾ give Afslag = negare; ¹⁰⁾ tage af Dage = interimere.

og for Realdisciplene

i Engelsk til Oversættelse paa Dansk:

A Tropical Storm.

On the 1st of June 1822 day began to break with an

unusual gloom that overshadowed everything; a black haze rested like a high wall round the horizon, while the sky, so long without a single speck, was covered all over with shapeless clouds flying in different directions. The sea-wind, which used to begin gently and then gradually increase to a pleasant breeze, came on suddenly and with great violence, so that the waves broke into white foam as far as the eye could reach. The sea looked black under the influence of an immense mass of dark clouds, rising slowly in the western quarter, were they remained suspended like a mantle during the whole day. The ships which had lain motionless on the surface of the bay, were now rolling and pitching with their cables stretched out. Innumerable sea-birds continued during all the day to wheel round the rock on which the town stood, and to scream as if in terror at this sudden change. The dust of six months' hot weather, raised into high pyramids, was forced by the furious gusts of wind into the innermost corners of the houses. Long before sunset it seemed as if the day had closed, owing to the darkness caused by the dust in the air, and to the sky being overcast in every part by masses of clouds. Presently lightning was observed among the hills, which was shortly afterwards followed by a storm, exceeding in violence anything I ever met with. During eight hours the rain did not cease pouring down for one moment; the steep streets of the town soon became the channels of streams of such magnitude as to sweep away large stones, thus rendering it everywhere dangerous, and in some places quite impossible to pass.

Tropical, tropisk. Haze, Taage. Speck, Plet. Shapeless, uformelig. Pitch, duve. Gust of wind, Vindstød.

og i praktisk Regning:

1. En Mand sender en Blanding af 2 Sorter Korn til England. Den ene Sort er kjøbt for 12 Kr. pr. Td., den anden for 12 Kr. 50 Ø. pr. Td. Undervejs fordærves $\frac{1}{5}$ af Kornet og bliver usælgeligt; Resten sælges for $1\frac{1}{5}$ £ pr. Quarter, for ialt 960 £, hvilket er 420 Kr. mere end Indkjøbsprisen for alt Kornet. Hvor mange Tdr. blev der kjøbt af hver Sort? (10 Quarter = 21 Tdr. 1 £ = 18 Kr. 25 Ø.)

2. En Mark har Form af et Rektangel med Siderne

1390,6 Alen og 206,79 Alen. Den besaas med Rug, hvortil medgaar 7,4326 Skp. pr. Td. Land, og der høstes 13,107 Fold, hvoraf $\frac{13}{27}$ sælges for 14 Kr. 75 Ø. pr. Td. Hvor meget indkommer derfor? (1 Td. Land = 14,000 □ Alen).

I Bedømmelsen deltog foruden de fra Undervisningsinspektionen sendte Meddomsmænd ved Prøven i Mathematik for den studerende Afdelings Vedkommende og i Naturlære for Realafdelingens Kaptejn N. M. Jensen og ellers kun Lærere ved Skolen.

Udfaldet ses af de tilføjede Oversigter B 1 og 2.

Den almindelige Forberedelsesprøve bestodes altsaa af 4 af de Realdisciple, der sad i Klassen, nemlig:

1. Rasmus **Brostrøm**, S. af Handelsgartner Carl Jcb. B. i Viborg, opt. i 1. Kl. d. 15. Avg. 1883, fyldt 16 Aar d. 8. Febr. 1887;
2. Gustav Axel Edouard **Jørgensen**, S. af entl. Sognepr. Carl Kratzenstein Stub J., Fosterson af Ovrlr. ved Skolen, Dr. Bang, opt. i 1. Kl. d. 15. Avg. 1883, fyldt 15 Aar d. 29. Avg. 1886;
3. Valdemar **Munch**, S. af Landbruger Christen Møller M. i Viborg, opt. i 1. Kl. d. 15. Avg. 1883, fyldt 15 Aar d. 23. Jan. 1887 og
4. Andreas **Sørensen-Degn**, S. af Hattemager Søren S.-D. i Viborg, opt. i 1. Kl. d. 15. Avg. 1882, fyldt 16 Aar d. 5. Oktbr. 1886.

Desuden opnaaede samtlige de i Klassen siddende studerende Disciple det Tal Points (33), der er sat som Vilkaar for, at de kan erhverve sig Rettigheder jævnsides med dem, der have bestaaet den almindelige Forberedelsesprøve; og iblandt dem var 4, der vilde nøjes med at have vundet disse Rettigheder og ikke vilde fortsætte deres Skolegang videre, nemlig:

B I. Aarsprøve for studerende Disciple af 4. Klasse i Sommeren 1887.

	Retning	Dansk Stil.	Tysk.	Fransk.	Latin skr. og mdtl.	Historie.	Geografi	Naturhist.	Arithmetik	Geometri.	Græsk.	Naturlære	Points		Udfald.
													tilsammen.	i afsluttede Fag.	
Bendix. Frederik . .	spr.-hist.	g	g+	g+	tg+	mg÷	g	g	g÷	g	g÷	„	49 ² / ₃	24 ¹ / ₃	Best.
Bruhn. Asger	spr.-hist	g	mg÷	mg÷	mdl+	mg+	mg÷	g÷	mg÷	tg+	g	„	40	25	Best.
Christensen. Carl . .	spr.-hist.	mg÷	g÷	mg	mg+	g+	mg	g	mg+	mg+	mg+	„	71 ¹ / ₃	30 ¹ / ₃	Best.
Christensen. Carl C	spr.-hist.	g	mg+	mg	mg÷	ug÷	mg÷	g	mg+	mg÷	mg	„	71 ² / ₃	32 ¹ / ₃	Best.
Esmann. Holger . . .	spr.-hist.	g÷	g+	g+	tg	g	ug÷	g+	g	g	g+	„	51	29	Best.
Faber. Valdemar . .	spr.-hist.	g÷	tg+	mg÷	g÷	g+	g÷	tg+	g+	g	g+	„	47 ² / ₃	19	Best.
Friis. Aage	spr.-hist.	mg+	mg+	mg+	mg+	ug	ug	mg+	mg+	mg	mg+	„	81 ² / ₃	37	Best.
Glud. Einar	spr.-hist.	g	mg	mg÷	tg	mg	g	g÷	mg	mg+	mg÷	„	56 ² / ₃	30	Best.
Hedemann. Oscar . .	spr.-hist.	g÷	g+	mg÷	g	ug	g	g+	mg÷	g	mg÷	„	62	27 ² / ₃	Best.
Herskind. Alfred . .	spr.-hist.	tg+	g÷	mg	tg+	mg÷	g+	g÷	mg	g÷	g+	„	49 ² / ₃	23 ² / ₃	Best.
Hoff. Einar	spr.-hist.	g	g+	mg÷	tg+	mg+	mg÷	g+	g	tg	g+	„	52 ² / ₃	23 ² / ₃	Best.
Jacobsen. Jacob . . .	spr.-hist.	mg	mg+	mg+	mg+	mg÷	g÷	g+	g	mg÷	mg+	„	70 ² / ₃	28	Best.

Løgstrup. Elof . . .	spr.-hist	g+	g÷	g+	tg	g÷	g	mg÷	mg+	mg÷	g	"	50 ² / ₃	28 ² / ₃	Best.
Mulvad. Carl Chr. .	spr.-hist.	mg÷	mg	mg÷	tg	g	tg+	tg÷	tg+	tg÷	g	"	33	8 ¹ / ₃	Best.
Munch. Peter	spr.-hist.	mg+	mg+	mg	mg	ug	ug	ug÷	ug	ug	mg+	"	82 ² / ₃	39	Best.
Rahbek. Ove	spr.-hist	g+	mg+	mg	tg+	mg	g÷	g	mdl+	tg÷	g	"	39 ¹ / ₃	10	Best.
Severinsen. Peder. .	spr.-hist.	ug÷	ug÷	mg÷	mg÷	g	g	g+	g+	mg÷	mg÷	"	68 ¹ / ₃	30 ¹ / ₃	Best.
Sixhøj. Jens Chr. . .	spr.-hist.	g+	mg+	mg+	mg+	g+	mg÷	g	g÷	mg	mg+	"	70	29 ¹ / ₃	Best.
Privatister:					mdtig.										
Møliær. Axel	math. naturv.	"	"	"	og skr mg	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Knudsen. Christian.	spr.-hist	"	"	"	skr. g	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Lauritsen. Jørgen. .	spr.-hist	"	"	"	skr. mg÷	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Petersen. Christian.	spr.-hist.	"	"	"	skr. tg+	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Christiansen. Chr. .	spr.-hist.	"	"	"	skr. mg÷	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Jensen. Peder	spr.-hist.	"	"	"	"	"	"	"	tg	tg	"	"	"	"	"

B 2. Almindelig Forberedelsesprøve i Sommeren 1887.

	Dansk		Engelsk skr. og mdtl	Tysk.	Fransk.	Historie.	Geografi.	Naturhistorie.	Naturlære.	Geometri skr. og mdtl.	Regning.	Arithmetik skr. og mdtl	(Orden med de skr. Arbejder.	Points.	Udfald.
	skriftlig	mundtlig.													
Bache. Vilhelm	ude	blev	ude	blev	ude	blev	mdl.	mdl ÷	ude	blev	mdl ÷	ude	bl	"	"
Brostrøm. Rasmus	g ÷	g ÷	mg	mg	g	tg	mdl.	g ÷	g	ug ÷	ug	mg ÷	mg	81 1/3	Bestaaet.
Jørgensen. Gustav	g ÷	mg ÷	g ÷	g	mg ÷	mg	tg ÷	tg	mg ÷	ug	ug	g ÷	mg	84	Bestaaet.
Munch. Valdemar	mg ÷	mg ÷	ug ÷	mg ÷	mg	mg ÷	g ÷	g	mg ÷	ug	mg ÷	mg ÷	mg	105	Bestaaet.
Sørensen-Degn. Andr. . .	g ÷	mg ÷	mg	mg ÷	"	mg	g	mg ÷	mg ÷	g ÷	g ÷	g ÷	mg	91	Bestaaet.

- I. Gjøphard Oscar **Hedemann**, S. af Prpt. Oscar Er. Jul. H. paa Østergaard i Aasted Sogn, Harre Hrd. i Salling, opt. i 1. Kl. d. 15. Avg. 1882, fyldt 17 Aar d. 18. Avg 1886;
2. Alfred **Herskind**, S. af Prpt. Anders H. paa Ørslevkloster i Fjends Hrd. i Viborg Amt, opt. i 1. Kl. d. 15. Avg. 1882, fyldt 17 Aar d. 15. Marts 1887;
3. Elof **Løgstrup**, S. af Karethmager Ptr. Andr. Laur. L. i Viborg, opt. i 1. Kl. d. 15. Avg. 1882, fyldt 17 Aar d. 20. Febr. 1887; og
4. Ove Jacob **Rahbek**, S. af Ritmester Mathias R., Ejer af Sparkjærsholm ved Sparkjær Station, opt. i 1. Kl. d. 15. Avg. 1882, fyldt 17 Aar d. 1. Juli 1887.

c. Latinprøve for Farmaceuter

er, siden Beretningen sluttedes i forrige Aars Indbydelsesskrift, her ved Skolen bleven afholdt med 3 Examinander, af hvilke de to ikke bestode Prøven, og den 3. var Discipel paa Svaneapotheket i Viborg Jens **Sørensen**, født d. 8. December 1870, som opgav at have læst foruden Forchhammers Læsebog 5. og 6. Bog af Evtropius og de 13 første Kapitler af 7. Bog og ved Prøven, hvorved Overhørelsen udførtes af Rektor Lefolii med Tilkaldelse som Meddommer af Ovrl., Lærer i Latin ved Skolen Chr. Ramsgaard, tilkjendtes Karakteren mg ÷, hvorefter han i Henhold til den kgl. Anordning af 30. Avg. 1881 om en almindelig Forberedelsesprøve § 7 i Forbindelse med Ministeriets Skrivelse af 28. Septbr. s. A. til Rektoratet for Aarhus Kathedralskole, Stykke 1, samt Skr. af 16. Febr. 1887 til Rektoratet for N. N. Skole (Ministerialtid, 1887 A Nr. 27) erklæredes for at have **bestaaet** Prøven.

---

a. Halvaarsprøvens mundtlige Del holdtes fra Mandagen d. 6. til Lørdagen d. 11. Februar, begge Dage medregnede, medens de skriftlige Prøvearbejder vare blevne udførte til passende Tider i de nærmest forudgaaende otte Dage. Den skriftlige Prøve omfattede samtlige vedkommende Fag; men af Hensyn til Tiden maatte i alle Klasser med Undtagelse af 6. og 4. enkelte Fag forbigaaes ved den mundtlige Prøve. Rektoren deltog i Bedømmelsen af samtlige skriftlige Arbejder med Undtagelse af de matematiske og i forskellige Fag i saa mange af de mundtlige Prøver, som det var muligt for ham at overvære, medens ellers Bedømmelsen udførtes af en Lærer til foruden den vedkommende Faglærer, der besørgede Overhøringen.

b. Optagelsesprøven over de Disciple, der vare meldte til at gaa over fra Forberedelsesskolen til Kathedralskolen, blev afholdt saaledes, at den udgjorde en Del af den samlede Aarsprøve for begge Skoler, idet i hvert Fag vedkommende Lærer i Kathedralskolens 1. Klasse i Forening med Faglæreren i Forberedelsesskolens øverste Klasse udførte Bedømmelsen, og den endelige Afgjørelse om Optagelsen blev truffen ved Lærermødet efter Afslutningen af den hele Aarsprøve. Over de andre Disciple, der vare meldte til Indtrædelse enten i Forberedelsesskolen eller i Kathedralskolen, holdtes Optagelsesprøven paa sædvanlig Maade Tirsdagen d. 5. Juli, saaledes at hver Discipel i hvert Fag blev prøvet af den Lærer, der i Aarets Løb havde undervist i Faget i den Klasse, der var nærmest under den, han var indmeldt til, kun til Frbkl. a af denne Klasses egen Lærer. 4 Disciple, der skulde underkaste sig Optagelsesprøven til 5. Kl., blev prøvede ved denne Klasses Aarsprøve i de vedkommende Fag.

c. Offentlig Prøve i Sang for Skoleaaret 18⁸⁶/₈₇ afholdtes Torsdagen d. 25. Maj Kl. 5; der blev i alt sunget 13 Sange, nemlig én enstemmig af samtlige syngende Disciple i hele den samlede Skole, og to enstemmig blot af Disciple fra Forberedelsesskolen, 5 trestemmig af Disciple fra alle Kathedralskolens Klasser, 3 tostemmig af Disciple fra 5. og 6. Klasse, og 2 Kvartetter ligeledes af Disciple fra disse to Klasser.

d. Offentlig Prøve i Gymnastik for Skoleaaret 18⁸⁶/₈₇ afholdtes med 6. og 5. Kl. Onsdagen d. 4. Maj f. A. fra Kl. 12—2, med 4. Kl. Tirsdag d. 17. Maj 12—2, Forbere-

delsesskl. Onsdagen d. 18. Maj 1—2 og 3., 2. og 1. Kl. Fredagen d. 20. Maj 12—2. Prøven bedømtes af de vedkommende Klassers Faglærer i Forbindelse med Skolens anden Lærer i Faget og Premierløjtnant Larsen, idet der paa Grundlag af en Karakter, Læreren forud havde givet hver Discipel for hans Flid og Fremgang i Faget Aaret igjennem, efter et rimeligt Hensyn til Prøvens Udfald, for ham bestemtes en Karakter, der blev indført i Examensprotokollen ved den sidst afholdte Halvaarsprøve og meddelt Hjemmet.

e I Dans fremstilledes Kathedralskolens Disciple offentlig Mandagen d. 19. og Tirsdagen d. 20. Marts d. A. Kl. 7½—9½, første Dag 2. og 4. Hold (Begynderne), og anden Dag 1. og 3. Hold (de videre komne).

II. Disciplene.

Da Meddelelsen sluttedes i forrige Aars Indbydelsesskrift d. 7. Maj f. A., talte Kathedralskolen 103 Disciple, Forberedelsesskolen 30, tilsammen 133 Dspl., hvis Fordeling efter Klasse, Fag og Retning saaes af en tilføjet Oversigt.

Ved Udgangen af Juni Maaned udtraadte af 5. Kl. Viggo Schaefer, som skulde forberedes til Optagelse i Officersskolen, af 3. Rikl. Valdemar Weldingh, hvis Fader var bleven forsat til Kjøbenhavn, og af 4. Kl's Realafdlng. Vilh. Bache. Efter overstaaet Afgangsprøve udtraadte af 6. Kl. de oven omtalte 15 Disciple og af 4. Kl's Realafd. de 4 Disciple, der havde bestaaet almindelig Forberedelsessprøve. Desuden udtraadte efter Aarsprøven af 5. Kl. Chr. Møller, som vilde lade sig privat forberede til Afgangsprøve, Oscar Hedemann, som skulde forberede sig til at optages paa Officersskolen, Alfred Herskind, som skulde være Apotheker, og Eloy Løgstrup, som skulde i Lære som Maskinsmed; af 4. Kl. Ove Rahbek, som skulde i

Lære paa en Fabrik, af 3. stud. Kl. Niels Stubkjær, tidligere kaldet Andersen, som andensteds vildesøge den Skoleundervisning, han endnu trængte til, og af 1. Kl. Johns. Thomsen og Vldmr. Ditzel, hvis Fædre ikke ønskede, de skulde sidde endnu et Aar i samme Klasse. Saaledes kom Kathedralskolen til at tiltræde det ny Skoleaar med 73 af sine tidligere Disciple.

Af Forberedelsesskolen udtraadte efter overstaaet Aarsprøve 15 Disciple, som var fundne modne til Optagelse i Kathedralskolen; men før de kunde indtræde i denne, udtraadte en af dem, Adolf Høeg, hvis Forældre flyttede til Aarhus. Ligeledes udtraadte efter overstaaet Aarsprøve Martinus Brandt, for at han ikke skulde komme til at sidde 3. Aar i Frbrdlskl. b, og Jens Peter Trap, hvis Forældre skulde flytte til Ringkjøbing. Saaledes kom Forberedelsesskolen til at tiltræde det ny Skoleaar med 13 af sine tidligere Disciple.

Men da 14 af de Disciple, der var udtraadte af Forberedelsesskolen, indtraadte i Kathedralskolen, kom altsaa den samlede Skole til at gaa ind i det ny Skoleaar med 100 af sine tidligere Disciple.

Foruden de omtalte 14 Disciple, der kom fra Forberedelsesskolen, optoges der ved Skoleaarets Begyndelse i Kathedralskolen 17 Disciple, som vare blevne forberedte dertil andensteds, saa at Discipeltallet i den ved det ny Skoleaars Indgang var 104.

Ved Optagelsesprøven fandtes 16 indmeldte Disciple modne til Optagelse i Forberedelsesskolen; men en af dem, Fritz Trap, kom ikke til at indtræde i den, da hans Forældre blev forflyttede til Ringkjøbing; og Skolen kom altsaa til at gaa ind i det ny Skoleaar med 28 Disciple, den samlede Skole med 132.

Siden er af Forberedelsesskolen udtraadt ved Udgangen af September Maaned Schack Thranum, som skulde til Landvæsenet, og af Kathedralskolen ved Udgangen af December Maaned Hans Hansen, som ved Skoleaarets Begyndelse var bleven optagen i 5. Kl. mod at skulle sidde der 2 Aar, men nu opgav Forsøget paa at komme til at studere; og ved Udgangen af Marts Maaned af 3. Rlkl. Anders Christian Andersen, og af 2. Rlkl. Povl Vater som begge skulde i Handelslære.

Derimod er der i Aarets Løb i Kathedralskolen optagen 1 Discipel og i Forberedelsesskolen 1, saa at Discipeltallet i Kathedralskolen nu d. 27. April 1888 er 102 og i Forberedelsesskolen 28, tilsammen 130. Deres Fordeling efter Klasse, Fag og Retning ses af nedenstaaende Oversigt:

Skole.	Klasse.	Studerende			Realdisciple			I alt.
		spr.-hist.	math.-naturv.	tilsamm	med 2 levende Sprog.	med 3 levende Sprog.	tilsamm	
Kathedralskolen.	6	11	"	11	"	"	"	11 Dspl.
	5	22	"	22	"	"	"	22 —
	4	10	"	10	2	4	6	16 —
	3 st.	6	"	6	"	"	"	6 —
	3 Rl.	"	"	"	1	8	9	9 —
	2 st.	"	"	12	"	"	"	12 —
	2 Rl.	"	"	"	2	3	5	5 —
	1	"	"	10	6	5	11	21 —
	tilsamm.	49	"	71	11	20	31	102 Dspl
Forberedelsesskolen.	b	"	"	"	"	"	"	12 Dspl.
	a	"	"	"	"	"	"	16 —
	tilsamm.	"	"	"	"	"	"	28 Dspl.
	i alt	49	"	71	11	20	31	130 Dspl

Sondringen mellem to Afdelinger af Realdisciple har sin Grund i den ved Anordningen af 30. Avg. 1881 om den almindelige Forberedelsesexamen § 2 og 3 (Indbydelsesskrift for 1882 Sd. 84 og 85) trufne Bestemmelse, hvorefter kun de Disciple, der agte at indstille sig til Adgangsexamen i Mathematik ved den polytekniske Lærestanstalt eller til den ved Landbohøjskolen foreskrevne Prøve for Skovbrugselever, behøve at bestaa Prøve i 3 levende Sprog, medens de øvrige foruden Engelsk kun skulle underkaste sig Prøve i et af de to levende Sprog Fransk eller Tysk efter frit Valg. Hidtil har her ved Skolen alle vedkommende Disciple valgt Tysk.

Medens Kathedralskolens Disciple i Aarets Løb i de blandede Klasser i de Timer, hele Klassen har været samlet i, har siddet imellem hinanden efter Bogstavrækken, uden Hensyn til, om de har været Realdisciple eller studerende, sondres de i efterfølgende Oversigt for 4. Kl.'s Vedkommende i to Afdelinger, hvorimod de for 1. Klases stilles mellem hverandre, medens ved enhver især et let forstaaeligt Mærke angiver hans Retning. Ved alle Disciple angives Faderens Stilling og Bopæl, for saa vidt denne ikke er i Viborg; ved de ny optagne, efter Ministeriets Forskrift i Rundskrivelse af 9. Avg. 1871, tillige enhvers Fødselsdag og Fødselsaar.

Kathedralskolens 6. Kl.

1. Bang. Johannes (Overlærer ved Skolen). —
2. Hammer. Olaf (Sognepr. for Karleby og Voldby Sogne i Nørre Hrd., Randers Amt). —
3. Hansen. Johan Peter (Avlsbruger). —
4. Hansen. Jørgen (Arbejdsmand i Horne paa Fyn, Fosterson af Asylmoder Frøk. Kofoed i Viborg). —
5. Iversen. Carl

(Husm. i Helstrup, Snejbjerg Sogn, Hammerum Hrd.). — 6. Jensen. Peder [Overgaard] (Gaardmand i Mollerup, Ørum Sogn, Sønderlyng Hrd., Viborg Amt).*) — 7. Johansen. Peter Pinholdt (Skomager i Hjerm, Ringkjøbing Amt). — 8. Lefolii. Regner (Rektor). — 9. Lund. Jens (Husmand og Snedker i Taarup, Taarup Sogn, Middelsom Hrd., Viborg Amt). — 10. Madsen. Mads (Husmand paa Hinge Mark, Hinge Sogn, Lysgaard Hrd., Viborg Amt). — 11. Rendtorff, Theodor (Partikulier).

5. Klasse.

1. Andersen. Anders Christian, f. d. 29. Septbr. 1869, Søn af Værtshusholder Jens A. i Holstebro. — 2. Bendix. Frederik (Kbm.). — 3. Bruhn. Asger (Borgmester). — 4. Christensen. Carl (Gaard-

---

*) Af den i Indbydelsesskriftet for 1887 meddelte Oversigt over Udfaldet af 4. Klasses Aarsprøve vil man kunne se den mærkelige Forskjel, der for denne Discipels Vedkommende var paa Prøvens Udfald i Mathematik og i de andre Fag. I Henhold dertil og af Hensyn til hans Alder (han er født d. 16. Juli 1867) troede Rektoren ikke at burde unnlade at opfordre ham til at indgaa til Ministeriet med en Ansøgning om, at han maatte blive opflyttet til 5. Kl. uden at hindres derved, at han i de afsluttede Fag kun havde naaet $13\frac{2}{3}$ Points, men pegede saa i sin Paategning af Ansøgningen hen til den Mulighed, at det som Betingelse for, at han ifjor skulde kunne flyttes op til 6. Kl., blev paalagt ham s. A. sammen med 4. Kl. at underkaste sig en fornyet Prøve i Mathematik og bestaa den med et vist Mindstemaal af Points. Og deri indvilgede saa Ministeriet, idet det ved Skrivelse af 17. Juli 1886 satte det omtalte Mindstemaal til „Karakterer til en Værdi tilsammen af i det mindste 2 tg“. At han opnaaede dette, vil kunne ses af den foran meddelte Oversigt over Udfaldet af 4. Klasses Aarsprøve ifjor.

ejer i Vellev Sogn, Houlbjerg Hrd., Viborg Amt). — 5. Christensen. Carl Christian (Gaardejer i Hindbjerg, Levring Sogn, Lysgaard Hrd.). — 6. Christiansen. Jens Christian Emarius, født d. 17. Marts 1871, S. af Skovfoged i Krathuset ved Viborg Jacob Dorthenius Chr. — 7. Dige. Helmuth (Kbm. og Konsul i Skive). — 8. Esmann. Holger (Prokurator og Direktør for Kreditforeng. for jyske Landejendomsbesiddere). — 9. Faber. Valdemar (Herredsfoged). — 10. Friis. Aage (Sognepræst i Skyum, Hassing Hrd. i Thy). — 11. Glud. Einar (Prokurator i Højbjerg, Lysgaard Hrd.). — 12. Hansen. Christian Fredrik. f. d. 27. April 1872, S. af Skolelærer og Kirkesanger Hans H. i Sir, Hjerm Hrd., Ringkjøbing Amt. — 13. Hansen. Einar Peter Jørgen Falbe-, f. d. 3. Avg. 1871, S. af Sagfører og Branddirektør Emanuel Falbe-Hansen i Holstebro. — 14. Hoff. Ejnar (Landinsp., Godsforvalter). — 15. Jacobsen. Jacob (Gaardejer i Ulkjær, Sindbjerg Sogn, Nørvang Hrd., Vejle Amt) — 16. Johansen. Christian (Avlsmand). — 17. Knudsen. Christian (Partikulier i Thisted). — 18. Lauritsen. Jørgen (Husmand i Maabjerg ved Holstebro). — 19. Munch. Peter (Landmand). — 20. Petersen. Christian Elith (Snedkermester i Holstebro). — 21. Severinsen. Peder (Husmand og Snedker paa Thorsø Mark i Voldby Sogn, Nørre Hrd., Randers Amt). — 22. Sixhøj, Christian (Kon-
torist).

4. Klasse.

a. 1. Bruun. Christian (Fabrikant paa Søndermølle, Asmild Sogn ved Viborg). — 2. Clausen. Viggo Peder Balslev, f. d. 27. Maj 1871, S. af Sognepræst i Hundstrup, Hillerslev Hrd., Thisted Amt, Christen Josephsen Cl. — 3. Dahl. Einar

(Sognepr. i Sejerslev Sogn, Nørre Hrd. paa Mors). — 4. Glud. Vilhelm, Br. til Nr. 11 i 5. Kl.) — 5. Hoff. Sigurd, Br. til Nr. 14 i 5. Kl. — 6. Kiærgaard. Christian (Gaardmand i Nørhaa, Hundborg Hrd. i Thy). — 7. Krarup. Ove (Ingeniør, Ejer af Hvollig i Borris Sogn, Bølling Hrd., Ringkjøbing Amt). — 8. Melskens. Ivar (Overlæge). — 9. Mulvad. Carl (Fuldmægtig). — 10. Steenstrup. Johannes (Prprtr. paa Kvistgaard i Vejrum Sogn, Hjerm Hrd., Ringkjøbing Amt.) *Alle spr.-hist.*

b. 1. Bang. Christian (fhv. Stationsforvalter, i Højbjerg, Lysgaard Hrd., Viborg Amt); *2 Spr.* — 2. Bruhn. Helge, Br. til Nr. 3 i 5. Kl.; *3 Spr.* — 3. Fischer. Christian, f. d. 28. Avg. 1870, Søn af Lærer ved Skolen paa Viborg Vestermark Christian F.; *2 Spr.* — 4. Lassen. Johannes (Kbm.); *3 Spr.* — 5. Rørbye. Daniel (prakt. Læge, Vihøj, Breum S., Salling); *3 Spr.* — 6. Swane. Valdemar (Oberstløjtnant); *3 Spr.* *Alle Rldsepl.*

3. studerende Klasse.

1. Bunde. Johannes (Løjtnant, Gaardejer og Kjøbmand i Hestbæk, Alstrup S., Gislum Hrd., Aalborg A.). — 2. Dahl. Thorvald, Br. til Nr. 3 i 4. Kl.'s stud. Afdlng. — 3. Halberg. Johan (Kbm.) — 4. Nielsen. Viggo (Oversergent). — 5. Ramsgaard. Christian (Overlr.). — 6. Rørby. John., Br. til Nr. 5 i 4 Kl.'s Reafdlng. — *Alle spr.-hist.*

3. Realklasse.

1. Andersen. Jacob (Ejer af Kølbygrd. i Hundstrup S., Hillerslev Hrd., Thisted Amt). — 2. Balle. Ludv. (Ejer af Spøttrup i Rødning S., Rødning Hrd. i Salling). — 3. Bunde. Mathias, Br. til Nr. 1 i 3.

stud. Kl. — 4. Daae. Alb. Christian (Avlsbr.) — 5. Hansted. Søren (Overbanemester). — 6. Kisum. Frode Christen, f. d. 23. Juli 1873, S. af Fabrikant Niels K. i Viborg. — 7. Philipsen. Valdemar (Kartefabrikant). — 8. Preisler. Benjamin (Kbmd.) — 9. Siersted. Hans (Kbmd.) — *Alle 3 Sprog med Undtagelse af Nr. 4.*

2. studerende Klasse.

1. Angelo. Aage (Redaktør). — 2. Glarbo. Christian (Sognepr.). — 3. Hansen. Herluf (Overretsass.). — 4. Jørgensen. Jørgen Peter, f. d. 1. Oktober 1873, S. af Gaardejer og Sognefoged Lauritz Peter J. i Lysgaard S., Lysgaard Hrd., Viborg Amt. — 5. Kirkegaard. Mads, f. d. 3. Avg. 1873, S. af Gottlieb Henrik K. i Thorning, Lysgaard Hrd., Viborg Amt. — 6. Knorr. Julius (Maler i Fiskbæk, Nørlyng Hrd. Viborg Amt). — 7. Madsen. Christian (K. M. S. Hjermind). — 8. Ottosen. Peder Vandet Stochholm, f. d. 8. Februar 1875, S. af Sognepræst i Hem, Hindborg Hrd. i Salling Peder O. — 9. Preisler. Otto Holger (Gjæstgiver). — 10. Rendtorff. (Forp. paa Himmestrup i Lee S., Middelsom Hrd., Viborg Amt). — 11. Sivertson. Olaf Sylvester, f. d. 1. Oktober 1874, S. af afd. Handelsmand Sigurd Olaf S., (Morfader Provst Møller, Sognepræst i Selde i Salling). — 12. Zeuthen. Frederik (Stiftsprovst).

2. Realklasse.

1. Brostrøm. Carl Leth (Handelsgartner); 3 *Spr.* — 2. Holm. Hans Thomas, f. d. 24. Januar 1873, S. af Skomagermester Marturin H. i Viborg; 2 *Spr.* — 3. Lassen. Peter, Br. til Nr. 4 i 4. Kl.'s Realafd.; 3 *Spr.* — 4. Nørholm. Emil (Urmager); 3 *Spr.* — 5. Søbørg. Axel, f. d. 22. November 1872, S. af

afd. Farver Jens Christian Søbørg (Fosterfader Stiftsfysikus Bentsen i Viborg).

I. Klasse.

1. Andersen. Fritz Adolf, f. d. 24. Maj 1874, S. af afd. Handelsagent Rasmus Andreas A., Stiffader Fabrikant Adolph Olvig i Viborg; *Rl. 3 Spr.* — 2. Andersen. Carl Niels Anders, f. d. 15. Septbr. 1875, S. af Rebslager Laurits Christian Andersen i Viborg; *Rl. 3 Spr.* — 3. Andersen. Christian Fredrik, Br. til Nr. 1 i 3. Rlkl.; *Rl. 3 Spr.* — 4. Bruhn. Vagn, Br. til Nr. 2 i 4. Kl.'s Realafdl. og Nr. 3 i 5. Kl.; *stud.* -- 5. Bunde. Hjalmar Alfred, f. d. 29. Marts 1875, Br. til Nr. 4 i 3. Rlkl. og Nr. 1 i 3. stud. Kl.; *stud.* — 6. Frost. Laurits Emil, f. d. 9. Avg. 1874, S. af Kbm. Niels Martin Fr. i Viborg; *Rl. 3 Spr.* — 7. Gregersen. Christen Anton Marius Gregers Thorvald, f. d. 12. November 1874, S. af Stabssergent Jens Severin Gregersen i Viborg; *Rl. 2 Spr.* — 8. Grundtvig. Johan Laurits Sophus, f. d. 16. April 1873; S. af M. K. M. Heide; *Rl. 2 Spr.* — 9. Hagensen. Anders, f. d. 10. Septbr. 1874, S. af Malermester Niels H. i Viborg; *stud.* — 10. Jansen. Johan Henrik (Herredsfoged i Vestervig); *stud.* — 11. Jensen. Jens Christian, f. d. 18. Decbr. 1872, Fostersøn af Portør Lauritzen i Viborg; *Rl. 2 Spr.* — 12. Juul. Jens Lauritz Anton Andersen, f. d. 8. Januar 1875, S. af Møllejer Anders Andersen J. paa Karolinelund Mølle, Skannerup S., Gjern Hrd., Skanderborg Amt; *stud.* -- 13. Kiildsen. Kield, f. d. 10. Oktbr. 1873, S. af Prpt. Jens Kiildsen paa Lynderupgaard, Uldbjerg Sogn. Rinds Hrd., Viborg Amt; *Rl. 2 Spr.* — 14. Lind. Sigfred Valdemar, f. d. 14. Novbr. 1873, S. af Fuldmægtig Valdemar Lind i Viborg; *Rl. 2 Spr.* — 15. Markussen. Otto,

f. d. 18. November 1876, S. af Mægler Martin Ingversen Markussen i Viborg; *stud.* — 16. Meldal. Alfred Lauritz, f. d. 3. Juli 1875, S. af Kantor August Meldal i Viborg; *stud.* — 17. Nielsen. Hans Jørgen Holger, f. d. 18. Marts 1873, S. af Telegrafbestyrer Andreas Franziskus N. i Viborg; *Rl. 2 Spr.* — 18. Philipsen. Carl Johan Holger, f. d. 16. Januar 1875, S. af Mekanikus Eskild Philipsen i Viborg; *Rl. 3 Spr.* — 19. Rasmussen. Johan Holger, f. d. 3. Februar 1876, S. af Kasserer Vilhelm Nikolaj Theodor Rasmussen i Viborg; *stud.* — 20. Thierry. James Gaston Augustin Ejnar Rudolph Vilhelm Chlodevig, f. d. 17. Septbr. 1876, S. af Distriktslæge paa Anholt August Adolph Jean Nikolaj T.; *stud.* — 21. Wohnsen. Karl Johan, f. d. 6. Maj 1875, S. af afd. Prktr. Peter Daniel Wohnsen i Viborg; *stud.*

Forberedelsesklasse b.

1. Andersen. Carl Gustav, f. d. 12. Juni 1874, S. af Handskemager Anders Peter A., Fosterfader Lærer Blichmann i Viborg. — 2. Angelo. Henry (Redaktør). — 3. Ditzel. Thorvald (Handskemager). — 4. Gregersen. Valdemar, Br. til Nr. 7. i 1. Kl. — 5. Gronemann. Carl (Kbm.) — 6. Lund. Jens Christian (Stabssergent). — 7. Paludan. Hother (afd. Bygmester). — 8. Philipsen. Alfred (Kartefabrikant). — 9. Preisler. Bertel (afd. Snedkermester). — 10. Rasmussen. Viktor, Br. til Nr. 19 i 1. Kl. — 11. Romlund. Christian (Kbm.). — 12. Vater. Christian (Kbmd).

Forberedelsesklasse a.

1. Angelo. William Rørbye, f. d. 28. Juli 1877, S. af Redaktør Sophus Hammond A. i Viborg; Br.

til Nr. 2 i b og Nr. 1 i 2. stud. Kl. — 2. Bendix. Søren Lauge Christian, f. d. 15. Avg. 1877, Søn af Kbmnd. Ole Christian B. i Viborg, Br. til Nr. 2 i 5. Kl. — 3. Blichfeldt. Emil, f. d. 19. Novbr. 1877, S. af Expeditionschef Harald Frederik Bl. i Viborg. — 4. Christensen. Niels, f. d. 13. Novbr. 1877, S. af Kbmnd Julius Georg Chr. i Viborg. — 5. Christensen. Johan Victor Breum, f. d. 21. Juni 1877, S. af Boghandler Niels Peter Chr. i Viborg. — 6. Dam. Niels, f. d. 21. April 1877, S. af Ølbrygger Ingvar D. i Viborg. — 7. Dragheim. Jacob Benjamin, f. d. 27. Oktbr. 1876, S. af Barber Carl Frederik Dr. i Viborg. — 8. Foersom. Ove (Apotheker). — 9. Fugl. Johannes Nicolai Camillo, f. d. 20. April 1877, S. af Ingeniør Nicolai Christopher F. i Viborg. — 10. Glarbo. Niels Henning Nielsen, f. d. 29. Januar 1878, S. af Sognepræst Ole Nielsen Glarbo i Viborg, Br. til Nr. 2 i 2. stud. Kl. — 11. Kirkegaard. Povl Martin, f. d. 12. Marts 1878, S. af Skoleinspektør Jens Iversen K. i Viborg. — 12. Lund. Richard Villiam Reinhardt, f. d. 8. Juli 1877, S. af Stabssergent Jensenius L. i Viborg, Br. til Nr. 6 i b. — 13. Nielsen. Otto Hardenach Conrad Laub, f. d. 9. April 1878, S. af Politibetjent Hans N. i Viborg. — 14. Nyeland. Knud Holm, f. d. 27. Novbr. 1877, S. af afd. Herredsfuldmechtig Knud Munk N. i Viborg. — 15. Worm. Ludvig Ferdinand Christian, f. d. 9. Maj 1874, S. af Kaptejn af Fodfolket Vilhelm Jacob W. i Viborg. — 16. Zeuthen. Vilhelm Bagger, f. d. 17. Januar 1878, S. af Stiftsprovst Frederik Z. i Viborg, Br. til Nr. 12 i 2. stud. Kl.

III. Arbejdets Ordning.

Under 23. Juli f. A. gav Ministeriet sit Minde

til, at den for indeværende Skoleaar 18⁸⁷/₈₈ af Rektoratet foreslaaede Fag- og Timefordeling maatte lægges til Grund for Aarets Undervisning, hvorhos det bifaldtes, at Premierløjtnant C. R. Larsen var antaget til at besørge den Undervisning i Gymnastik, som hidtil havde været overdragen Kaptejn Weldingh; denne var nemlig bleven forsat til Kjøbenhavn og havde derfor maattet opgive sin Virksomhed ved Skolen.

Derefter har for Kathedralskolens Vedkommende Arbejdet i indeværende Skoleaar været fordelt mellem Lærerne paa saadan Maade, at

Rektor Lefolii har haft Dansk med 6., 5., 3. stud. og Rlkl. og 1. Klasse samt en Del af Latinundervisningen med 6. og 5. Kl. med i alt	17	Timer.
Ovrl. Bahnson Religion med alle Kl. samt Fransk med 3. stud. og Rlkl. og med 1. Kl.	23	—
Ovrl. Dr. Bang Græsk, samt en Del af Latinundervisningen med 6. og 5. Kl. og Fransk med 6., 5., 4., 2. stud. og 2. Rlkl.	35	—
Ovrl. Ramsgaard Tysk med alle Kl. og Latin med 4. Kl.	23	—
Adj. Petersen Mathematik med 5., 3. stud. og Rlkl. og 1. Kl., Naturlære med 6. og 5. Kl. og Gymnastik med 6., 5., 4. og 3. stud. Kl.	36	—
Adj. Møller Mathematik med 4. Kl. 2. stud. og 2. Rlkl., Naturlære med 4. og 3. Kl. og Skrivning og Tegning med alle vedkommende Klasser . . .	30	—
Adj. Gielsing Græsk med 3. Kl. og Engelsk og Oldnordisk med alle ved-		

kommende Klasser	29	—
Adj. Thorsen Dansk med 4. Kl., til Dels 3. Rlkl., 2. stud. og 2. Rlkl.; Latin med 3. og 1. Kl. og Græsk med 4. Kl.	26	—
Adj. Olsen Historie med alle Kl. og Latin med 2. Kl.	30	—
Konst. Lærer Lindstrøm Naturhistorie og Geografi med alle vedkommende Klasser	19	—
Timelærer Premierløjtnant af Fodfolket C. R. Larsen Gymnastik med 3. Rlkl., 2. og 1. Kl.	8	—
Timelærer Overhornblæser Zorn Sang med alle Kl.	6	—

hvorefter der er blevet givet i alt ugentl. 282 Timer.

I 6. og 5. Kl. har Latinundervisningen været saaledes fordelt mellem Rektor Lefolii og Overlærer Dr. Bang, at den førstnævnte i begge Klasser har besørget Øvelserne i skriftlig Oversættelse samt i mundtlig Oversættelse uden Forberedelse, og Dr. Bang det øvrige.

I 3. Kl. har Undervisningen i Dansk været saaledes fordelt mellem de to vedkommende Lærere, at Adj. Thorsen har besørget den ene Time med Realkl., som har været bestemt til Forfatterlæsning, men Rektor Lefolii i sine 3 Timer har arbejdet med begge Klassers Afdelinger samlede.

I 2. Kl. har Ovvr. Dr. Bang i 1 Time haft begge Afdelingerne samlede.

I Tysk er der i 5. Kl. forlangt Undervisning af 6 Disciple; og i 6. Kl. er der 3 af Kl.s Disciple, der har faaet Undervisning deri.

I Forberedelsesskolen blev Arbejdet ved Skoleaarets Begyndelse fordelt mellem følgende Lærere, saaledes at

Rektor Lefolii af den danske Undervisning kom til med begge Klasser i Fællesskab at besørge ugentlig	1	Time.
Ovrl. Ramsgaard Tysk med begge Kl.	9	Timer.
Adj. Møller Rægning med begge Kl. .	6	—
— Thorsen, med Undtagelse af den ovennævnte Time, Dansk m. begge Klasser	8	—
Prrrlnt. C. R. Larsen Gymnastik med begge Klasser samlede	4	—
Konst. Lærer Lindstrøm Naturhistorie og Geografi med begge Kl. og Fransk med b	11	—
Residerende Kapellan ved Domkirken Keiding Religion med begge Kl. .	4	—
Intendant Lillie Historie m. begge Kl.	6	—
Overhornblæser Zorn Sang m. begge Kl.	1	—
Oversergent Nielsen Skrivning med begge Kl.	5	—
og Sergent Sørensen Tegning med begge Kl. samlede	2	—

saa at Tallet paa ugentlige Lærertimer blev i alt . . . . . 57 Timer.

Ved Undervisningen i Dansk har Rektor Lefolii i sin ene Time øvet Disciplene i at lære og frem-sige danske Vers udenad.

Hvorledes i begge Skoler Undervisningstiden har været fordelt imellem Fagene, ses af hoes-taaende Oversigt.

I Skrivning, Frihaandstegning, Sang og Gymnastik har enten til Dels eller i alle Fagets Timer flere Klasser eller Klasseafdelinger haft Undervisning sammen.

Ved Undervisningen i Gymnastik og Svømning

	Kathedralskolen.											Forbrdlsk.										
	6	5	4		3 std.		3	2	2	1		I alt	b	a	I alt							
		spr	math.	Rl.	spr.	math	Rl.	std.	Rl.	std.	Rl.	Lærer-				Lærer-	timer.					
Dansk	3	2		2	1		3	1	[3]	2	2		3	19	3	1	5	9				
Oldnordisk	1	2		"			"		"	"	"		"	3	"	"	"	"				
Latin	8	8	8	"	"		7	"	"	7	"	6	"	44	"	"	"	"				
Græsk	6	6	5	"	"	5	"	"	"	2	2	"	"	22	"	"	"	"				
Tysk	(2)	(2)		2	1		1	"	"	2	2	"	"	15	5	"	4	9				
Fransk	3	3		2			3	3	2	1	2		4	23	4	"	"	4				
Engelsk	2	2	"	"	4		"	4	"	5	"	4	4	21	"	"	"	"				
Religion	1	1		1			2	2	2	2	2	"	2	13	2	2	2	4				
Historie	3	3	2		3		2	2	3	3	3		2	23	3	3	3	6				
Geografi	"	"		1			1	1	2	2	2		2	9	2	2	2	4				
Naturhistorie	"	"		2			1	1	2	2	2		2	10	2	1	3	3				
Mathem. og Regn.	"	1		5	2		5	2	5	6	6		5	37	4	2	6	6				
Naturlære	3	2	"		2	"	"	2	"	"	"		2	9	"	"	"	5				
Skrivning	"	"	"	"	1	"	"	1	"	1	"		2	3	"	3	2	5				
Frihaandstegning	"	"	"	"	1	"	"	2	"	2	"	2	2	4	2			2				
Sang	2	2	"	2			2	2	2	2	2	"	2	6	1			1				
Gymnastik	5	5		4			4	4	4	4	4		4	21	4			4				
	37	37	5	10	21	5	10	5	31	"	5	31	35	135	6	30	6	232	21	15	21	57

har Kathedralskolens Lærere haft Hjælp af de militære Gymnastiklærere, Sergenterne Honoré og Brüggmann, saa at disse to Lærere hver har haft 17 Timer ugentlig; i Hugning desuden af den militære Gymnastiklærer Sergent Werner, som har haft 2 Timer ugentlig; og ved Øvelserne i Rifelskydning af Sergent Honoré, som i Regnskabsaaret 1885—86 i alt har haft 45 Timer, alle Timer mod en Godtgjørelse af fuld Extratimebetaling. I Forberedelsesskolen har Læreren i de to først nævnte Fag haft Hjælp af oven nævnte Sergent Honoré.

Under Ledelse af Adjunkterne Petersen og Giersing, der har faaet en Godtgjørelse af almindelig Timebetaling, har Disciple af Skolens tre øverste Klasser i Sommerens Løb om Eftermiddagen foretaget i alt 29 Ture med Skolens Kaprobaad, hver paa $1\frac{1}{2}$ Time.

Under Intendant Lillie har Skolen fra Begyndelsen af Oktober Maaned givet sine Disciple Undervisning i Dans 4 Aftener om Ugen, hver Aften i 2 Timer, indtil denne Undervisning d. 19. og 20. Marts afsluttedes ved en offentlig Fremstilling. Med Rektoratets Tilladelse aabnede Læreren Adgang til Deltagelse i Undervisningen for Damer, der var jævnaldrende med de deltagende Disciple, saa at den Betaling, de maatte give ham, blev en Forøgelse i den Indtægt, han havde fra Skolen (almindelig Timebetaling).

Ved Begyndelsen af Februar Maaned blev Kapellan Keiding syg, og efter Lægens Forskrift maatte han for Resten af indeværende Skoleaar opgive sin Virksomhed ved Forberedelsesskolen. Da viste Stiftsprovst Zeuthen Skolen den Velvillie at tilbyde indtil videre at besørge hans Timer med

Klassen a, medens Sognepræst Glarbo efter Rektoratets Anmodning ligeledes indtil videre velvillig overtog dem, han havde haft med Klassen b.

Ved Begyndelsen af April blev Adj. Petersen syg; og det viste sig snart, at der vilde gaa længere Tid, før han igjen kunde blive i Stand til at udføre sit Arbejde ved Skolen. Der maatte da ordnes et Vikariat, som tog sin Begyndelse d. 10. April; og under 20. s. M. tilstod Ministeriet Adj. Petersen „Orlov indtil videre paa Grund af Sygdom med Bibehold af hans Lønning“ og bevilgede derhos sædvanlig Timebetaling til Kaptajn A. Th. Seedorff for 17 Timer ugentlig (Mathematik med 1. og 3. Kl.), Premierltnt. M. J. Darre for 6 Timer (Naturlære i 5. og 6. Kl.) og Premierltnt. C. R. Larsen for 13 Timer (Gymnastik med 3. stud. Kl., 4., 5 og 6. Kl.). Det var nemlig ikke muligt, at Skolens anden Lærer i Mathematik og Naturlære, Adj. Møller, kunde overtage noget af disse Fag for Adj. Petersen, uden at Timerne havde maattet henlægges uden for den almindelige Skoletid.

IV. Aarets Arbejde.

(Beretningen sluttet d. 3. Maj 1838.)

I Henhold til Loven af 1. April 1871 om Undervisningen i de lærde Skoler i Danmark giver Viborg Kathedralskole for studerende Disciple i de fire nederste Klasser Undervisning i begge Retninger, saavel den sproglig-historiske som den mathematisk-naturvidenskabelige, men i de to øverste kun i sproglig-historisk Retning. Efter samme Lovs § 3 er Undervisningen beregnet paa, „at et fuldstændigt Skolekursus gjennemgaaes i en Alder fra det fyldte 12. Aar til det fyldte 18. Aar. Optagelsen i Skolens nederste Klasse kan dog ske med det fyldte 11. Aar. Ingen kan optages i en højere Alder, end at det fuldstændige Skolekursus kan være

tilbagelagt med det fyldte 20. Aar. Undtagelser fra disse Regler kan Skolens Rektor bevilge.“ Og i en under 9. Avg s. A. fra Ministeriet til Rektoratet udsendt Rundskrivelse hedder det: „Skolernes Rektorer ville selv erkjende Nødvendigheden af at bruge den dem ved Lovens § 3 givne Bemyndigelse til at dispensere fra Aldersbestemmelserne om Disciplenes Optagelse i Skolen med Varsomhed“. Efter samme Lovs § 5 i Forbindelse med Ministeriets Bestemmelse i en under 9. Avg 1871 udsendt Bekjendtgjørelse om Karaktergivningen giver den ved Udgangen af 4. Klasse afholdte Aarsprøve, naar den er bestaaet med mindst 33 Points som samlet Talværdi af alle Karakterer, samme Adgang til højere Undervisningsanstalter og Fagprøver som den ved kgl. Anordning af 30. Avgust 1881 indførte almindelige Forberedelsesprøve. Men desuden er der i Henhold til en Bekjendtgjørelse fra Ministeriet af 25. September 1871 ved Skolen ordnet en Realundervisning, der føres gennem de 4 nederste Klasser og ved Udgangen af 4. Klasse afsluttes med den oven nævnte almindelige Forberedelsesprøve, saaledes at de, der bestaa denne efter at have underkastet sig Prøve i de tre levende Sprog: Engelsk, Fransk og Tysk, derved vinde Ret til at indstille sig til Adgangsprøven i Mathematik ved den polytekniske Læreanstalt eller til den ved Landbohøjskolen foreskrevne Prøve for Skovbrugselever, hvorimod de, der ville indstille sig til de ved den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole foreskrevne Prøver for Landinspektørelever, Dyr læger, Landbrugselever og Havebrugselever eller til juridisk Examen for ustuderede, Tandlægeexamen eller farmaceutisk Examen, kun behøve at underkaste sig Prøve i to levende Sprog, nemlig Engelsk og efter eget Valg enten Fransk eller Tysk, medens der dog som Forudsætning for den sidst nævnte af de oven omtalte Prøver tillige kræves bestaaet en særlig Prøve i Latin, hvortil der, til Indøvelse af Sproglærens Hovedsætninger, særlig for den almindelige regelmæssige Bøjning, og til Erhvervelse af det almindeligste Ordforraad, kræves ordentlig læst en lille Læsebog for Begyndere samt saa meget, som svarer til 16 Sider i en Teubnersk Stereotypudgave af en let latinsk Forfatter, saasom Kornelius Nepos, Justinus eller Evtropius; men Disciple, der har bestaaet 4. Klassen Aarsprøve med godt i Latin, ere fritagne for denne Prøve.

Til Vejledning ved Forberedelsen til at indtræde i Ka-

thedralskolen aftrykkes her af den til Gjennemførelse af Loven af 1. April 1871 under 5. Avgust s. A udkomne Anordning den 1. Paragraf med de ved Anordningen af 16. Juni 1882 fastslaaede Ændringer og Tillæg:

Forinden nogen kan optages som Discipel i en lærd Skoles 1. (nederste) Klasse, har han at underkaste sig en Prøve, ved hvilken der fordres:

1. i Modersmaalet: dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Læsebog eller Forfatter, i Forbindelse med Analyse, ved hvilken kræves sikkert Kjendskab til det vigtigste af Grammatiken, især til Ordklasserne, Ordenes Bøjning og den enkelte Sætnings Dele, dels saavel en skriftlig, med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilletegnes Brug nedskreven Gjengivelse af et 2 Gange forelæst Stykke, som en ikke for let Diktatstil, hvilke to skriftlige Arbejder tillige bedømmes som Prøveskrift;

2. i Tysk: det vigtigste af Formlæren og mundtlig Oversættelse fra Tysk til Dansk af et Stykke i et læst Pensum, der mindst maa udgjøre 100 almindelige Oktavsider;

3. i Fransk: det vigtigste af den regelmæssige Formlære og 50 Oktavsider af en Læsebog;

4. i Geografi: en Oversigt over hele Geografien efter en kortere Lærebog;

5. i Historie: Oversigt over Danmarks Historie i samme Udstrækning, som opgives til 4. Klasses Hovedexamen;

6. i Religion: Bibelhistorien i kort Begreb og Hovedstykkerne af Luthers lille Kathekismus;

7. i Naturhistorie: Pattedyr og Fugle efter en kortfattet Lærebog;

8. i Regning: Færdighed i praktisk Regning saa vidt, at alle Regninger med hele og brudne Tal kunne udføres sikkert og bringes i Anvendelse paa simple praktiske Op-gaver, som dem der pleje at henføres under Regula de Tri.

Ved Optagelsesprøven til Forberedelsesskolens (nederste) Klasse a, hvorved Disciplene i Reglen maa have fyldt deres 10. Aar, kræves:

1. i Dansk: Sikkerhed i Oplæsning samt en Diktatstil uden væsentlige Fejl i Bogstavering;

2. i Bibelhistorie: i en for Barnealderen passende Form de vigtigste og lettest fattelige Fortællinger af det gamle Testamente indtil Jøderigets Deling og enkelte let fattelige Hovedstykker af det ny Testamente, deriblandt og-

saa enkelte Fortællinger om Herrens Undergjæringer og enkelte af hans Lignelser.

3. i Historie: Danmarks Historie til 1523 i en Udførlighed svarende til Klaussens lile Lærebog;

4. i Geografi: et Skelet efter Erslev Nr. 5 og

5. i Regning: de fire Regningsarter i benævnte og ubenævnte Tal.

Ved Skrivelse af 8 Juli f. A. meddelte Ministeriet sit Samtykke til, at der fra Begyndelsen af Skoleaaret 18⁸⁷/₈₈ til Brug i 2. Realkl. indførtes:

Brække: Engelsk Læseb. for Middelskolens 5. og 6. Kl. og i 5. Kl. og derefter i Skoleaaret 18⁸⁸/₈₉ ogsaa i 6. Kl.

F. Rønning: Den danske Litteraturs Historie i Grundrids, og

Storm: Franske Taleøvelser,

idet Ministeriet dog med Hensyn til den sidst nævnte Bog henviste til en med Skrivelsen følgende Afskrift af en af Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler derom afgiven Erklæring og i Henhold dertil udtalte, at det maatte ønske ved Udgangen af indeværende Skoleaar at erholde en Indberetning om, hvorvidt Anvendelsen af den har vist sig hensigtsmæssig. Om denne Bog havde nemlig Rektoratet i Skrivelse af 27. Maj f. A. udtalt, at „vedkommende Faglærer, Ovlr. Dr. Bang, ønsker at gjøre et Forsøg paa ved Hjælp af denne Bog at forøge Disciplenes Gloseforraad og fraseologiske Kundskab og tænker sig den auvendt isteden for de hidtil brugte Øvelser i mundtlig Stil efter Stiløvelser og isteden for at lære Gloser efter en Ordfortegnelse, hvorved han da forventer, at den ene af de tre ugentlige Stile, der hidtil har været skrevne i de to øverste Klasser, vil kunne bortfalde“; og Undervisningsinspektionen havde i den oven omtalte Erklæring derom udtalt, at Rektoratets Indstilling gjorde det naturligt at fremsætte et Par Bemærkninger med Hensyn til Brugen af den. „Der kan ingen Tvivl være om“, hedder det derefter, „at denne i og for sig fortræffelige Bog kan virke godt til at give Kundskab i det franske Sprog, saaledes som det tales imellem Mand og Mand; men Inspektionen maa dog finde det betænkeligt, hvis Brugen af den, som antydtes af Rektor Lefolii, skal udstrækkes til, at den,

i det mindste til Dels, skal træde i Stedet for den franske Stil. Medens Prof Storms Bog ikke er anlagt paa mere end paa ved en stærkt dreven Udenadslæren at skaffe Færdighed i en Del jævnlige brugte franske Udtryk og Vendinger, skal det være et af Stileskrivningens vigtigste Resultater at give Sikkerhed i Tilægnelsen af Sprogets Formlære og Syntax for derved baade at hjælpe til Præcision i Oversættelse fra fransk til dansk og give et Grundlag for en senere videregaaende Brug af det franske Sprog til mundtlig og skriftlig Meddelelse. Den Erfaring, man hidtil har haft Lejlighed til at gjøre ved de franske Examenstile, viser klart, at Stileskrivningen i Skolerne efter det Omfang, hvori den her kan finde Sted, kun saare mangelfuldt formaar at føre til det ønskede Resultat. Undervisningsinspektionen maa i høj Grad frygte for, at hvis den indskrænkes for til Dels at afløses af Udenadslæren af franske Udtryk og Sætningsforbindelser, vil det gaa ud over den i og for sig svage grammatisk Sikkerhed og over den levende Tilægnelse af Sprogformen, der i Virkeligheden kun kan vindes derved, at Discipelen øves i selv at oversætte fra Modersmaalet i det fremmede Sprog. Den sørgelige Virkning, som Afskaffelsen af latinsk Stil i de to øverste Klasser har haft med Hensyn til at svække fast og levende Tilægnelse af Latin, og de tydelige Spor, dette har sat i mangelfuld Oversættelse ved Examen af ikke læst latinsk Prosa og i, at den vundne Sprogkundskab saa snart glemmes af vore Studenter, synes at maatte skræmme fra at indskrænke Stileskrivningen i Fransk til Gavn for en Øvelse, der, hvor god den end i og for sig kan være, naar den drives ved Siden af Stilen, dog ikke kan træde i Stedet for denne.“

Dansk. Forbrdlskl. a (Adj. Thorsen 5 T., desuden Rektor Lefolii 1 Tm. sammen med b.) Oplæsning (med Korlæsning) efter Lefoliis „Fortællinger og Sagaer,“ 1. Saml.. Øvelser i Skriftlæsning. Hver Uge 2 korte Stile, for det meste Gjenfortælling, hidtil i alt 40 Gjenfortællingsstile, 16 Gange Diktat. De første Begreber af Sproglæren ere for-

klarede og indøvede ved Analyse paa Grundlag af Lefoliis kortf. Sproglære, 2. Udg. Efter Lefoliis „Fortællende Digte for yngre Børn“ er der lært Vers udenad, hver Uge 20—30 Linier, hidtil i alt 9 forskellige Digte. — Forbrdlskl. b (Adj. Thorsen 3 Tmr., desuden Rektor Lefolii 1 Tm. sammen med a.) Som Læsebog er benyttet Lefoliis „Fortællinger og Sagaer“, 1. Sml. Det vigtigste af Sproglæren er blevet gennemgaaet og indøvet ved Analyse paa Grundlag af Lefoliis kortf. Sprogl., 2. Udg. Af og til Skriftlæsning. Ugentlig 2 Stile, mest Gjenfortælling, hidtil i alt 34 Gjenfortællingsstile og 15 Diktatstile. Efter Lefoliis „Fortæll. Digte for yngre Børn“ er der lært Vers udenad, hidtil i alt 9 forskellige Digte. — 1. Kl. (Rektor Lefolii 3 Tmr.) Til Oplæsning og Analyse er brugt Lefoliis „Fortællinger og Sagaer“, 2. Sml. Efter sammes „Fortællende Digte for yngre Børn“ er der lært Digte udenad, hidtil i alt 8. Mundtlig Fremsigelse af Stykker i ubunden Stil har Disciplene haft Øvelse i, idet de jævnlig har fortalt udvalgte Stykker af Lefoliis „Fra Gudelivet og Gudetroen i Nordens Hedenold.“ Paa Grundlag af sammes „Kortfattet Sproglære“, 2. Udg., ere de vigtigere Stykker af Sproglæren dels blevet gennemgaaede mundtlig, dels blevet indøvet ved Analyse. Hver Uge er der skrevet en Stil, altid hjemme og altid Gjenfortælling, efter i Begyndelsen kortere, siden længere (indtil et Par trykte Sider i smaat Oktav), saa godt som rent fortællende Stykker, imod Enden af Aaret med Indblanding af enkelte korte klare Skildringer, forud meddelte paa Skolen, i Begyndelsen oftest 2 Gange, til sidst næsten altid kun 1 Gang, hidtil i alt 30 Stile, deriblandt de 22 sidste udarbejdede efter Harald Haardraades og Magnus den godes Sagaer. —

2. stud. og Rlkl. (Adj. Thorsen 2 Tmr. med hver Kl.) Hver Uge en længere Gjenfortællingsstil, hidtil i alt 26. Det vigtigste af Sproglæren er blevet gennemgaaet med Realkl. ved Analyse paa Grundlag af Lefoliis Bog. Efter Lefoliis „Fortællende Digte for ældre Børn“ ere nogle Digte lærte udenad, hidtil i alt 6. Af sammes „Fra Gudelivet og Gudetroen i Nordens Hedenold“ ere enkelte Stykker efter at være gennemlæste hjemme blevet gjenfortalte af Disciplene paa Skolen. En Del af Sechers græske Mythologi er gennemgaaet (med Forevisning af Billeder). —

3. stud. og Realkl. (Rektor Lefolii 3 Tmr., desuden Adj. Thorsen 1 Tm. med Realisterne). Med Forbigaaelse af hver 4. Uge er der skrevet 1 Stil hver Uge, hidtil i alt 24, dels Gjenfortælling af større historiske Stykker, dels Gjengivelse enten af Fortællingen i et forelæst fortællende Digt eller af meddelte udførligere Skildringer eller Beskrivelser, dels Fremstillinger hentede fra, hvad der er læst i andre Skolefag, eller fra Disciplenes egen Erfaringskreds, dels selvstændige Skildringer af Gjenstande eller Forhold fra Hverdagslivet, kun ganske sjældent selvstændig Udvikling af et let Ordsprog eller et lignende Emne. Af Lefoliis „Fortællende Digte for ældre Børn“ er der lært Digte udenad, hidtil i alt 10. Af sammes „Fra Gudelivet og Gudetroen i Nordens Hedenold“ er en Del Stykker efterhaanden blevet satte til hjemme at gennemlæses af Disciplene og derefter mundtlig gjenfortalte paa Skolen, hvortil Læreren da, saavidt der var Anledning dertil, har knyttet en mundtlig Udvikling over Indholdet. Ellers er læst Lefoliis Gjenfortælling af Hrafnkel Freysgodes Saga og en Del af Egils Saga. I den særlige ugentlige Time med 3. Realkl. er Sigurd Müllers Læsestykker af danske og norske Forfattere

blevet benyttet. Desuden er hidtil læst Øhlenschlägers Vaulundurs Saga. Dele af Lefoliis Sproglære med dertil knyttet Analyse. — 4. Kl. (Adj. Thorsen 2 Tmr., desuden 1 Tm. med Realafd.) I Fællestimerne er hidtil læst: Holbergs Jacob von Thybo og Gert Westphaler, Wessels Kjærlighed uden Strømper, Øhlenschlägers Hakon Jarl, Blichers Røverstuen, Marie og Jøderne paa Hald, Hauchs Søstrene paa Kinnekullen og Minder fra min Barndom og min Ungdom (Brudstk), Hejbergs Kong Salomon og Jørgen Hattem. og Syvsoverdag, Goldschmidts Den flyvende Post. To Stile hver Maaned, hidtil ialt 15. I Realafdelingens særlige Time er benyttet Sig. Müllers Læsestykker. Analyse. — 5. Kl. (Rkt. Lefolii 2 Tmr.) Hveranden Uge er der skrevet 1 Stil, hidtil i alt 16, af almindelig udviklende eller skildrende Indhold, over Emner hentede fra andre Skolefag eller fra de almindelige Livsforhold i den udvortes eller sjælelige Verden. I en af Skoleaarets første Timer meddeltes samtlige Opgaver for alle Aarets Stile, og Disciplene blev opfordrede til ud af de meddelte Opgaver at udsøge sig hver sin, som han vilde behandle i en udførligere Afhandling med Benyttelse af overkommelige Hjælpemidler; af de 22 Disciple fulgte 12 denne Opfordring og fik saa vidt mulig Hjælpemidler anviste og udlaante af Skolens og Rektor Lefoliis Bogsamlinger; og af de Opgaver, der saaledes var valgte som Emner for „Afhandling“, sattes ingen til Aflevering før efter Nyaar. Litteraturhistorien har i Aar omfattet Tiden indtil Holbergs Tidsalder og er læst efter Fr. Rønnings Bog; til yderligere Oplysning derved er benyttet Svend Grundtvigs Foredrag over den oldnordiske heroiske Digtning, A. D. Jørgensens Afhandling om Kjæmpevisens Benyttelse af historiske

Personer, af Troels Lunds Skizzer S. 205 fl. Foruden større og mindre Stykker af Edda, Kongespejlet og Kædmon samt enkelte gamle Folkeviser og Digte af andre omhandlede Forfattere er læst Øhlenschlägers Hakon Jarl. Lefoliis „Sproglærens Grundbegreber“ er benyttet til Henvisning ved Behandlingen af forskellige didhørende Emner. — 6. Kl. (R kt. Lefolii 3 Tmr.) Med Stilene er fulgt samme Fremgangsmaade som i 5. Kl.; hidtil er der skrevet i alt 16; ingen af de 11 Disciple i Klassen har indladt sig paa at skrive en udførligere „Afhandling“. Af Litteraturhistorien er som særligt Afsnit læst om den første Fjerdedel af det 19. Aarhundrede, efter P. Hansens illustr. Litteraturhistorie, desuden efter Winkel-Horns og Fr. Rønnings Bøger Tiden efter Holberg. Af Digterværker er foruden spredte mindre Digte af forskellige Forfattere samt et Udvalg af Sejdels Visebog oplæst Holbergs Jeppe paa Bjerget og Den ellefte Juni, Tullins En Majidag, Øhlenschlägers Sct. Hansaften-Spil, J. L. Hejbergs En Sjæl efter Døden, Paludan-Müllers Benedikt af Nurcia og Abels Død og Grundtvigs Vagn Aagesen m. m.

Oldnordisk. (Adj. Giersing). 5. Kl. (2 Tmr.)

Wimmers Læsebog S. 1—9, 45—55, 61—63, 74—107.

Wimmers Formlære. — 6. Kl. (1 Tm.) Samme Bog S. 74—107 og Hoff & Hoffory: Oldisl. Læsest. I. Wimmers Forml.

Latin. 1. Kl. stud. Afdl. (Adj. Thorsen 6

Tmr.) Mikkelsens Læsebog. Bøjningslæren efter Madvig. Læsebogens syntaktiske Regler ere lærte. De danske Stykker ere benyttede til Stil. Mod Slutningen af Aaret indøves Formlæren ved lette Exempler til Oversættelse paa Latin. — 2. stud. Kl. (Adj. Olsen 7 Tmr.) Cornelius Nepos i Udvalg

ved Listov. Formlæren og Ordføjningslærens 1. Af-
 snit efter Madvig. Jevnlig Øvelse i mundtlig Stil.
 2 Stile ugentlig, dels hjemme, dels paa Skolen, hid-
 til i alt 59. — 3 stud. Kl. (Adj. Thorsen 7 Tmr.)
 Cæsar de bello Gallico III, Ciceros 1. Tale mod
 Catilina. Af Ovids Metamorfofer efter Blochs Ud-
 valg Battus og Europa. Madvigs Sproglære. Stile
 dels hjemme, dels paa Skolen, de fleste efter Iver-
 sens Stiløvelser, hidtil i alt 52. — 4. Kl. stud.
 Afdl. (Ovrlr. Ramsgaard 8 Tmr.) Ciceros 2., 3.
 og 4. Tale mod Catilina og af Talen om Pompejuses
 Beskikkelse til Hærfører de 14 første Kapitler, af
 Livius de 21 første Kapitler af 8. Bog med Und-
 tagelse af 8. Kap., 4. Bog af Cæsars Gallerkrig og
 af Ovids Forvandlinger Verdensaldrene, Deukalion,
 Battus, Europa, Kadmus, Kadmus' Forvandling,
 Pyramus og Thisbe og Herkules. Stile dels hjemme
 og dels paa Skolen, hovedsagelig efter Iversens og
 Kerrns Stiløvelser, hidtil i alt 82. Sproglæren efter
 Madvig. — 5. Kl. (Rkt. Lefolii 3 Tmr., Ovrlr. Dr.
 Bang 5 Tmr.) Skriftlig er der med Rkt. Lefolii
 efter Henrichsens Opgaver hver Uge udført 1 Over-
 sættelse, hidtil i alt 27, samt, uden at Klassen har
 forberedt sig, læst af Sallusts Jugurtha de første
 31 Kapitler og Ciceros Tale for Milo; desuden agtes
 læst noget af Ovids Forvandlinger. Med Dr.
 Bang er læst Ciceros Accusatio in Verrem 5. Bog,
 Livius 7. Bog 1—10 (undtagen 2, 4—13) og 8. Bog
 (undtagen 8, 3—18). Vergils Æneide 7. Bog. Ho-
 ratses Oder 1. Bog. Madvigs Sproglære. — 6. Kl.
 (Rkt. Lefolii 3 Tmr., Ovrlr. Dr. Bang 5 Tmr.)
 Skriftlig er der med Rkt. Lefolii efter Henrich-
 sens Opgaver hver Uge skrevet en Oversættelse,
 hidtil i alt 29, samt uden Forberedelse læst Ciceros
 Tale for Sextus Roscius 89—136, Terentses Andria,

Seneca de providentia, og en Del af Tacituses Germania, hvoraf Resten endnu ventes læst. Med Dr. Bang er læst Ciceros tuskulanske Undersøgelser 1. Bog; Ciceros Tale for P. Sulla; Tacituses Annaler 3. Bog; Vergils Æneide 10. Bog; Horatses Breve 1. Bog, 12—20 og 2. Bog (med Ars poetica). Af Madvigs carmina selecta: Catullus (undtagen 10), Tibullus 3, Propertius 1, 2, 3, 9, Ovidius 1, 6, 7, Juvenalis 1, 36—154, Martialis (undtagen 6, 10, 13). Det vigtigste af Thomsens Antikviteter og Tregders Litteraturhistorie.

Græsk. 3. stud. Kl. (Adj. Giersing 5 Tmr.) Bergs Forskole. Schenkls Chrestomathie aus Xenophon, 6. Aufl. S. 115—29. Bergs Formlære. — 4. Kl. (Adj. Thorsen 5 Tmr.) Schenkls Udvalg af Xenophon (1882) S. 141—182 (Anab. III. 1—2 og IV, 1—6) Homers Odysse 6. Bog og 7, 1—225. Bergs Formlære. — 5. Kl. (Ovlr. Dr. Bang 6 Tmr.) Homers Iliade 7., 8., 9. Bog; Herodots 2. Bog 1—45, 54—63, 68—91, 97—182. Bergs Formlære. Forevisning af Billeder efter Müllers og Wieslers Denkmåler der alten Kunst. — 6. Kl. (Ovlr. Dr. Bang 6 Tmr.) Homers Iliade 5. Bog 460—909 og 6. Bog; Xenofons Memorabilia II, 1, 21—34 og II, 3 (Schenkls Chrestomathie S. 227—235); Platons Apologi; Plutarchs Timoleon. Det vigtigste af Christensens Antikviteter og Tregders Litteraturhistorie. Bergs Formlære.

Tysk. (Ovlr. Ramsgaard) Forbrdlskl. a 4, b 5, 3. stud. Kl. og 3. Realkl. hver 1 og hver af de andre Klasser 2 Tmr., Realisterne i 4. Kl. 1 særskilt Tm. om Ugen). Forbrdlskl. a. Kaper og Simonsens Læsebog for de første Begyndere S. 1—44. Det aller vigtigste af Bøjningslæren efter Kaper. — Forbrdlskl. b. Samme Bog S. 1—106 med Und-

tagelse af Fortællingerne 36, 39, 40, 41 og 44. Det vigtigste af Bøjningslæren efter Kaper. — 1. Kl. Kapers Læsebog for Mellemklasserne S. 1—39, 40—60, 63—86. (Alle Opgivelser af Sidetal i denne Bog er efter 4. Udgave). Uden Forberedelse er læst af J. und W. Grimms Kinder- und Hausmärchen 90 Normalsider. (En Normalside indeholder 1300 Bogstaver.) Bøjningslæren efter Kaper. — 2. stud. Kl. Samme Bog S. 75—99, 101—131, 135—142, 144—172. Uden Forberedelse er læst 160 Normalsider af Hauffs Märchen. Bøjningslæren efter Kaper. — 2. Realkl. Samme Bog S. 75—155. Uden Forberedelse er læst 100 Normalsider af Hauffs Märchen. Bøjningslæren efter Kaper. — 3. stud. Kl. Samme Bog S. 146—184. Uden Forberedelse 110 Normalsider af Cronheims Fähnrichsgeschichten og Hauffs Jud' Süsz. Ordføjningslæren efter Kaper. — 3. Realkl. Samme Bog S. 146—214. Uden Forberedelse 80 Normalsider af Hauffs Märchen. Ordføjningslæren efter Kaper. — 4. Kl. Med Forberedelse er læst Cronheims Fähnrichsgeschichten samt 90 S. af Kellers Mustersammlung deutscher Gedichte; uden Forberedelse: Chamisso: Peter Schlemihl, Hauff: Die Bettlerin vom Pont des Arts og en Del af Hoffmann: Das Majorat. Maanedslæsning: Hauff: Lichtenstein. Realisterne have i den særskilte Time læst Kapers Læsebog for Mellemklasserne S. 162—252 og uden Forberedelse Lewin Schücking: Die drei Freier. Sproglæren efter Kaper. — 5. Kl. (6 Discpl.) Dels med, dels uden Forberedelse er læst Goethe: Egmont, Schiller: Marie Stuart, Lewin Schücking: Etwas auf dem Gewissen, Gundersens Læsebog for de højere Skolers øverste Klasser, 1. Del med Undtagelse af nogle tidligere læste Digte og 2. Del. Maanedslæsning:

Otfrid Mylius: Die Türken vor Wien og Immermann: Der Oberhof. Sproglæren efter Kaper. — 6. Kl. (3 Discpl.) Dels med, dels uden Forberedelse er læst Goethe: Iphigenie auf Tauris, Schiller: Maria Stuart, en Del af Otfrid Mylius: Die Türken vor Wien og en Del af Tieck: Die Gesellschaft auf dem Lande, Gundersens Læsebog for de højere Skolers øverste Klasser, 1ste Del med Undtagelse af nogle tidligere læste Digte og 2. Del. Maanedslæsning: Archenholz: Der siebenjährige Krieg, og Immermann: Der Oberhof. Sproglæren efter Kaper.

Fransk. Frbrdlskl. b. (kst. Lærer Lindstrøm 4 Tmr.) Jungs Elementarbog S. 1—64. de franske Stykker, og S. 94—104; den regelmæssige Formlære efter samme Bog. — 1. Kl. (Ovrlr. Bahnson 4 Tmr.) Af Jungs franske Læsebog for Begyndere er læst forfra til Side 66. Efter Pios Sproglære det vigtigste af Formlæren. — 2. Rlkl. (Ovrlr. Dr. Bang 3 Tmr.) Jungs Læsebog for Begyndere S. 62—111. Jungs Læsebog for Mellemklasser S. 1—35. Pios Formlære. Gloser efter Pios Samling af almindelige franske Ord til Udenadslæren. — 2. stud. Kl. (Ovrlr. Dr. Bang 3 Tmr., hvoraf 1 sammen med Rlkl.) Læsebog og Formlære som 2. Realkl. Michelsens Stiløvelser. 1. Afd. S. 1—22 er gennemgaaet dels mundtlig, dels ved Stil en Gang ugentlig, hidtil i alt 22 Stile. — 3. Rlkl. (Ovrlr. Bahnson 2 Tmr.) Af Jungs Læsebog for Mellemklasserne er læst fra S. 35—126. Pios Formlære er gjenlæst. — 3. stud. Kl. (Ovrlr. Bahnson 2 Tmr.) Af samme Læsebog fra S. 44—126. En Stil ugentlig, hidtil i alt 34. — 4. Kl. (Ovrlr. Dr. Bang 2 Tmr.) Histoire des croisades par Michaud (in Auszügen herausgeg. von Pætsch) II, S. 8—97. Baruel: Lectures historiques S. 34—57.

Uden Forberedelse samme Bog S. 72—80. Pios Formlære og af hans Syntax § 1—19. Gloser efter Pios Ordsamling. Stil 1 Gang ugentlig efter Michelsens Stiløvelser, 1. Afdl., hidtil i alt 29 Stile. — 5. Kl. (Ovrlr. Dr. Bang 3 Tmr.) Borrings étud. litt. S. 250—317. Mérimée: Tamango, Mates Falcone, L'enlèvement de la redoute, Lettres d'Espagne. A. de Musset: Croisilles, Histoire d'un merle blanc, Un souper chez Mlle Rachel. Pios Syntax. Storms franske Taleøvelser (Mellemtrin) S. 1—62. Stil 2 Gange ugentlig efter Giedes Stiløvelser, hidtil i alt 53 Stile. — 6. Kl. (Ovrlr. Dr. Bang 3 Tmr.) Borrings étud. litt. S. 245—330. Molière: Le bourgeois gentilhomme. V. Hugo: Hernani. Som Hjemmelæsning: About: Roi des montagnes. Pios Sprog-lære. Gloser efter Pios Samling. Stil 3 Gange ugentlig efter Giedes Stiløvelser, hidtil i alt 72 Stile. 1 Gang ugentlig mundtlig Stil.

Engelsk. (Adj. Giersing) 1. Rlkl. (4 Tmr.) Løkkens engelske Læsebog for Begyndere 3. Udg. S. 21—32, 36—57, 60—101, 113—121. S. 21—32 fra Dansk. De forekommende uregelm. Verber ere lærte. — 2. Realkl. (5 Tmr.) Brekke: Engelsk Læseb. for Middelskolens 5. og 6. Kl. S. 1—60, 70—117; 167—195. Versene udenad. Waddys Samtaleøvelser S. 1—20. Rosings Forml. — 3. Realkl. (4 Tmr.) Listovs Læsest. 2. S. 3—21, 41—60, 85—117, 155—204. Boysens Digte S. 1—28; udenad S. 10—13 undtagen The wand. boy samt King Kristian. Waddy S. 1—99 og S. 130—41. I Hjemmelæsning 190 Sider af Tales of a grandf. En Version ugentlig efter Nissens Opg., hidtil i alt 27. Rosings Formlære. — 4. Realkl. (4 Tmr.) Listovs Læsest. 2. S. 85—98, 103—117. Listovs Udv. I, S. 3—81. Boysens Digte S. 29—59. Udenad: Hunting

Song og 3 andre af Digtene. I Hjemmelæsning: 190 S. af Tales of a grandf. og Marryats Mission S. 185—286. Kursorisk Marryats Settlers S. 251—316. En Version ugentlig efter Hansens og Magnussens Opgaver, hidtil i alt 27. Rosings Formlære. — 5. Kl. (2 Tmr.) (16 Discple). Af Tales of a grandf. udg. af Wendt S. 34—51, 79—90. Sommerfelt: Nyeste Engl. Forf. S. 1—55, 182—210. I Hjemmelæsning Tales S. 5—33. Rosings Forml. — 6. Kl. (2 Tmr.) (8 Discple). Listovs Udv. I S. 3—81. Tales of a grandf. S. 91—104. I Hjemmelæsning 180 S. af Tales og af Marryats Mission S. 133—235. Kursorisk Samme Bog S. 27—43. Rosings Forml.

Religion. Frbrdlskl. a (Resid. Kapellan Keiding, fra 1. Febr. Stiftsprovst Zeuthen 2 Tmr.) Af Christen Møllers Lærebog i Bibelhistorien, den gamle Pagt, Salmer. — Frbrdlskl. b (Resid. Kapellan Keiding, fra 1. Febr. Sognepræst Glarbo 2 Tmr.) Af Balslevs Bibelhistorie den ny Pagt og af Katekism. de 10 Bud, Salmer. — Kathdrlskl. (Ovlr. Bahnson) 1. Kl. (2 Tmr.) Efter Balslevs Katekismus de to første Troesartikler. Assenses Bibelhist. forfra til 6. Afsnit. — 2. Rlkl. (2 Tmr.) Balslevs Katek. fra 3. Troesartikel til Alterets Sakramente. I Bibelhist. fra 6. Afsnit til Jesu Bjærgprædiken. — 2. stud. Kl. (2 Tmr.) Ligesom 2. Rlkl. — 3. Rlkl. (2 Tmr.) Det meste af Balslevs Katek. er repeteret. I Bibelhistorie fra S. 119 til Euden og en Del af det gamle Testaments Historie repeteret. — 3. stud. Kl. (2 Tmr.) Ligesom 3. Realkl. Med disse Klasser er læst forskellige Stykker af det ny Test. — 4. Kl. (1 Tm.) Af Mathæus Evangeliet er læst de 15 første Kapitler. Reformationens Historie til 1530 og dens Indførelse i Danmark er fortalt. — 5. Kl. (1 Tm.) De

tolv første Kapitler af Johanneses Evangelium. Pavedømmets Udviklingshistorie og den katholske Kirkes Hovedlærdomme i deres Forskjel fra den evangeliske Kirke. Tridentiner Konciliets Historie er fortalt. — 6. Kl. (1 Tm.) Joh. Evang. fra Kap. 13 til Enden. Kirkens Grundlæggelse og dens Historie til Konstantin den stores Død er fortalt. Den moderne Vantro er fremstillet og imødegaaet.

Historie. (Forbrdlskl. Intendant Lillie Kathdrslskl. Adjunkt Olsen; 4. stud. Kl., 3. stud., 3. Rkl. og 1. Kl. hver 2 Tmr., de øvrige hver 3). Frbrdlskl. a. Efter Brickas Nordens Historie til den nordiske Syvaarskrig. — Frbrdskl. b. Efter samme Bog til Slutningen, og det tidligere gjenlæst. — 1. Kl. Oldtiden efter Blochs Lærebog for Realskoler. — 2. Realkl. og stud. Kl. Efter samme Bog Middelalderen, samt efter samme Bogs 2. Del den nyere Tid til 1660. — 3. Realkl. og stud. Kl. *) Efter samme Bogs 2. Del den nyere Tid fra 1660 (Nordens Historie fra 1523) til Februarrevolutionen. — 4. Kl. stud. Afdlg. *) Gjenlæst Middelalderen, den nyere og nyeste Tid (med Forbigaaelse af Nordens Historie) efter samme Bøger, samt af Oldtiden læst Afsnittet fra Perserkrigene

---

*) Fra Skoleaaret 1888/89 vil der i 3. stud. Kl. og i 4. Kl. stud. Afdlg. indtræde nogen Forandring: i 3. stud. Kl. begyndes Skoleaaret fremtidig med en Gjenlæsning af Oldtidens Historie efter Blochs Lærebog; derpaa læses den nyere Historie fra 1660 (Nordens Historie fra 1523) til Wienerkongressen efter samme Lærebog. I 4. Kl. stud. Afdlg. afsluttes først Læsningen af den nyere Tid, dernæst gjenlæses Middelalderen, den nyere og nyeste Tid (med Forbigaaelse af Nordens Historie), altsammen efter Blochs Lærebog for Realskoler; endelig begyndes paa Oldtidens Historie efter Thrige.

til Philip af Macedonien efter Thrige. — 4. Kl. Realafdl. Gjenlæst hele Historien efter Blochs Læreb. for Realskoler. — 5. Kl. Oldtidens Historie (med Forbigaaelse af Afsnittet fra Perserkrigene til Philip af Macedonien) og Nordens Historie efter Thriges Lærebøger. — 6. Kl. Nordens Historie fra 1660 til Enden efter Thriges Lærebog. Det hele Pensum (af Oldtidens Historie dog kun Roms Historie) gjenlæst efter samme Lærebøger af Bloch og Thrige med Benyttelse af Thriges Oversigt over Verdenshistorien.

Geografi (kst. Lærer Lindstrøm, 3. stud. Kl. 3. Rlkl. og 4. Kl. hver 1 Tm., ellers hver vedkommende Kl. 2 Tmr.) Frbrdlskl. a. Granzows Geografi Nr. 3 Evropa til Spanien. — Frbrdrlskl. b. Samme Bog læst og gjenlæst fra S. 40—219. — 1. Kl. Granzows Geografi. Nr. 2. Evropa til Spanien. — 2. Realkl. og stud. Kl. Samme Bog fra Italien til „Asiens enkelte Lande.“ -- 3. Realkl. og stud. Kl. Erslevs Geografi Nr. 2: den astronomiske og matematiske Del, Danmark, Amerika, Avstralien og den almindelige Del. — 4. Kl. Samme Bog gjenlæst.

Naturhistorie. (kst. Lærer Lindstrøm, Frbdlskl. a, 3. Rlkl. og 3. stud. Kl. hver 1 Tm., ellers hver vedkommende Kl. 2 Tmr.) Frbrdlskl. a. Feddersens „100 Dyr“, Hvirveldyrene. -- Frbrdlskl. b. Sammes „Natures Bog“, Hvirveldyrene. — 1. Kl. Sammes „Dyrerigets Naturhistorie“, Pattedyr, Leddyr og Bløddyr. — 2. Realkl. og stud. Kl. Samme Bog, Fuglene; Strøms „Kortfat. Plantelære“ forfra til de enkimbladede; Linnées System indøvet. — 3. Realkl. og stud. Kl. Samme Bøger. Fuglene, Plantens Liv. — 4. Kl. Feddersens „Dyrerigets Naturhistorie“ og Erslevs Botanik helt gjenlæste.

Med 3. Realkl., 3. stud. Kl. og 4. Kl. er der foretaget botaniske Exkursioner.

Regning og Matematik. Frbrdlskl. a (Adj. Møller 6 Tmr., hvoraf 4 samtidig med b). Regning med hele Tal efter Mejers Regnebog I. — Frbdlskl. b. (Adj. Møller 4. Tmr. samtidig med a). Brøkregning efter Meiers Regnebog II til Decimalbrøk. — 1. Kl. (Adj. Petersen, fra Beg. af April Kpt. Seedorff 5 Tmr.) Møllers Rumstørrelser I. Steens Arithmetik S. 1—21. Sammes matematiske Opgaver Nr. 1—105. Brøkregning efter Meiers Regnebog II. — 2. Realkl. og 2. stud. Kl. (Adj. Møller 6 Tmr.) Steens Arithmetik S. 21—44. Sammes matematiske Opgaver Nr. 106—306. Till. Nr. 1—31. Steens Algebra S. 1—19. Petersens Geometri S. 3—44. Brøk, Decimalbrøk, omvendt og sammensat Forhold, Delingsregning og blandede Opgaver efter Meiers Regnebog II. Procentregning. — 3. Realkl. (Adj. Petersen, fra Beg. af April Kpt. Seedorff, 7 Tmr.) Steens Algebra S. 30—91. Petersens Geometri S. 38—ud. 2 Timer om Ugen er anvendt til praktisk Regning, Mejers Regnebog II, og en til geometrisk Tegning. Skriftlige Opgaver 1 Gang ugentlig. — 3. stud. Kl. (Adj. Petersen, fra Beg. af April Kpt. Seedorff, 5 Tmr.) Steens Algebra S. 30—91. Petersens Geometri S. 38 og ud. Mejers Regnebog II. Skriftlige Opgaver 1 Gang ugentlig. — 4. Kl. (Adj. Møller 5 Tmr., Realafdl. desuden 2 Tmr.) Steens Algebra S. 100—116. Gjenlæst Steens Algebra, Petersens Geometri og enkelte Afsnit af Steens Arithmetik. Realafdelingen har i dens særlige Timer haft Øvelser i Regning og geometrisk Tegning.

Naturlære. 3. Realkl. (Adj. Møller 2 Tmr.) Lorenzes kortfattede Naturlære S. 1—32 og S. 74

til Enden. — 4. Kl. Realfdl. (Adj. Møller 2 Tmr.) Samme Bog S. 33—49 og Gjenlæsning af det ifjor i 3. Kl. læste. — 5. Kl. (Adj. Petersen, fra Beg. af April Prmrltnt. Darre, 3 Tmr.) Schmidts Naturlære forfra til Magnetisme. Bevægelse til Lyden. Jørgensens Astronomi forfra til S. 40. — 6. Kl. (Adj. Petersen, fra Beg. af April Prmrltnt. Darre, 3 Tmr.) Schmidts Naturlære. Magnetisme og Elektricitet, gjenlæst hele Bogen til Lyd. Jørgensens Astronomi, fra 2. Kap. og ud; gjenlæst hele Bogen.

Tegning. Frbrdlskl. a og b (Serg. Sørensen 2 Tmr.) Petersens og Janniches Tegnebøger: a I og II, b III og IV. — Kathdrlskl. (Adj. Møller, 1. Kl. Realafdl., 2. og 3. Realkl. hver 2 Tmr., 4. Kl. Realafdl. 1 Tm.) Konturtegning efter Hetsches og Petersens Fortegninger. I 3. Realkl. har 1 Discpl. tegnet Projektionstegning.

Skrivning. Frbrdlskl. a og b (Oversergent P. Nielsen 3 Tmr., a desuden 2 Timer særskilt). Efter Forskrift dels enkelte Bogstaver, dels Sammen-skrift, saaledes at i Regelen alle Disciple i hver Klasse har fulgts ad; af og til er Taktskrivning bleven anvendt; mod Slutningen af Skoleaaret har en Del Disciple i b skrevet af efter en trykt Bog. — 1.—4. Kl. (Adj. Møller; 1. Kl. 2 Tmr., 2. stud. og Rkl., 3. Rkl. og 4. Kl.'s Realafdeling, hver 1 Tm.) Saa snart en Discipel har tilegnet sig en nogenlunde sikker og ordentlig Haandskrift, bruger han ikke mere Forskrift men skriver af efter en dansk Bog; der indøves og kræves da blot en tydelig og ordentlig Haandskrift, men Disciplene holdes ikke til at udføre hvert enkelt Bogstav i én eneste for alle gyldig Form; dog tager Skolen selvfølgelig ikke mod enhver som helst Form af Bogstaverne.

Sang. (Overhornbl. Zorn). Forberedelseskolens (nu i Tallet) 28 Disciple har altid alle været med i den ene Time ugentlig, hvori Undervisningen er bleven given, og er blevet øvede i enstemmig Sang af Skolens Morgensange, fædrelandske og Folkesange; 3 af de 28 savne efter Lærerens Skjøn alligevel Forudsætningen for virkelig at kunne komme til at synge. I Kathedralskolen er af samme Grund 35 Disciple udelukkede fra Undervisningen, og hos 16 andre er for Tiden Stemmen i Overgang. Ved Undervisningen har Hensynet til Tallet og de Stuer, der staa til Raadighed, gjort det til en Nødvendighed at dele samtlige deltagende Disciple i 5 Hold, saa at 6. og 5. Kl. (15 Discipl.), 4. Kl.'s stud. Afdlg. (5 Discipl.), 4. Kl.'s Realafdeling og 3. stud. Kl. (7 Discipl.), 3. Realkl. og 2. stud. og Rkl. (16 Discipl.) og 1. Kl. (11 Discipl.) har haft hvert Hold 1 Time ugentlig; og en 6. Time er bleven brugt til Sammensang, som i Aar næsten altid er bleven udført trestemmig (Sopran, Alt og Bas), kun for et Par Sanges Vedkommende firstemmig. Ved Øvelserne er foruden Skolens Morgensange blevet brugt et Udvalg af Melodier hentede fra Sannes og Mortensens Samlinger. Ved enstemmig Sang af Folke- og Fædrelandssange er Båge og Nørregaards Sangbog bleven brugt.

Gymnastik. Frbrdlskl. a og b (4 Tmr. ugentlig under Prmrnt. Larsen med Bistand af Gymnastiklr: i Hæren, Sergent Honoré). Af Skolens 28 Disciple er af Helbredshensyn ingen udelukkede fra Øvelserne. — Kathedralskolen. Af Skolens 103 Disciple er til Stadighed 5 udelukkede af Helbredshensyn; de øvrige 98 ere ved Øvelserne delte i 5 Hold, nemlig 1. Kl. med 19 Discipl., 2. Kl. og 3. Realkl. med 26 Discipl. under Prmrnt.

Larsen; 3. stud. Kl. og 4. Kl. med 21 Discpl., 5. Kl. med 21 Discpl. og 6. Kl. med 11 Discpl. under Adj. Petersen, fra Beg. af April Prmrlltnt Larsen, begge med Bistand af 2 Gymnastiklærere fra Hæren, Sergenterne Honoré og Brügmann; Adj. Petersen, senere Prmrlltnt. Larsen i de to ugentlige Huggetimer med 5. Kl. tillige med Bistand af en tredie Gymnastiklærer fra Hæren, Sergent Werner. Hvert Hold har paa Ugens almindelige Skoledage haft 4 Timer ugentlig; desuden har der været tillagt en 5. Time til Huggeøvelser Søndag Morgen, saaledes at Deltagelsen i den har været en frivillig Sag for begge Klassernes Disciple; af 6. Kl. har Johannes Bang, Olaf Hammer og Jens Lund i Regelen benyttet sig af den saaledes givne Løjlighed til udvidet Øvelse og forøget Udvikling af de legemlige Kræfter, medens Peder Jensen, Mads Madsen og Theodor Rendtorff aldrig har givet Møde; af 5. Kl. har Asger Bruhn, Carl Christensen, Carl Christian Christensen, Einar Falbe-Hansen, Einar Hoff, Christian Petersen, Jørgen Lauritzen og Peter Munch i Regelen mødt, Frederik Bendix, Helmuth Dige, Holger Esmann, Einar Glud, Christian Knudsen og Christian Johansen aldrig eller saa godt som aldrig; og af 4. Kl. har nogle enkelte faaet og benyttet Lærerens Tilladelse til at deltage. Undervisningen er bleven afbrudt ved Svømmeøvelserne, men ikke ved Skydeøvelserne og heller ikke som Følge af Kulde. Den er i Henhold til Ministeriets Cirkulære af 31. Maj 1883 bleven ledet efter den af Kaptejn af Fodfolket J. Amsinck udarbejdede Lærebog i Gymnastik.

Svømning. Undervisningen begyndte ifjor Sommer d. 7. Juni og foretoges under Ledelse af de samme Lærere og med samme Bistand som ved

Gymnastikundervisningen, indtil Aarsprøven gjorde det umuligt at foretage nogen regelmæssig Undervisning hver Dag; fra den Tid af var i de vedkommende Timer Sergent Honoré altid tilstede paa Flaaden, saa at de Disciple, der ikke var til Prøve paa Skolen, kunde komme til at svømme under hans Tilsyn. Efter Sommerferien foretoges Øvelserne regelmæssig indtil de sidste Dage af August Maaned; derefter blev det overladt til Disciplene selv at vælge, om de vilde deltage i Gymnastikundervisningen eller i Svømmeøvelserne, indtil disse rent ophørte med Lørdagen d. 10. September; derimod fortsattes Eftermiddagssvømningen endnu i nogen Tid, saa længe der indfandt sig Deltagere, men altsaa paa Disciplenes eller Hjemmets eget Ansvar. Thi efter Indstilling fra Rektoratet bemyndigede Ministeriet ved Skriv. af 4. Juni Forstanderskabet til for Sommeren at udbetale almindelig Extratimebetaling til hver af de to Gymnastikassistenter ved Skolen for indtil 7 Timer ugentlig (efter Rektors Attest) for Tilsyn med Skolens Disciple ved Svømmeøvelser en Time hver Eftermiddag. Til denne Eftermiddagssvømning fik saa alle de af Kathedralskolens Disciple Adgang, der ikke havde haft Undervisning i Faget i de dertil henlagte Formiddagstimer; den fandt i Svømmetiden Sted hver Eftermiddag, ogsaa om Søndagen, dog med Undtagelse af den største Del af Sommerferien, da det viste sig, at der i denne Tid var alt for faa Deltagere hver Dag; og da Tiden ellers viste sig tilstrækkelig, fik Disciplene i begge Klasser i Forberedelsesskolen Lov til at deltage deri paa de Dage, da de ikke havde Undervisning i Faget om Formiddagen. Efter at Begynderne forud har faaet Tagene indøvede i Svømmemaskinen i Skolens Gymnastikhus, svømmer

enhver med Svømmetornister paa, indtil han uden dette kan svømme 200 Alen i slap Sele; kan han dette, bliver han Frisvømmer. Ved Undervisningens Ophør 1887 var af Forberedelsesskolens daværende 28 Disciple 1 udelukket fra Øvelserne af Helbredshensyn og 5 Frisvømmere; af Kathedralskolens 104 Disciple var 5 udelukkede, og 55 vare Frisvømmere og af disse var igjen 4 „Distancesvømmere“, i det de under Ledsagelse af den til Flaaden hørende Baad med Lærere i, svømmende havde tilbagelagt en Strækning af 1200 Alen, nemlig Disciplene Jhns. Bang og Theodor Rendtorff af 6. Kl., Asger Bruhn af 5. Kl. og Helge Bruhn af 4. Realkl.

Roøvelser begyndte d. 25. Maj f. A. under Ledelse af Adjunkterne Petersen og Giersing med 28. Disciple af 6., 5. og 4. Klasse, delte i 4 Hold, saa at Meningen var, at saa fremt Vejret tillod det, hver Dag et eller om mulig to Hold skulde have hvert en Times Øvelse. Med den Forstyrrelse, som var en Følge af Afgang- og Aarsprøven, gennemførtes Øvelserne saaledes indtil Sommerferien. Efter denne optoges de paa ny og fortsattes med Undtagelse af de Dage, da der fandt Skydeøvelser Sted, saa vidt muligt hver Eftermiddag med et lignende Tal Deltagere af daværende 6., 5. og 4. Kl., indtil den 19. Oktober, saa at der i alt blev foretaget 29 Roture.

Kriketspil. For at give Skolens Disciple Lejlighed til Øvelse heri, tilstillede Ministeriet Skolen to Sæt af de fornødne Redskaber. Men da der ikke var bevilget noget Beløb til Godtgjørelse til en Lærer til at lede Øvelsen, blev det aftalt med den herværende Kriketklub, at Skolens Disciple skulde kunne deltage i de Øvelser, denne lod afholde, uden at indtræde som Medlemmer af Klubben eller betale

Medlemsbidrag, imod at Skolen overlod til Klubbens Afbenyttelse de Redskaber, Ministeriet havde tilstillet den. Denne Ordning kunde først træde fuldt i Virksomhed efter Sommerferien; men af de Disciple, der i denne var her i Byen, var ogsaa i Løbet af den flere med ved Øvelserne. Klubbens Øvelser fandt Sted fra Begyndelsen af Juni til Udgangen af September hver Søgnedags Eftermiddag i halvanden til to Tmr. og om Søndagen fra 1 til 3. Af Skolens Disciple har af den nuværende 6. Kl. 2 Disciple, af 5. 6, af 4. 5, af 3. 8, af 2. 7 og af 1. 6 Disciple været med saa godt som hver Dag, i alt altsaa 34 Disciple, hvorimod der er 1 af 6., 2 af 5., 4 af 4. og 5 af 1., i alt altsaa 12 Disciple, hvis Deltagelse har været mere spredt. Var der da for mange Deltagere, til at de skulde have kunnet spille paa ét Parti, blev der dannet to Partier, hvoraf det ene bestod af de yngre, som da for det meste fik mindre svære Redskaber at spille med. I Efteraaret 1886 har Johannes Bang af 6. Kl., der som flere andre af Skolens Disciple tidligere havde været (betalende) Medlem af Kriketklubben, været med i Aalborg til en Væddekamp med Kriketklubben der; den 18. Juni f. A. var denne her i Byen, og i Væddekampen deltog da foruden samme Discipel Christian Knudsen af 5. Kl.

Danseundervisning har i Kathedralskolen fundet Sted fra 8. Oktober f. A. til 20. Marts d. A. under Ledelse af Intendant Lillie. Ved Begyndelsen af September Maaned havde Læreren affattet en Liste over samtlige Skolens Disciple inddelte i 4 Afdelinger, saaledes at 1. Afdeling indbefattede dem, der ved forrige Vinters Øvelser antoges at have vundet saa stor Færdighed, at det helt kunde overlades til deres egen Afgjørelse, om de fremdeles vilde del-

tage i Øvelserne eller ej; 2. Afdeling dem, for hvem fortsat Øvelse maatte anses for ønskelig; 3. dem, for hvem den maatte agtes for aldeles nødvendig, og 4. dem, der slet ikke tidligere havde nydt Undervisning i Skolen; 3 Disciple i 5. Klasse, som ved privat Undervisning skulde forberede sig til ved Skoleaarets Slutningen at underkaste sig Optagelsesprøve i Latin, Græsk og Fransk, blev af Hensyn til den Tid, denne Undervisning faldt paa, helt fritagne. Efter at foruden disse 3 ialt 27 Disciple vare blevne fritagne for Deltagelse, blev de øvrige 73 inddelte i 4 Afdelinger efter deres Uddannelsestrin og Alder; 1. og 2. Afdeling sammensatte af de øverste og 3. og 4. af de laveste Klasser. Samtlige Afdelinger ere blevne underviste 2 Timer om Ugen. Undervisningen har omfattet, med alle Afdelinger: Trinøvelser, Polonæse, Polka, Rhejnlænder Polka, Galopade, Mazurka, Vals, Tyroler Vals, Varsoviana, Francæse, Klapfinale, Les Lanciers (ikke 4. Afdeling), La Tempête samt forskjellige Kottillons Ture; med 1. og 3. Afdeling desuden Hopsa, Tyroler Hopsa, første og tredje Tur af Julekvadrillen, Spansk Vals og Menuet. 3. og 4. Afdeling har haft Trinøvelser, sammensatte i en Trinskole, der for 3. Afdelings Vedkommende er bibragt Eleverne i større Udstrækning. Disciplene har vist Lyst og Interesse for Undervisningen, ligesom de alle har gjort synlige Fremskridt, naturligvis i større eller mindre Grad efter deres Anlæg.

Skydning. De to øverste Klasser samt 4. Kl.'s Realdisciple (Adj. Petersen med Bistand af Sergeant Honoré). I Aaret 1887 holdtes Øvelserne i Riffelskydning før Sommerferien fra 14. til 25. Maj og efter denne fra 2. Septbr. til 5. Oktbr.; der foretoges 6 Skydeture før Sommerferien og 9 efter

denne. Der blev skudt til den Skive, Skyttefor-
 eningerne brugte indtil Udgangen af 1872, en af-
 lang Firkant med 3 Grader; efter de gjældende Be-
 stemmelser fik hver Discipel hver Gang 5 Skud,
 som alle gjordes med Remingtonbøssen med Be-
 nyttelse af Centralantændelsespatronen. Under 15.
 Juli indsendtes til Ministeriet den nedenstaaende,
 befalede Beretning om **Udfaldet af Skydeøvelserne i
 Skoleaaret 1886—87**. Og ved Afslutningen af For-
 sommerens Øvelser holdtes Onsdagen d. 25. Maj
Præmieskydning, hvis Udfald ses af vedføjede Over-
 sigt:

Udfaldet af Skydeøvelserne i Skoleaaret 1886—87.

6. Kl 13 Dsp. 5. — 15 — 4. Rlkl. 5 —	Afstand i Alen.	Tal af			Sum.
		Skud.	Træf- fere.	Points	
6. Klasse .	100	215	213	707	920; 99,07 pCt.
5. og 4. Rlkl.	100	275	264	891	1155; 96 —
6. Klasse .	200	235	214	607	821; 91,06 —
5. og 4. Rlkl.	200	670	600	1619	2219; 89,55 —
6. Klasse .	300	470	375	981	1356; 80 —
5. og 4. Rlkl.	300	545	416	1076	1492; 76,33 —
	Sumaf	2410	2032	5581	7963 — 3,304; 86,39 %

Alle Skud udførtes i frit Anlæg. Præmiernes
 Værdi var paa 300 Alens Afstand 12 og 8 Kr. og
 paa 200 Alens 6 og 4 Kr. Disse Beløb brugtes
 efter Præmietagernes Ønske for Chr. Peder Jensens
 Vedkommende til Indkjøb af en Rejsekuffert, for
 Viggo Andersens til Kjøbet af Rydbergs „Den sidste
 Athenienser“, for Regner Lefoliis som Hjælp til at
 købe P. Hansens „Illustr. dansk Literaturhistorie“,
 og for Andreas Sørensens som Bidrag til Kjøbet af
 en Rejsetaske.

Udfaldet af Præmieskydningen i Skoleåret 1887.

Disciplenes Navn og Klasse.	Afstand i Alen.	Skud.					Sum af Af- stand maalt i Tommer.	Sum.	Præmie.
		1	2	3	4	5			
6. Kl. Søren Andersen .	300	3	0	2	2	2	67	9	
„ Viggo Andersen .	300	4	3	3	3	2	69 $\frac{1}{2}$	15	2den
„ Anders Brill . . .	300	2	3	3	3	3	87	14	
„ William Hoff . .	300	2	3	0	3	2	64 $\frac{1}{2}$	10	
„ Olaf Holst	300	0	0	0	0	0	0	0	
„ Hother Jensen . .	300	3	2	0	2	0	66	7	
„ Jens Chr. Jensen	300	2	4	3	2	2	90 $\frac{1}{4}$	13	
„ Chr. P. Jensen .	300	4	2	3	3	3	60 $\frac{3}{4}$	15	1ste
„ Helge Krohn . . .	300	2	2	0	2	2	84 $\frac{3}{4}$	8	
„ Anton Pedersen .	300	2	3	3	3	3	70 $\frac{1}{4}$	14	
„ Kirk Pedersen . .	300	2	3	3	3	3	69	14	
„ Harald Steenstrup	300	0	2	4	3	3	55	12	
„ Carl Thranum . .	300	3	3	3	2	0	61 $\frac{3}{4}$	11	
5. Kl. Johannes Bang .	200	3	4	3	4	4	37 $\frac{1}{2}$	18	
„ Helmuth Dige . .	200	2	2	2	3	4	90 $\frac{3}{4}$	13	
„ Olaf Hammer . .	200	2	4	4	4	2	64 $\frac{5}{8}$	16	
„ Johan P. Hansen	200	2	3	4	4	2	76 $\frac{7}{8}$	15	
„ Jørgen Hansen . .	200	3	3	3	3	3	60 $\frac{3}{8}$	15	
„ Carl Iversen . . .	200	3	3	3	2	4	70 $\frac{1}{2}$	15	
„ Peder Jensen . . .	200	3	3	3	4	3	72 $\frac{1}{2}$	16	
„ Chr. Johansen . .	200	0	2	2	2	2	87 $\frac{1}{8}$	8	
„ Peter Johansen .	200	3	2	4	4	3	60 $\frac{5}{8}$	16	
„ Regner Lefolii . .	200	4	3	4	4	4	29 $\frac{5}{8}$	19	1ste
„ Jens Lund	200	3	3	3	0	0	41 $\frac{1}{8}$	9	
„ Mads Madsen . . .	200	4	3	3	3	3	36 $\frac{1}{2}$	16	
„ Chr. Møller	200	3	4	3	4	3	41 $\frac{1}{4}$	17	
„ Theod. Rendtorff	200	3	3	3	0	2	50 $\frac{3}{8}$	11	
„ Viggo Schäfer . .	200	3	4	4	4	3	41 $\frac{3}{8}$	18	
4. Rkl. Vilhelm Bache .	200	4	3	4	4	3	31 $\frac{3}{8}$	18	
„ Rasmus Brostrøm	200	4	4	2	3	3	45 $\frac{1}{2}$	16	
„ Gustav Jørgensen	200	0	2	0	3	0	35 $\frac{1}{2}$	5	
„ Valdemar Munch	200	3	3	3	2	3	72	14	
„ Andr. Sørensen .	200	4	4	3	4	3	31 $\frac{1}{8}$	18	2den

Til den forestaaende **Afgangsprøve for stud. Disciple af sproglig—historisk Retning** indstille sig de 11 Discipl. i 6. Kl., som til **Overhøring** opgive i **Oldnordisk** af Wimmers Læsebog S. 74—107 og Hoff & Hofforys Læsest. I;

i **Engelsk** af Løkkes Læseb. for Mlmkl. S. 1—8, 15—23, 29—39, 175—209; Listovs Udv. I, S. 3—81; Tales of a grandf. udg. af Wendt S. 91—104;

i **Latin**: Ciceros Tale for Sulla, Ciceros tuskulanske Undersøgelser 1. Bog, 1—27; Livius 6. Bog 1—31; Tacituses Annaler 3. Bog, 1—31; Horatses Oder II, 18, 19; III, 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 18, 19, 21, 24, 27, 30; IV, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 14, carmen sæculare, Breve II, 1—2; af Madvigs carmina selecta Catullus(undtagen 10); Tibullus 3; Propertius 1, 2, 3, 9; Ovidius, 1, 6, 7; Juvenalis 1, 36—154; Martialis (undtagen 6, 10, 13); Vergils Æneide 9. Bog (Bang og Lefolii opgive 10. Bog), og i **Græsk**: Homers Iliade 1; 2, 1—454; 3—6, Herodot 1, 1—214 (undtagen 56,8 [Steins Udg.] —58 og 192—203). Xenofons Memorabilia I, 1, 1—20; 2, 1—18; 49—56; 62—64; 4, III, 1, 21—34; 3 (Schenckls Chrestomathie S. 210—235). Platons Apologi, Plutarks Timoleon.

Til **4. Klasses Aarsprøve** opgives i **Latin** til **Overhøring**: Cic. in Catil. II, III og IV, 1—5; Livius VIII, 1—21 med Undtagelse af Kap. 8 og af Ovid Verdensaldrene, Devkalion, Battus, Evropa og Pyramus og Thisbe.

Til **almindelig Forberedelsesprøve** opgives til **Overhøring**

i **Engelsk** Listovs Læsest. II, S. 85—98, 103—117; Listovs Udv. I, S. 3—81, Boysens Digte S. 29—59; i **Tysk** af Kapers Læsebog for Mellemlklasserne S.

162—252 og Cronheims Fährnrichsgeschichten S. 35—54 (Eine Landpartie).

og i **Fransk**: Michaud: Histoires des croisades II (herausgeg. v. Pætsch) S. 7—97 og Baruël: Lectures historiques S. 34—57.

Den 20. Oktober f. A. fremstilledes Kathedralskolen i Gymnastik for Gymnastikinspektøren, Oberstløjtnant Amsinck, og Onsdagen d. 11. April d. A. 9—10 overværede Sanginspektøren Kantor Sanne Undervisningen i Sang i Kathedralskolen.

V. Understøttelsesmidler.

Skolepengene er i Forberedelsesskolen for en Discipel, foruden 5 Kr. i Indskrivningspenge, 9 Kr. maanedlig, for anden Broder 7 Kr. og for tredje 5 Kr.; i Kathedralskolen for en Discipel i 5. eller 6. Klasse 144 Kr. aarlig, i de øvrige Klasser 120 Kr., for anden Broder henholdsvis 115 Kr. 20 Ø eller 96 Kr. og for 3. Broder 86 Kr. 40 Øre eller 72 Kr. De betales fjerdingaarsvis forud; og det er paalagt Rektoratet at formene den Discipel Adgang til Skolen, for hvem de ikke er betalte før Fjerdingaarets Udgang. For Juli Fjerdingaar opkræves de i 2 Halvparter, først for de 6 Uger fra 1. Juli til 14. August og siden, ved Begyndelsen af det ny Skoleaar, for den anden Halvpart. For Disciple, der udtræde efter Aarsprøven før Begyndelsen af det ny Skoleaar, betales kun for Juli Maaned; og saafremt Afgangsprøven sluttet før denne Maanedes Indgang, betale de afgaaende Disciple slet ikke for dette Fjerdingaar. Desuden er ved Intrædelsen i Skolen at betale Indskrivningspenge med 10 Kr. for hver Discipel; og denne Ydelse eftergives kun for Disciple, der tidligere har betalt disse Indskrivningspenge enten til Skolen selv eller til en anden offentlig lærd Skole. Fremdeles maa enhver Discipel, der som studerende har gennemgaaet Afgangsprøven, løse et Vidnesbyrd om dennes Udfald, som tilstaas ham gratis, saafremt han i det sidste Skoleaar har nydt fri Undervisning eller anden offentlig Understøttelse, men ellers maa

betales med 20 Kroner til Skolens Kasse. Og de samme Betalingsvilkaar gjælde for enhver Discipel, der ellers forlader Skolen og ønsker at faa et Vidnesbyrd med fra denne. Men ingen Rektor maa i den Skole, han bestyrer, optage nogen Discipel, der kommer fra en anden offentlig Skole, uden at forlange et Vidnesbyrd af ham fra denne Skole. For at Disciple af mathematisk-naturvidenskabelig Retning, der forlade Skolen her efter overstaaet Aarsprøve for 4 Kl. og derefter gaa videre i en anden, derpaa beregnet lærd Skole, ikke skal betale Vidnesbyrd to Gange, er Forholdet ordnet saaledes, at enhver Discipel, der forlader 4. Klasse, for saa vidt han ikke nyder et af Skolens Beneficier eller Stipendier, altid betaler 20 Kr. for Vidnesbyrdet, medens han paa Begjæring gratis kan faa meddelt Attest om hans Modenhed til Opflyttelse i 5 Kl., men saa ved Udgangen af 5 eller 6. Kl. faar Afgangsbrevet gratis. Ethvert Examensvidnesbyrd skal udfærdiges paa stemplet Papir til Taxt 1 Krone.

A. Offentlige Stipendier og fri Undervisning.

Den Understøttelse, der hører til den ved Over-skriften betegnede Art, tilstaaes kun efter Ansøgning, hvortil Rektoratet udleverer Blanketter til Udfyldning; en saadan Blanket maa da begjæres før Skoleaarets Udgang; og den afgives i udfyldt Tilstand til Rektoratet samtidig med Undervisningens Begyndelse i det ny Skoleaar eller i alt Fald inden Udgangen af Avgust Maaned; ingen kan gjøre Regning paa at blive indstillet, dersom Ansøgningen ham vedrørende kommer senere. Men naar en Discipel en Gang har faaet et Stipendium eller fri Undervisning, behøver der for hans Vedkommende ikke at indgives ny Ansøgning om fremtidig eller forøget Understøttelse, med mindre saadant udtrykkelig bliver forlangt. Ministeriet træffer Afgjørelse om Understøttelsesmidlernes Anvendelse og Fordeling; Indstilling gjøres af Rektoratet efter Samraad

med Skolens Lærere i et i dette Øjemed afholdt Lærermøde; foruden Trang er det en uundværlig Forudsætning for Opnaaelsen af en Understøttelse af denne Art, at vedkommende Discipel baade i Aarets Løb har udført sit Arbejde til Skolen paa en tilfredsstillende Maade og har gennemgaaet Aarsprøven saaledes, at han i det mindste har faaet **godt** til Hovedkarakter. Skolens Realdisciple har kun Adgang til fri Undervisning men kan ikke faa Stipendium.

Da det kun er et begrænset Antal, en Sjettedel af Skolens Disciple, der kan faa fri Undervisning, og det er en almindelig Vedtægt, at denne Understøttelse kun tilstaas, efter at en Discipel har været et Aar i Skolen, bliver Ministeriet ved særlig Bevilling paa Finansloven sat i Stand til hvert Aar ekstraordinært at tilstaa enkelte begavede Disciple fri Undervisning strax ved deres Indtrædelse i en af de offentlige lærde Skoler. Men det er kun saadanne Disciple, der kan komme i Betragtning ved denne Lejlighed, om hvilke det maa anses for afgjort, at de ikke vilde være blevne indmeldte i Skolen, naar de ikke havde haft Udsigt til at faa denne Understøttelse strax ved deres Indtrædelse i den. Derfor maa Rektoratet altid strax ved en Discipels Indmeldelse have Meddelelse derom, naar det paa tænkes at søge saadan Understøttelse for ham.

Af de oplagte Stipendier udbetales den ene Trediedel til vedkommende ved hans Afgang fra Skolen efter bestaaet Afgangsprøve; men saa fremt han ikke lader sig indskrive som akademisk Borger ved Kjøbenhavns Universitet for Begyndelsen af det næste akademiske Semester, bliver det saaledes udbetalte Beløb at betale tilbage til Skolen. Af de øvrige to Trediedele udbetales i Reglen den ene

Halvdel ved Udløbet af det første Semester, efter at vedkommende er bleven indskreven ved Universitetet, den anden ved Udløbet af det andet Semester; Examensbevis, akademisk Borgerbrev samt Flidsattest forevises da for Oplagspengenes Eforus, og mod en Anvisning fra denne udbetales Beløbet fra Universitetskvæsturen; (Smlgn. Lindes Meddelelser om Universitetet 1849—56 S. 868—69 og 1857—63 S. 605).

For Stipendieaaret 1. Oktbr. 1887 til 30. Sptbr. 1888 blev ved Skrivelse af 30. Sptbr. 1887 fra Ministeriet til Skolens Forstanderskab Fordelingen fastsat, som følger:

1. Højeste Stipendium 100 Kr. helt at oplægge samt fri Undervisning tilstodes Christian Johansen, Jens Lund, Jørgen Hansen, Peder Jensen, Mads Madsen, Christian Sixhøj og Peter Munch.

2. Mellemste Stipendium 70 Kr. helt at oplægge samt fri Undervisning tilstodes Johan Peter Hansen og Peder Severinsen samt Johannes Bang, der som Lærersøn har fri Undervisning ekstraordinært.

3. Laveste Stipendium 40 Kr. helt at oplægge samt fri Undervisning tilstodes Viggo Nielsen.

4. Fri Undervisning tilstodes Peter Pinholt Johansen, Carl Iversen, Theodor Rendtorff, Christian Bang, Julius Knorr og Christian Madsen (de to sidst nævnte fra Skoleaarets Begyndelse at regne) samt ekstraordinært (som Lærersønner) Regner Lefolii og Christian Ramsgaard.

5. Undervisning for halv Betaling tilstodes Christian Bruun og Søren Hansted.

6. Højeste Stipendium 100 Kr. at udbetale som Hjælp til Skolepenge tilstodes Ejnar Hoff.

7. Mellemste Stipendium 70 Kr. at udbetale

tale som Hjælp til Skolepenge tilstodes Chr. Christiansen og Einar Dahl.

8. Laveste Stipendium 40 Kr. at udbetale som Hjælp til Skolepenge tilstodes Ove Rahbek og Jørgen Lauritsen.

Endvidere meddelte Ministeriet ved Skrivelse af 1. Oktober f. A. Forstanderskabet, at det havde tilstaaet Disciplene Mads Kirkegaard, Carl Wohnsen og Jens Christian Jensen hver en af de ved Budgettet for Finantsaaret 1887—88 bevilgede extraordinære Fripladser for Skoleaaret 1887—88.

B. Det Nissenske Legat.

Dette Legat har kun studerende Disciple Adgang til at understøttes af. Efter Fundatsens Bestemmelse træffes Afgjørelsen om dets Anvendelse hvert Aar i Begyndelsen af December Maaned ved et Lærermøde; stemmeberettigede er foruden Rektoren alle ved Skolen fast ansatte eller konstituerede Overlærere og Adjunkter. Om den Understøttelse, der uddeles til Disciple, behøver der ikke at indgives Ansøgning, medens det dog er en Selvfølge, at den ikke tilstaaes nogen, om hvem det ikke forud vides, at han vil modtage Understøttelse. Men da Renterne af Oplagspengene tillige med de hjemfaldne Oplagspenge skal anvendes som Understøttelse i de første Universitetsaar for Studenter, der er dimitterede fra Skolen, maa de Studenter, der ønske at komme i Betragtning ved Uddelingen, inden Begyndelsen af December Maaned derom til Rektoratet indgive skriftlig Begjæring med udførlige Oplysninger om deres Stilling og Angivelse af, hvad de maatte tjene ved Undervisning. Det er vedtaget, i Reglen ikke at tilstaa nogen denne Understøttelse efter Forløbet af det 3. Universitetsaar.

For Aaret 1887 blev Legatet ved Lærermødet d. 1. December f. A. uddelt, som følger:

1. Som „Understøttelse for trængende Disciple, der opføre sig godt“, uddeltes de $\frac{4}{5}$ af Grundfondens Renter indtil 11. December 1887 til Beløb 810 Kr. 60 Øre med Tillæg af 117 Kr. 98 Øre af de hjemfaldne Oplagspenge, altsaa i alt 928 Kr. 58 Øre til 21 af Skolens Disciple saaledes, at 2 Disciple fik hver 59 Kr. 29 Øre, nemlig Jørgen Hansen og Jens Lund, 12 Disciple hver 50 Kr., nemlig Peder Jensen, Peder Pinholt Johansen, Carl Iversen, Johan Peter Hansen, Theodor Rendtorff, Christian Johansen, Jørgen Lauritsen, Peter Munch, Christian Sixhøj, Peder Severinsen, Einar Hoff og Jens Christian Christiansen, og 7 Disciple hver 30 Kr., nemlig Johannes Bang, Mads Madsen, Ove Krarup, Christian Bruun, Sigurd Hoff, Julius Knorr og Christian Madsen.

2. Som „Vidnesbyrd om Paaskjønnelse af Flid og Opmuntring til Anstrængelse fremdeles“ blev den øvrige $\frac{1}{5}$ til Beløb 202 Kr. 65 Øre med Tillæg af 29 Kr. 50 Øre af de hjemfaldne Oplagspenge, altsaa i alt 232 Kr. 15 Øre tillagt 10 af Skolens Disciple, saaledes, at 5 fik hver 23 Kr. 22 Øre, nemlig Aage Friis, Carl Christensen, Carl Christian Christensen, Jacob Jacobsen og Johannes Steenstrup, og 5 hver 23 Kr. 21 Øre, nemlig Ivar Mel-skens, Johan Halberg, Christian Ramsgaard, Frederik Zeuthen og Einar Dahl. — At den tilstaaede „Understøttelse“ tillige var at betragte som „Vidnesbyrd om Lærernes Tilfredshed med Fliden og Opmuntring for den følgende Tid“, vedtoges det blandt de under 1 nævnte at tilkjendegive Christian Johansen, Jens Lund, Johannes Bang, Peter Munch, Christian Sixhøj, Christian Bruun, Jørgen Lauritsen og Ove Krarup.

Af alle de under 1 og 2 uddelte Beløb blev Halvdelen, for Jørgen Hansen, Ivar Melskens, Christian Ramsgaard og Ejnar Dahl den større Halvdel, for Jens Lund, Johan Halberg og Frederik Zøuthen den mindre Halvdel udbetalt, Resten oplagt.

3. Renterne af Oplagspengene for Aaret fra 11. Decbr. 1886 til 11. Decbr. 1887 til Beløb 55 Kr. 70 Øre tilligemed hjemfaldne Oplagspenge efter en død Discipel, Theodor Carstensen, 76 Kr. 33 Øre og fire udtraadte, nemlig efter Erik Bech 30 Kr., Ove Rahbek 40 Kr., Viggo Schaefer 25 Kr. og Christian Møller 20 Kr. 45 Øre, altsaa i alt 247 Kr. 48 Øre vedtoges det at anvende saaledes, at 100 Kr. tilstodes den fra Skolen 1886 dimitterede Student Carl Fredrik Petersen, og Resten 147 Kr. 48 Øre efter Fundatsens § 8 uddeltes til Disciple i Skolen, som ovenfor meddelt, dels for Trang 117 Kr. 98 Øre og dels for Flid 29 Kr. 50 Øre.

C. Det grevelig Moltkeske Legat

er efter Fundatsen bestemt til Understøttelse for Embedsmænds Sønner, som gaa i Skole eller paa anden Maade nyde Undervisning, uden at Bestemmelse til Studering er en nødvendig Forudsætning for at kunne faa det. Viborg Kathedralskole er tillagt 2 Portioner deraf, hver paa 80 Kr. aarlig, som udbetales gennem Rektoratet til 11. Juni og 11. December Termin, hver Gang med Halvdelen. Retten til at afgjøre, hvem der skal nyde disse to Portioner, tilkommer Lehnsbesidderen af Grevskabet Bregentved.

I Aaret 1887 har det været tilstaaet Disciplene Johannes Bang og Asger Bruhn.

D. Det Jessenske Legat

er efter Fundatsen bestemt til Understøttelse for 3 „af de dueligste og bedste fattige“ studerende Disciple i Viborg Kathedralskole, som „skal nyde det fra den Tid af, da de kom i den 5. Lektie, indtil deres Triennium ved Akademiet, om de der saa længe opholde sig, er udløbet“; dog har Slægtninge af Rektor Jessen og hans Enke D. C. født Ostenfeld, som stiftede Legatet den 5. Maj 1792, Fortrinsret, enten de saa gaa i Viborg Kathedralskole eller søge en anden Skole, saaledes at ingen udenfor de to Slægter da har Adgang til at nyde det. Stiftets Biskop og Stiftprovst tage Bestemmelse om Uddelingen. Foruden Renterne af den oprindelige Kapital, „det større Jessenske Legat“, uddeles tillige et mindre, Renterne af en „Oplagskapital“.

For Aaret 1887 er i Juni Termin f. A. „det større Legat“ udbetalt til Ove Krarup her i Skolen i 3. Kl. og Jul. Gr. Ostenfeld i Randers lærde Skole, til hver med 38 Kr. 17 Øre, begge 2. Gang; „det mindre“ til Studenterne Christian Bang og Carl Emil Hjort, med 18 Kr. 6 Øre til hver.

E. Det Mallingske Legat

er efter Fundatsen bestemt til hvert Aar at tildeles „den mest værdige og trængende iblandt dem, der i dette Aar ere dimitterede fra Viborg Kathedralskole og inskriberede ved Universitetet“. Skolens Rektorat skal derfor hvert Aar tillige med Meldingen om den afholdte Afgangsprøve indsende „en Forklaring over enhvers Trang og sædelige Forhold tillige med Oplysning, om Dimittenden har oppebaaret Beneficier ved Skolen og da hvilke“, samt om Afgangsprøvens Udfald før ham. Konsistorium ved

Kjøbenhavns Universitet tager Bestemmelse om Legatets Anvendelse; men dette maa ikke tildeles nogen, som ikke i Skolen har været Stipendiat eller Gratist, og som ikke ved Afgangsprøven har erholdt mindst 2. Karakter.

Ifølge Meddelelse fra Legatets Eforus, med Prof. Reisz, til Skolens Rektorat er for Aaret 1887 Legatet tilstaaet Student William Johannes Hoff. Dets Beløb er, saa vidt vides, 164 Kr. 84 Øre, hvoraf i Følge Fundatsen den ene Halvdel udbetales i November samme Aar, som vedkommende er afgaaet fra Skolen, og den anden Halvdel i det følgende Aars April Maaned.

F. Det Juelske Legat

uddeles i 3 eller 5 Aar til 2 studerende ved Universitetet, fornemmelig fra Viborg eller og fra Aalborg Kathedralskole. Et Medlem af den Juelske Familie, for Tiden Kmhr. Baron Niels Juel til Lundbæk ved Nibe, er Patron for Legatet; til ham indgives i Løbet af Skoletiden Ansøgning om Optagelse paa Listen over dem, der skal nyde det.

I Aaret 1887 er det udbetalt til to Studenter herfra, nemlig Jacob Peter Bang 3. Gang og Martin Ludvig Hoff 1. Gang med 75 Kr. 16 Øre til hver.

G. Læge Frederik Foghs Legat.

Ved Lærermødet d. 18. Maj f. A. blev Renterne fra 11. December 1886 til 11. Juni f. A. uddelede til den studerende Disciple Viggo Nielsen og Realdisciplen Valdemar Munch; og ved et andet Lærermøde d. 1. December f. A. blev Renterne fra 11. Juni til 11. December s. A. tillagte Realdisciplen Christian Bang og den studerende Discipel Viggo Nielsen, saa at hver Discipel hver Gang fik 50 Kr.

VI. Samlinger.

A. Bogsamlingen.

(Sluttet d 28. April 1888).

Fagsondringen slutter sig til den i 1874 udkomne Fortegnelse over hele Samlingen, saaledes at Løbenumrene henviser til de tilsvarende Afdelinger i denne. Ved Fortsættelser er Titelen saa vidt mulig afkortet; Mærket *slut.* eller *afs.* efter en Titel betegner, at Værket er sluttet eller afsagt. Hvor Aarhundredet ikke angives, er det 18—; hvor Trykkestedet ikke angives, er det Kjøbenhavn. Hvad der er sendt fra Ministeriet, betegnes ved et *m.* efter Titelen; hvad der er modtaget fra Forfattere eller Forlæggere, ligeledes ved *f.*, *frf.* eller *frl.*; andre Gaver ved *g.*, for saa vidt *Giverens Navn* ikke meddeles.

I. Encyklopædi og blandede Skrifter.

2. Unvrstsjubilæets danske Samf. Skrifter udg. af —. 36—40. 87.
Videnskab. Selsk. Ovrsgt. ov. Forhandl. osv. 84, 3; 86 1—2. — *m.*
Smaaskr. tilegn. A. F. Krieger 4. Oktbr. 87 af nord. Forf. 87.
3. Tidsskr. Nord. . . . utg. af Letterstedska fören. 87, 3—8; Ny följd. 88, 1—2.
Tilskueren. Mndsskr. for Litr. osv. Udg. af N. Neergaard 87, 4—12; 88, 1—4.
8. Lichtenberg. G. Chr. Vermischte Schr. Neue vermehrte Originalausgabe. Bind 1—8. Göttingen. 44—47.

II. Historie og Geografi.

10. Carlson. E. Om de geogr. stud. i Tyskl. og Danm. Några reseanteckn. Prg. Göteborg rllvrk. 87.
16. Bricka. G. St. Lærebog i Hist. for Latin- og Realsk. samt højere Pigesk. Andet Kursus I. Oldtiden og Middelald. 87. — *frl.*
Gesch. Allg. . . . hrsg. v. W. Oncken. 51—61. Brl. 82.
Skovby. V. Ledetraad i Verdenshist. til Brug f. Beg. 87. — *frl.*

26. **Bergstedt. H.** Anmærkn. rörnd. Dionysoskulten. Stockh. 87. Prg. Norrk, 87.
27. (**Langberg?**) Det offentl. skolevæsen i det rom. Rige. Efter G. Boissier. Prg. Stavanger. 86.
29. **Hybners** statist. Tabel ov. alle Jordens Lande. Efter Originalens 34. Opl. 87.
30. **Andree. R.** Allgem. Handatlas. 2. Aufl. 10—12. Lps. 87. — *slut.*
- Kiepert. R.** Polit. Schulwandk. der Länder Europas. Lief. 16: Russland. Brl. 87.
Skoleatlas, udarb. und. Led. og Tils. af C. C. Brix og J. L. Jensen. 2. Opl. Danmark. — *frl.*
34. **Kempff. K. H.** Bild och runstenen i Ockelbo. Prg. Gefle 87. .
- Tuxen. N. E.** De nord. Langskibe. Et Forsøg. 86.
36. Saml. af Kongens Rettertings Domme. Udg. af V. A. Secher. 9 (87). — *m.*
Kancelliets Brevb. vedr. Danm.'s indre Forh. 1556—60 ved C. F. Bricka. 1. Halvd. 87. — *m.*
Magazin. Danske osv. Rkk. 5, 1, 2. 87.
Meddelelser fra det kngl. Geheimearkiv for 1883—85. 86. — *m.*
Monumenta hist. Dan., udg. af H. Rørdam. Rkk. II, 2, 3—4. 87.
37. **Langsted. A.** Billeder af Fædrelandets Hist. til Brug ved d. elem. Histunderv. 2. Udg. 87.
- Steenstrup. Johs. C. H. R.** Den danske Bønde og Friheden. 8 Foredrag. 88.
43. **Lund. Troels.** Danm.'s og Norges Hist. i Slutn. af det 16. Aarh. I, 8: Fødsel og Daab. 87.
51. Kong **Christian VIII's** Dagbog fra Regenttiden i Norge. Udg. af A. Ahnfelt. Ovr. paa Dansk af Ch. Brøndsted. 83.
53. **Thorsø. Alex.** Kong Fredrik VII's Regering. 33—37. 87—88.
Vaupell. O. Kampen for Sønderjylland. Krigen 1848—50 og 64. 1. 88.
55. Lexikon. Dansk biogr. Udg. af C. F. Bricka. 2—10. 87—88.
56. Meidell. Fr. **Bille-Ættens** Historie. 2. Del Første Afsn. 1596—1648. 1. Hft. 88.

- (56) Mollerup. W. **Bille-Ættens Historie**. Første Del. 1. Hefte. 88.
- Brammer. G. P.** Biskop. Ungdomsliv, fortalt af ham selv, udg. af Johns. Koch. 84.
- Bruun. Camillo.** Gjennem 100 Aar. 79.
- Rosenørn. M. H. Greve Gert af Holsten og **Niels Ebbesen** af Nørreriis. 7—8. 87.
- Graae. G. F. A.** Mellem Krigene (1851—64). Efterl. Optegn. og Breve. 87.
- Bang. J. H.** Fortegn. ov. en Saml. **Holbergiana** skænket til Sorø Akad.'s Bibl. af Justitsr. F. S. Bang. Prg. Sorø 87.
- Bruun. Chr. **Niels Juul** og **Hollænderne**. 71.
- Barfod. H. P. Til Minde om Biskop P. C. **Kierkegaard** og hans Jordef. 88.
- Petersen. R. Thom. **Kingo** og hans Samt. 87.
- Biskop O. **Laubs** Levnet. II, 2. Brevvexl. med med Forsk. 87.
- Madvig. J. N.** Livserindringer. 87.
- Schröder. L. **Ad. Oehlenschläger** og den rom. Skole. 88.
- Lehmann. H. **Hans Puggaard** 88.
- Rønning. F. R. C. **Rask**. Et Mindeskrft. 87.
- Wimmer. L. F. A. R. Kr. **Rask**. Mindetale. 87. (*Indb. m. Rønning*).
- Bruun. C. **Fr. Rostgaard** og hans Samtid. 2. Aktst. og Breve. 71.
- Nørregaard. J. P. **Skram** og **Elsebe Krabbe** En Levnedsskildr. 87.
- Wittich. K. **Struensee**. Bearb. og forøg. ved Chr. Blangstrup. 87.
- Carstensen. W. og O. Lütken. **Tordenskiold**. 4—17. — *slut*.
57. **Hansen. V. Falbe**, og **W. Scharling**. Danm.'s Statistik. 32—33. 87. — (*Slut. 2 B.*).
 Statistik. Danm.'s. Stat. Meddel. III, 8. 86.
 Statistik. Danm.'s. Stat. Tabelværk. IV. Ltr. A 4—5. 86.
 — — — — IV. Ltr. D 9 a—b. 86—87.
 — — — — IV. Ltr. E. 1. 87.
58. **Wulff. D. H.** Stat. Bidrag til **Aalborg Stifts** Hist. i Slutn. af 17. Aarh. 1—2. Aalb. 87.

- (58) **Ligning og Oversl. for Viborg By.** 88.
 Extrakt af **Viborg Kjøbstads Regnskab** for 85.
 Vib. 86.
Kristensen. Ev. T. Vindt Mølle og dens Ejere. Vib. 87.
59. **Generalstabens Oversigtskaart ov. Jydl. Inddel.**
Generalstabens Maalebordsblade ov. Jydl. Nr.
 16—19 af Rækkerne N. O. P. Q. R. *20 Blade:*
Viborgs Omegn. 88.
63. **Hildebrand. H. O. H.** Lifvet paa Island under
 sagotiden. Stockh. 86.
64. **Rink. Signe.** Grønlændere og Danske i Grønl.
 Krstnia. 87.
65. **Poulsen. V.** Fortæll. af Norges Hist. 11—13.
 Krstnia. 87—88.
Sars. J. E. Udsigt ov. d. norske Hist. 3. Del.
 Krstnia. 87.
66. **Nicolaysen. N.** Norske fornlevn. Krstnia. 62—66.
68. **Eurenius. M. C. J.** Katalog öfv. d. naturvtnsk.
 afdeln. af **Malmø museum.** Prg. Malmø 87.
- 68b. **Rosmann. O.** Genealog. anteckn. om några Got-
 ländska Slägter. Prg. Visby 87.
- 68c. **Duncker. Conradine B.** født Hansteen. Gamle
 Dage. Erindr. og Tidsbill. 71.
Sjögren. O. Herm. Rud. Horn. Biogr. ut-
 kast. Prg. Stockh. Södrm. 87.
Jæger. H. Henr. Ibsen. 1828—88. 88.
Asbjørnsen. P. Chr. Anton Rosing. Biogr.
 Kstnia. 69.
Nielsen. Yngvar. Grev H. Wedel Jarlsberg
 og hans samtid. 1779—1840. 1. Del. 1779—1814.
 Krstnia. 88.
69. **Orderik Vital.** Hist. Beretn. om Normanner og
 Angelsaksere, ovrs. v. P. Kierkegaard. 2—3
 87—88.
71. **Taine. H.** Napoleon Bonaparte. Ovrs. af H.
 Brekke. Fagerstrand. — *Ud. Aar.*
74. **Hertzberg. G. F.** Gesch. der Byzantiner bis
 geg. Ende des 16. Jahrh.'s — 16 Allg. Gesch. hrsg.
 v. Oncken. II, 7.
79. **Macaulay. Th. B.** Fredrik d. store og Syvaars-
 krigen, v. H. Brekke. Fagerstrand. — *Ud. Aar.*

82. **Wallace, D. Mackenzie.** Rusland ved V. Møller. 1—2. 77.
84. **Amicis, Edm. de.** Spanien og Spanierne. Ovrs. fra Ital. 87.
92. **Wolf, A.** Oesterreich 1740—92.—16: Allg. Gesch. hrsg. v. Oncken.
94. **Vamberg, H.** Reise i Mellemasien 1863. Ovrs. af L. Moltke. 65.
97. **Petersen, B. v.** En hist. Beretn. om de dansk-vestind. Øer, tildels efter Engl. 55. — *Gv. fra Forf.*
98. **Topsøe, V. C. S.** Fra Amerika. 2. Opl. 76.
Woldt, A. Kapt. Jacobsens Rejser til Nordam.'s Nordvestkyst 1881—83. Ovrs. fra Tysk ved J. Utheim. Med et Anh.: Ordprøve fra Alaska-Eskimoernes Sprog af H. Rinck. Krstnia. 87.
101. **Bungener, F. Calvin.** Ovrs. af O. Arland. 77.
 Le journal illustré. 1886 Nr. 36: L'art de vivre cent ans. Trois entretiens avec Mr. Chevreul photographiés. Paris.
Michelet, J. Jeanne d'Arc. Ovrs. af C. Rasmussen. — *Ud. Aar.*
Darwin, F. Charles Darwins liv og breve. Ovrs. af P. Ulleland. I. Fagerstrand. — *Ud. Aar.*
Munck, V. David Livingstone. En Levnedsskildr. 87.
Lindahl, E. Studier i d. nyeste **Wallensteins**-litteratur. Prg. Malmø 87.
104. **Bilderatlas. Kulturhist. II. Mittelalter.** Bearb. v. A. Essenwein. Lps. 83.
 Münch. Bilderb. Zur Gesch. d. Costume. 61—63.
Hildebrand, H. H. De förhist. folken i Europa. En handbok i jämför. fornkunskap. Stockh. 80.
Lacroix, P. Les arts au moyen age et à l'époque de la renaissance. Paris 69.
Plenge, J. Nogle Træk af Livet i Kbhvn. for en Menneskealder siden. 73.
107. **Roscher, W. H.** Ausführl. Lex. d. gr. u. röm. Mythol. 11—12. Lps. 87.
108. **Rydberg, V.** Undersökn. i german. mythol. I. Stockh. 86.
110. **Bondesen, J.** Æventyrets Dyreverden. 87.

- (110) **Musäus. J. A.** Volksmärchen der Deutschen. Hrsg. v. C. M. Wieland. Thl. 1—5. Wien 46. — 1 Bnd.
Qvigstad. J. og G. Sandberg. Lappiske even-tyr og folkesagn. Med en indledn. af prof. Moltke Moe. Krstnia. 87.
111. **Kallius. J. Chr.** Philosophiæ Arabum popula-ris specimen quartum tuebitur. Hafn 1760. — *Gv. fra Murer Guller.*
115. Aarb. for nord. Oldk. og Hist. 87. 2. Rkk. 1, 1—3. Arkiv. Hist. osv. 87, 5—12; 88, 1—4. Månedsskrift. Hist. osv. Odns. 87, 4—12; 88, 1—4. Saml. til Fyens Hist. og Topogr. Udg. af Fyens Stifts ltr. Selsk. B. 1—9. Odns. 1859—82. Saml. til jysk Hist. og Topogr. II, 1, 3—4. Aalb. 87.
 Tidsskr. Geogr. osv. IX, 3—6. 87—88.
 Tidsskr. Hist. Udg. af d. danske hist. Foren. V, 6, 3 & VI, 1, 1. 87—88.
 Tidsskr. Hist. Udg. af d. norske hist. Foren. II, 6, 1—2. 87—88.
 Tidsskr. Hist. Udg. af d. svenska hist. fören. 87, 1—4; 88, 1.
116. **Becker. P. V.** Hist. Afh. Dl. 1—2. 74—75. Kildeskrifter. Hist. osv. 44—48. 87—88.
Russell. W. H. Min Dagbog i Nord og Syd. Ovr. af L. Moltke. 63.

III. Litteraturhistorie.

118. Aarsberetn. og Meddel. fra det st. kgl. Bibl. 3, 12. 87.
 Akademien. Svenska. Förteckn. öfver —'s Handl. Stockh. 86. — *Fulgt med Nord. Tidsskr. Ltrst.*
 Bibliotheca Nilssoniana II. Antiquar. Katal. der Glearup'schen Universts.-Buchhandl. in Lund. 85.
 Bogfortegn. Dansk. 87, 3—13.
 Boghandlertid. Nord. Aarg. 21, 47—54; Aarg. 22, 1—46.
 Forlagskatal. fra A. Cammermejer. 1867—87. Krstnia.

- (118) Katalog. Antiquar. fra J. L. Wulffs Bogh.
I. 87.
Quidings antikvariat i Lund. Katal. Nr. 5,
84; 8, 85; 9, 86; 12, 87; 13, 88.
Quidings antikvariat i Lund. Månadsskat.
Nr. 1—3, 87—88.
Supplements-Fortegn. over P. T. Mallings
Forlags- og Kommissionsskr. 1881—87. Krstnia.
Verzeichniss der Bücher osv. 87. 1—2. — *Gv.
fra N. Christensen.*
119. Fortegn. ov. afd. Legationsraad F. C. Bruuns
Bogsaml. 87. — *Lyngge.*
Fortegn. ov. afd. Prof. D. F. Didrichsens
efterl. Bogsaml. 87. — *Lyngge.*
Fortegn. ov. afd. Prof. Ad. Steens Bogsaml.
87. — *Lyngge.*
Fortegn. ov. Bogsaml. efter Prof. P. H. Treg-
der m. fl. 87. — *Lyngge.*
120. Østerberg. P. J. Ovidii förvisn. En litthist.
studie. Prg. Kalmar 87.
- 121b. Paludan. J. Renaissancebevægelsen i Danm.'s
Litt., især i det 17. Aarh. 87.
122. Halvorsen. J. B. Norsk Forf.-Lex. 1814—80.
17—18. Kstnia. 87—88.
123. Listov. Chr. Omrids af den oldn. Litthist.
Prg. Nyk. 87.
124. Melin. K. A. Om sonettdiktn. under det s. k.
Stjernhjelmska tidehvarfvet. Prg. Stockh. Nya
elmtrskl. 87.
131. Centralblatt. Littr. 87, 19—52; 88, 1—17.

IV. Nationallitteratur.

- 132a. Euterpe. Oversættelser af Digterværker fra
Oldtiden og Middelalderen ved C. Gertz,
Thor Lange og Sig. Müller. 74.
Folkeviser, Nogle. Ovsr. og efterlign. af Thor
Lange. 78.
Fra fremmede Lande. Digte ovsr. og efter-
lign. af Thor Lange. 76.
133. Aristofanes. Ridderne. Ovsr. af N. V. Dorph
57.

- (133) **Homers Ilias.** Für d. Schulgebr. erkl. v. K. F. Ameis II, 2—3, bearb. v. C. Hentze. 2. Aufl. Lps. 85—87; 4, bearb. v. C. Hentze. Lps. 84.
Homers Ilias. Schulausg. v. K. F. Ameis. Anhang. 6—8. Lps. 81—86.
Lukianos. Valda Skrifter öfvers. af P. Rødström. Prg. Hudksvl. 87.
136. **Ciceronis. M. Tullii,** or. pro T. Annio Milone, pro M. Marcello, pro Q. Ligario, pro Rege Deiotaro. Recogn. C. F. W. Müller. Lps. 87. — 5 *Aftryk*,
Horatius Fiaceus. Q. Erkl. v. A. Kiessling. II. Satiren. Brln. 86.
Sallust.
Bökmann, E. De particulis copulativis et, que, atque (ac) apud C. Sallustium Crispum. Prg. Götb. hgr. elmtrl. 87.
Tacitus. Cornel. Den ældre rom. Kejsertid: Aarb. og Histb. Ovsr. af O. A. Hovgård. 8—10. 87—88.
139. **Drachmann. H.** Med den brede Pensel. 87.
 — — Ranker og Roser. 79.
 — — Ungt Blod. 77.
- Fibiger. J.** Johannes d. Døber., en kristl. Tragedie. 57.
Gjellerup. K. En arkadisk Legende. 87.
 — — Germanernes Lærling. 82.
 — — Kampen med Muserne. 87.
- Goldschmidt. M.** Avromche Nattergal. 3. Opl. 73.
 — — Breve fra Choleratiden. 65.
 — — Den Vægelsindede paa Graahede. 67.
 — — En Hederejse i Viborg-Egnen 67.
 — — En Skavank. 67.
 — — Fortæll. og Skildr. 1—3. 63—65.
 — — Fortæll. og Virkelighedsbill. 1—2. 77.
 — — Fortæll. og Virkelighedsbill. Ny Saml. 83.
 — — I den anden Verden. 69.

- (139) **Goldschmidt. M.** Rabbien og Ridderen. 69.
 — — Indlæg i Sagen om Rabb.
 og Ridd. 69.
 — — Smaa Fortæll. 3. Opl. Hft.
 1 (*indhold. Maser*) 69.
 — — Smaa Skildr. fra Fantasi og
 Virkelighed. Udg. af hans
 Søn. 87.
- Hostrup. C.** Under Snefog. 88.
Mariager. P. Sybaris ell. d. sidste Lamia. 87.
Müller. Fr. Paludan. Trochæer og Jamber.
 En poet. Polemik. 37.
Oehlenschläger. Halvhundrede Digte, udv. og
 udg. af F. L. Liebenberg. 85.
Olufsen. Ol. Chr. Gulddaasen. — *Ud. Aar.*
Overskou. Th. Udv. Komedier. Med Forf.'s
 Portr. og Biogr. 1—2. 77—78.
Recke. E. von der. Archilochos. 78.
 — — — Kong Liuvigild og hans
 Sønner. 78.
 — — — Lyriske Digte. 76.
- Schandorff. S.** Det gamle Apothek. 85.
 — — Et Aar i Embede. 83.
- Tobiæ** Komædie. Udg. af S. Birket Smith.
 87.
140. **Blaumüller. E.** Tale i Selsk. f. Efterslægten
 paa dets Stiftelsesdag d. 4. Marts 87. Prg.
 Eftersl.
Richard. Chr. Ved Borgerdysskolernes Jubel-
 fest d. 1. Maj 87. Prg. Borgrd. Kbhn.
- 142a. **Hammerschaimb. V. U.** Færøisk anthologi
 med indl. samt glossar. 2. 87.
144. **Bjørnson. Bjørnstj.** Støv. Ny, tildels forandr.
 udg. Fagerstrand. — *Ud. Aar.*
145. **Hertzberg. N.** Tale ved Skolens Aarsfest 1885.
 Prg. Krstnia. Grtsn. 86.
147. **Saga. Egils Sk.-sonar.** Udg. af Finnur Jóns-
 son 2. 87.
 Samfund til udg. af gaml. nord. litt. XV²,
 XVII², XVIII¹, XVIII⁴. 88.
149. **Edgreen-Leffler. A. Ch.** Kampen för lyckan.
 Två paraleldramer. Stoch. 87.

- 154b. Longfellow W. Evangelina. Frit bearb. af B. S. 53.
157. Bungener. F. Fra Ludvig 15's Tid. Ovsr. af O. Arlaud. 1—3. 76.
Chateaubriand. Atala. Ved J. Jørgensen — *Ud. Aar.*
Fénélon. Les avent. de Telemaque. Ed. stereot. d'après le procédé de F. Didot. Tm. 1—2. Paris 1818.
Florian. Oeuvres. 16 B. Paris 1812.
Rabelais. F. Oeuvres. Par. L. Jacob. Paris 1852.
164. Calderon de la Barca. D. Pedro. Udv. Kom. Ovsr. af A. Richter. VI. Huset med to Indg. 87.
166. Auerbach. B. Ges. Schriften. 1—20. Stuttg. und Augsb. 57—58. — *9 Bnd.*
Baggesen. J. Poet. Werke in. deutscher Spr. Hrsg. v. d. Söhnen d. Verf.'s C. u. A. Baggesen. 1—5. Lps. 1836. — *2 Bnd.*
Chamisso. Ad. v. Peter Schlemihl. Ovsr. af P. Strøm. — *Ud. Aar.*
Fouqué. Fr. Baron de la Motte. Gedichte. 1—2. Stuttg. u. Tüb. 1816—20.
Freiligrath. Fr. Gedichte. 6. Aufl. Stuttg. u. Tüb. 1843.
— — Ein Glaubensbekenntniss. Zeitged. Mainz 44.
- Gessner. Sal. Schriften. 1—3. Zürich 1818. — *1 Bnd.*
Goethe. J. W. v. Egmont. Ovsr. af J. Lehmann. — *Ud. Aar.*
Grillparzers sämmtl. Werke in 10 Bd. 3. Ausg. Stuttg. 78—80.
169. Tieck. L. Gedichte. Thl. 1—3. Dresd. 21—23.
Trugaard. P. Udv. af arab. Oldsange. Frit paa Dansk. Prg. Ribe 87.

V. Sprogvidenskab.

174. Ahlén. K. Om betydelsens försämr. og förbättr. i äldre och nyare språk. Prg. Örebro 87.
182. Johansen. J., M. Nygaard og E. Schreiner. Lat. ordb. Krstnia. 87. — *frl.*

- (182) **Hauch. A. G. Ø.** Lat. Elmtbog. 87. — *frl.*
188. Tidsskrift. Nord. for Filol. Ny Rkk. 7, 4; 8, 2. 87.
Arkiv for nord. Filol. osv. 4, 1—4. 87—88.
190. Blandinger. udg. af Unvrstsjubilæets d. Samf. 5. 87.
Dansk Sprog, Stil og Retskr. Af * * 88.
Schneekloth. K. A. Dansk Sprogl. til Skolebr. 3. Udg. 87. — *frl.*
Thorsen. P. K. Sprogarten på Sejerø. 1. 87.
191. **Feilberg. H. F.** Bidrag til en ordb. ov. jyske almuesmål. 3. 87.
Kalkar. O. Ordb. t. d. ældre d. Spr. 13. 87.
192. **Krönicker. Gammeld.** Ved M. Lorenzen. 1. 87.
193. **Thorkelsson. J.** Breytingar á myndum vidtengingarhättar i fornorsku og fornislensku. Reykjav. 87.
197. **Fritzner. J.** Ordb. ov. d. g. norske Spr. 11—12. Krstnia. 87—88.
198. **Løvy. V.** Oldn. læsest. 1—2. 87. — *frf.*
Småstykker, udg. af samf. til udg. af gaml. nord. littr. 7—10. 87—88.
199. **Sterner. A.** Några iaktglsr. öfv. d. svenska hexametern och teorierna f. d. s. Prg. Link. 87.
200. **Söderwall. K. F.** Ordb. öfv. svenska medeltids-språket. 2—5. Lund. 85—86.
204. **Hansen. A. og J. Magnussen.** Engelsk Læseb. for æld. Beg. 1—2. 87. — *frl.*
Hansen. A. og J. Magnussen. Glossar. dertil.
Løkke. J. Engl. Læseb. f. Beg. 3. Udg. ved K. L. Sommerfeldt. 87.
208. **Baruël. E.** Lectures hist. I. 87. — *frl.*
Ploetz. C. Fransk Læsebog. 2. Dl. Ovr. af Jutta Christensen. 87. — *frl.*
- 216 **Mohr. F.** Mindre tysk Gr. 87. — *frl.*
219. Digtsamling. Tysk. Af J. Munthe-Bruun. 87. — *frl.*
Gundersen. B. Tysk Læseb. f. d. højere Sk.'s øv. Kl. 1—2, Krstnia. 87. — *frl.*
Pauss. B. og H. Lassen. Tyske Læsest. f. 4.—6. middelskolekl. Krstnia. 87. — *frl.*

**VI. Æsthetik og Kunst. VII. Filosofi.
VIII. Theologi.**

234. (Lavater. J. C.) Physiogn. Reisen. Voran ein phys. Tagebuch. 1—4. Altenburg 1788. — *2 Bnd.*
237. Poulsen. A. S. Det gl. Testament i Christi Taler. 86. — *m.*
238. Mosebog, første. Stykker af — i ændret Overs. med Anm. af Volrath Vogt. Prg. Krstnia. Ktdrl. 86.
241. Rasmussen. H. Østerlandsk mystik efter pers. Digt. 87.
246. Nielsen. Fr. Ledetraad i Kirkens Hist. 1—2. 87.
247. Meddel. Nye, om d. dansk-amer. Mission, udg. af J. A. Hejberg. 2, 6—8. — *Gv.*
249. Clausen. H. N. Udvikl. af de christel. Hovedlærdomme. 44.
252. Viborg Stifts Synodal-Act 1887. — *f.*
256. Psalmedigtning, Den danske, sml. og ordn. af C. J. Brandt og L. Helweg. 1—2. 46—47. — *1 Bnd.*
257. Samlinger. Kirkehist. 6, 2—3. 87—88.

IX. Opdragelse og Undervisning.

259. Ungdom. Vor. Tidsskr. 87, 3—6; 88, 1—3. Verdandi. Tidsskr. 87, 1—6; 88, 1. Stockh.
260. Adler. F. Om Børneopdragelse. Tre Foredr. holdte i New York. Ovsr. af K. H. Bergen. 87.
- Gielsing. O. M. Vore Sønners og Døtres sædelige Opdrag. Efter Fru Elis. Blackwells: Counsels to parents. 83.
- Keller J. 's. Abnormsanstalter. 1886. — *Gv.*
- Landgren. L. Tal vid invign. af d. n. lærerverkshuset. Prg. Sundsv. 87.
- Personno. J. Strindbergglitteraturen. Ovsr. Vejle 87.
- Spencer. H. Opdragelse. Ved H. Brække. Fagerstrand. — *Ud. Aar.*
261. Regnskabsberetn. f. d. lærde Skolev. og Sorø Ak. f. Finansaaret 86—87. 87. — *Fra Univer- sitetskvæsturen.*

262. **Hofgaard. S. W.** Lidt om skriftlig analyse. Prg. Krstnia. Aars og Voss. 86.
Landmark. G. Om Undervisn. i Bygdemaal og Landsmaal. Prg. Aalesund 86.
263. **Arstal. A. Kr. Andersen.** Nogle ord om korttegning. Prg. Krstnia. Aars og Voss 86.
268. **Lowum.** Prøver af lat. Stiløvelser. Prg. Krstnia. Andersen 86.
269. Indstilling, ministeriel Afgørelse og yderligere Bemærkn. om den svenske (Lingske) Gymn. Prg. Viborg 87.
Ribbing. S. Lings Gymn. i Omrids. Foredrag. 87.
Sanne. V. Om Sangundervisn. i „de foren. Kirkesk.“ 87. — *frf.*
Tidskrift i Gymn. Utg. af T. J. Hartelius och L. M. Törngren. 2, 9—10. Stockh. 87—88.
270. **Helgesson. R.** De högre skol. i Engl. Prg. Karlskr. 87.
Universitets- og skoleannaler. Ny Rk. 1. Aarg. 1886. Krstnia. 87. — *m.*
271. **Linde. A. C. P.** Medd. ang. Kbhvn.'s Unv. osv. for Aar 1856—63. Hefte 4.— om den polyt. Læreanst. udg. af C. Goos. — 2 *Aftr. m.*
— — Meddel. om de lærde Skoler osv. 1885. 87. — *m. (2 Aftr.).*
272. *Indbdlsskrft. fra Undervisningsanst. i Danmark:* Aalborg, Aarhus, Assens, Fredericia, Frederiksborg, Helsingør, Herlufsholm, Horsens, Jelling, Jonstrup, Kbhvn. (Brgrd. i K., paa Krstnsh., Eftersl., Had. Lr., Lyceum, Mariboe (tillige 86), Metrop., Unv. Ref. (86), Knngns. Fødslf., Polyt. Læreanst., v. West.), Kolding, Nykjøb., Odense, Randers, Ranum, Ribe, Roskilde, Rønne, Skaarup, Slagelse, Sorø, Thisted, Viborg. — *alle* 1887. — *m.*
Brgrdsskl. i Kbh.: Skolens Hundredeaarsfest. Prg. 87
— *paa Krstshvn.:* Kort Oversigt over Skolens første Hundredeaar. Prg. 87.
Kbhvns. Unv. Forel. og Øv. For- og Efteraar 87. *m*

- Kbhvns Univ.* Fort. ov. Stud. 87.
r. West. Inst. **Andersen. E. C.** Fortegn. over Skolens naturhist. Saml. Prg. 87.
Tryde. E. C. Tillæg II til Fortegn. over Rønne høj. Realskoles Bogsaml. Rønne 87.
274. *Indbdlsskr. fra Undervsngsanst. i Norge:* Aalesund, Arendal, Bergen: Kthdrsk. og Tanks Sk., Drammen, Frdrkshald, Hamar, Krstnia. (Aars og Voss, Andersen, Borger- og Realsk., Gjertsen, Kthdrsk.), Kristnssand, Laurvik, Lillehammer, Molde, Skien, Stavanger, Tromsø, Throndhjem Kathedralsk. og Thr. Realsk. — alle 86. — *m.*
275. *Indbdlsskr. fra Undervsngsanst. i Sverige:* Falun, Gefle, Göteborg högre latinlärov., — Reall., Halmstad, Helsingborg, Hernösand, Hudiksvall, Jönköping, Kalnar, Karlskrona, Karlsstad, Kristiansstad, Linköping, Luleå, Lund hgr. alm. lärov., — private elm. skola, Malmö, Norrköping, Nyköping, Skara, Stockh. (Beskow, Kgl. tekn. högsk. (84); Lyceum f. flick., Nya elmsk., Normalm, Högra reall., Södermalm, Wallinska flicksk.), Strengnäs, Sundsvall, Umeå, Upsala Fjellst. sk., — Kathdrsk., Venersborg, Vester-
 vtervik, Vesterås, Vexjö, Visby, Örebro, Östersund. — alle 87 — *m.*
- Johanson. N. A.** Inbjudningsskr. med anledn. af invign. af Göteborgs reallärovärks nya byggnad. Prg. Göteborg. 87.
Nyköping. **Schotte, G. V.** Bidrag til N. Elmlrv.'s Historia: IV: lärare og lärjungar. Prg. 87.
Stockh. Nya Elmskl. Handlingar rör. Nya Elmskl.'s framtidsprogram. Prg. 87.
Westling. G. O. F. Bidrag til Sundsvalls lärov's hist. Prg. 87.
Upsala. **Nylander. K. U.** Kort öfvers. öfver Fjellstedska skolans förflutna verksamhet. Prg. 87.
Brolén. C. A. Vesterås hgr. alm. läroverks stipendiefonder. Prg. 87.

X. Matematik. XI. Naturvidenskab.

279. Tidsskr. for Math. osv. 5, 5, 1—5. 87—88.

280. **Collin. C. R.** Om allm. algebr. eqvationers algebr. lösning. Prg. Umeå 87.
282. **Christensen K.** Regnebog for d. öv. Realkl. 2. Udg. 87.
285. **Simesen. B. J.** Letfattelig Geometri. 73. — *frf.*
289. **Jonson. W. O.** Om kroppars modstånd mod sträckning och böjning. Prg. Strengnäs 87.
290. Darwinisme og Christendom. Tre Prædik. af Biskopperne af Carlisle, Bedford og Manschester. 88.
291. Naturen. Ill. Maanedsskr. for pop. Naturvid. Redig. af J. Brunchorst. 87, 5—12; 88, 1. Bergen.
Thomsen. Jul. Om Materiens Enhed. Prg. Kbh. Univ. Kg.'s Fdlsfest. 87.
292. Tidsskr. f. Physik og Chemi osv. 87, 4—12; 88, 1—3.
Thomsen. Aug. Register til Tidsskr. f. Ph. og Ch. 1. Rkk. Aarg. 1—18. 1862—79. 88.
293. **Ellinger. H. O. G.** Lærebog i Physik. Indehold. en Saml. af 60 phys. Opg. 87. — *frl.*
Schmidt. K. Mindre Læreb. i Physik. 5. Udg. Odense 85.
Simesen. B. J. De vigtigste Love for Naturkræfternes Virkn. samt 260 Opg. til praktisk Indøv. af Lovenes Anvendelse. 77. — *frf.*
297. **Melander. Kl.** Bidrag till en elm. framställning af potentiallæran. Prg. Falun 87.
299. **Jørgensen. G. S.** Kortf. Lærebog i Astronomen. 3. Udg. 84.
303. Dijnphna-Togtets zoologisk-botaniske Udbytte ved Chr. F. Lütken. 87. — *m.*
Olsen. O. Johan. Udviklingslærens nuværende standpunkt. Fagerstrand. — *Ud. Aar.*
305. **Grönwall. A. L.** Nya bidrag till kännedommen om de nord. arterne af slägtet orthotricum. Prg. Malmö 87.
306. **Bronn. H. G.** Die Klassen u. Ordn. des Thierreichs: Würmer 1—6. Lpz. u. Heidlb. 87. Reptilier 56—60. Lpz. u. Heidlb. 87—88.
Helweg. Kr. Studier over d. vasomotoriske Nervebaners centrale Forløb. 86. — *m.*

- (306) **Koch. P. D.** Undersøg. om Nervus hypoglossus's Udspring og Forbind. i medulla oblongata. 87. — *m.*
308. **Braun. O.** Studier over Scorbutens Ætiologi og Pathogenese. 86. — *m.*
Friis. A. Om den i Kbhvn. i 1886 herskende Epidemi af Meningitis cerebrospinalis. 87. — *m.*
Holmfeld. J. Christmas Direkink-. Hypnotisme og Sounambulisme. En pop. Fremstill. 87.
Lorenzen. P. Om Behandl. af den medfødte Klumpfods højere Grader. 87. — *m.*
Reisz. C. Udvikl. af Tuberkulosens Pathologi. Prg. Kbhvn. Unv. Ref. 86.

XII. Samfundsvidenskaber.

311. Kirkelove. Danske osv. (1536—1683). Udg. af H. F. Rørdam. 3, 1. 87.
 Love og Forordn. osv. Udg. af O. Damkier og Fr. Kretz. IV, 2—VI. 1. 86—87. — *m.*
 Love og Expeditioner vedk. Kirke- og Skolevæsen. Ved H. V. Skibsted. 1885. — *m.*
 Lovtidende 1887, 21—60 m. Till. 1—3. 1888, 1—15 m. Till. 1.
 Ministerialtidende A, B 1887, 16—52; 1888, 1—13.
 Saml. af Love og Anordn. af mere alm. Interesse. 11, 1. 87. — *m.*
312. **Holberg. L.** Leges Waldemari regis. Et Bidrag til Oplysn. om Danm.'s Statsret i det 13. Aarh. 86. — *m.*
317. **Goldschmidt. M.** Nogle polit. Bemærkn. og Notitser. 2. Opl. Med et Par tilføjede Linier om Hr. Cl. Petersen. 65.
318. Tidsskr. Hedeselskabets. 1886, 3—6; 87, 1—6; 88, 1. — *Gv.*
319. Betænkn. om Statens Papirforbrug m. m. 87.
Tuxen. J. C. Søfarten og Skibsbygningskunsten. En Fremstill. af Søvæs. og dets hist. Udvikl. 79.
-

B Disciplenes Bogsamling

havde d. 1. April 1887 et Overskud af Kr. 12,99 Ø.

har i Aaret 1887—88 haft i Indtægt

fra 1 Mdlm. Bidr. for Marts—Juni	0,67	-
- 25 — — - April—Sptbr.	25,00	-
- 3 — — - April—Juni	1,50	-
- 33 — — - Oktbr.—Mrts.	33,00	-
- 2 — — - Novbr.—Mrts.	1,70	-
- Salg af Fortegnelser	1,05	-
Fundet paa Skolen	0,45	-
Konfiskeret efter Leg i Timen	0,04	-

i alt Kr. 76,40 Ø.

og i samme Tidsrum udgivet:

til Indkjøb af nye Bøger . . . . . Kr. 68,15 Ø.

og til Indbinding . . . . . - 20,05 -

saa at der til Regnskabsaaret 1888—89

bliver et Underskud af . . . . . Kr. 11,80 Ø.

Siden Tilvæxtslisten i forrige Aars Indbydelses-
skrift sluttedes d. 9. Maj f. A., har Samlingen faaet
følgende Tilvæxt:

1. Smaastykker til Folkelæsning. Bnd. 14, 4.
Tidende. Illustreret, for Børn. Udg. af Nor-
dahl Rolfsen. Aarg. 2, Bergen 1887, 5—10;
3, 1888, 1—5.
3. Bauditz. Sophus. Noveller. Kbh. 85.
Drachmann. Holger. Lars Kruse. En Skildr.
fra Virkelighedens og — Sandets Regioner.
Kbh. 79.
Etlar. Carit. Serafino fra Ota og andre Fortæl-
linger. Kbh. 87.
Flood. Const. Ritter & Co. Krstnia. 83.
Kristofersen. Kristofer. Rydningsmænd. En
Julefortælling. Kbh. 87.
Lie. Jonas. Et Samliv. Kbh. 87.
Steenbuch. Axel. Rektor Lassen. En Fortæl-
ling. Kbh. 87.

5. **Allard. Leon.** Stille Vand. Tre Noveller. Paa Dansk ved N. J. Berendsen. Kbh. 87.
Besant. Walther, og **James Rice.** En Søn af Vulkan. Paa Dansk ved Fr. Winkel-Horn. Kbh. 84.
Bulwer Lytton. Edvard. Harald Saxernes Konge. Ovrs. af L. Moltke. Del 1—2. Kbh. 62.
Cherbuliesz. Victor. Sorte og Røde. Roman. Ovrs. fra Fransk. Kbh. 81.
Collins. Wilkie. Intet Navn. Ovrs. fra Engelsk ved L. Moltke. Kbh. 62.
 — — Om Aftenen. Ovrs. af Wm. Mariboë. Kbh. 63.
Dumas. Al. Ludvig den Fjortende og hans Tidsalder. Ovrs. af Jul. Frederichsen. Dl. 1—5. Kbh. 47—50. (*Gv. fra Dspl. Chr. Kiørgaard*).
Eckstein. Ernst. Familien Claudius. Roman fra den romerske Kejsertid. Ovrs. af Edgar Collin. Dl. 1—3. Kbh. 84.
Gogol. Nikolaus. Taras Bulba, Hetman for Kosakker. Ovrs. af L. Kragballe. Kbh. 86.
Mellin. G. H. Prælaten Jöns Bengtsson Oxenstjerna. Hist. Roman. Autor. Ovrs. Kbh. 85.
Tolstoy. Leo. Anna Karénin. Roman. Ovrs. af W. Gerstenberg. Bnd. 1—2. Kbh. 86—87.
 6. — — Fortællinger og Skildringer fra Sebastopol. Ovrs. af W. Gerstenberg. Kbh. 84.
Verne. Jules. Kaptajnen paa femten Aar. Ovrs. fra Fransk. Kbh. 80.
 — — Kiufø eller en Kinesers Gjen-vordigheder i Kina. Ovrs. af J. M. Kbh. 79.

C. Den naturhistoriske Samling

har modtaget følgende Gaver:

1. Berggylte (*Labrus Berggylta*); fra Frederikshavns Fiskeexportforretning.

2. Søstjerne (*Asterias rubens*); fra samme.
3. Fødder af Tjur; fra Frk. Nickitin i Viborg.
4. Sømus (*Spatangus vulgaris*); fra Discpl. Carl Gronemann.
5. Musekranier; fra Dspl. Carl Gustav Andersen.
6. En Vildsvinetand; fra samme.
7. Overskaaren Kokosskal; fra Dspl. Henry Angelo.

Plantesamlingen i Skolens Have er bleven holdt vedlige.

VII. Regnskabsvæsen.

I Regnskabsaaret fra 1. April 1887 til 31. Marts 1888 har Skolen haft følgende Indtægter:

Tiende, Arvefæste- og Lejeafgifter	Kr. 19,346.28	Ø.
Af Kirker og Præstekald	" 26.00	"
Renter af Skolens, Stipendiefondens, Nissens Legats og Foghs Legats Kapitaler	" 5,949.58	"
Skolepenge	" 10,408.00	"
Fra Læsø	" 246.55	"
Extraordinære Indtægter	" 20.00	"

Tilsammen Kr. 35,996.41 Ø.

hvorimod Udgifterne have været:

til Lønninger	" 33,896.42	"
- Pensioner	" 198.16	"
- Bogsm. og videnskabl. Apparat	" 840.00	"
- Bygningernes Vedligeholdelse .	" 897.41	"
- — Hovedstandsættelse	" 525.00	"
- Inventariets Vedligeholdelse . .	" 582.09	"
- Plantehaven	" 15.62	"
- Brændsel og Belysning	" 1,386.72	"

At overføre Kr. 38,341.42 Ø.

	Overført Kr.	38,341.42	Ø.
til Skatter og Afgifter	”	1,794.33	”
- Regnskabsførelse	”	781.82	”
- Forsk. løb. og tilfældige Udgtf.	”	1,599.46	”
- Skydeøvelser	”	335.48	”
Indsat i Sparekassen for Stipendiefonden og Nissens Legat	”	775.08	”
		<hr/>	
	Tilsammen Kr.	43,627.59	Ø.
Herved fremkommer en Merudgift af	”	7,631.18	”
Til Understøttelse af Disciple er betalt af Stipendiefondens Renter og Oplag	Kr. 470.00	Ø.	
af Nissens Legats Renter og Oplag . .	”	993.19	”
og af Foghs Legats Renter	”	200.00	”
”	”	1,663.19	”
hvorved fremkommer en Merudgift af	”	9,294.37	”
Til Indtægt er derimod taget Kassebeholdn. fra f. A. Kr. 4,519.17	Ø.		
samt f. alm. Skolefond modtagne . .	”	9,000.00	”
”	”	13,519.17	”
		<hr/>	
hvorefter Kassebeholdn. bliver	Kr.	4,224.80	Ø.

VIII. Bygninger og Løsøre.

Ombygningen af de gamle løse Kakkelovns-skjerme med faste og helt omsluttende Ovnkapper af galvaniserede Jernplader er bleven fortsat med 5 Skolestuer.

Skolens Jærnpumpe var i sig selv i saadan Stand, at der maatte antages at være fuldstændig Anledning til at forny den. Da indtraf det under

den langvarige Frost i den forløbne Vinter, at Stigerøret en Nat revnede tværs over lige i Jordskorpen. Derved var Fornyelsen bleven en Nødvendighed. Og der anskaffedes da en ny Suge- og Trykpumpe af Jærn.

I de to Rexske Ventilationsovne i Gymnastikhuset har efter 4 Aars Brug de støbte Ildkasser maattet fornyes.

De paa Bibliothekskontoen anskaffede Væggekort er blevet opklæbede og ophængte i Skolestuer.

Til Brug ved de skriftlige Aars- og Halvaarsprøver, navnlig for at undgaa at skulle diktere Opgaven til skriftlig Oversættelse fra Engelsk, er der anskaffet en Hektograf.

Fra Kjøbenhavns Boldtklub er de i forrige Aars Indbydelsesskrift omtalte, af Ministeriet indkjøbte Kriketredskaber ankomne, og derefter er de tagne i Brug, saaledes som det kan ses af Beretningen under „Aarets Arbejde“.

Endelig er der i sidste Foraar anskaffet en ny Voltigerhest.

IX. Ministerielle Anordninger og andre Afgjørelser af mere almindelig Betydning.

A. Om Skolepenge og andre beslægtede Ydelsr er der faldet følgende Afgjørelser:

1. En Discipel i den stud. Afdling. af 4. Kl. maatte d. 17. Marts f. A. afbryde sin Skolegang, fordi han efter Lægens Erklæring led af en alvorlig dyb Øjensygdom, hvorfor han dog helbredtes saa vidt, at han midt i April Maaned udskreves af Behandling. Til Dels af Hensyn til hans svage Øjne, men ogsaa paa Grund af hans Alder — han var i Januar Maaned fyldt 17 Aar — blev han imidlertid

udmeldt af Skolen d. 21. April. Derefter henstillede Rektoratet til Ministeriets Afgjørelse, om han ikke kunde fritages for at betale Skolepenge for April Fjerdingaar. Og under 26. April meddelte Ministeriet Forstanderskabet, at det, i Betragtning af at han ikke havde nydt Undervisning i Skolen siden d. 1. s. M., intet havde imod, at den omtalte Fritagelse tilstodes ham.

2. Under 31. Marts d. A. indberettede Rektoratet til Ministeriet, at en Discipel af 5. Kl. først ved en Nervesvaghed, der navnlig havde ytret sig stærkt efter en i Juleferien gennemgaaet Meslingsygdom, i længere Tid havde været nødt til kun at kunne deltage i Undervisningen med hyppige Afbrydelser og dernæst i Henhold til et af Lægen givet Paalæg havde maattet bestemme sig til for en Tid aldeles at afbryde sin Skolegang, men ønskede efter Sommerferien igjen at optage det i samme Klasse, og henstillede derefter, om det ikke skulde kunne tillades ham at blive staaende som Discipel i Skolen uden at skulle betale Skolepenge for April Fjerdingaar og for den første Halvdel af Juli Fjerdingaar. Og under 17. April meldte Ministeriet Forstanderskabet, at den ansøgte Tilladelse gaves.

3. En Discipel af 4. Klasses Realafdlng., som ifjor skulde underkaste sig almindelig Forberedelsesprøve, havde fra 21. Maj 1885 til 29. Oktober s. A. været ude af Skolen for at kunne deltage i en Prøvetur med Marinens dertil bestemte Skib. Da Faderen havde indgivet sin Ansøgning herom til Marineministeriet, havde han maatte bilægge denne med et Vidnesbyrd fra Skolen, hvorfor han efter de gjældende Bestemmelser havde betalt 20 Kroner til Skolens Kasse. Rektoratet henstillede nu ved Skr. af 28. Maj f. A. til Ministeriets Afgjørelse Spørgsmaalet, om han nu ikke kunde fritages for atter at betale 20 Kroner for Sønnens Examensvidnesbyrd. Og under 6. Juni meddelte Ministeriet Forstanderskabet, at det ikke fandt nogen Anledning til at bevilge den omspurgte Fritagelse for Gebyr.

4. Under 22. Avg. 1885 meddelte Ministeriet Skolens Forstanderskab, at det havde bevilget, at

en Discipel, der samme Aar ved Skolen havde bestaaet Afgangsprøven som studerende og derpaa efter de hidtil bekjendte gjældende Bestemmelser betalt sit Examensvidnesbyrd med 20 Kr. til Skolens Kasse, i Betragtning af at han under sin Skolegang havde nydt Understøttelse af Kommunitetets Midler, maatte nyde samme Begunstigelse som de Disciple, der under Skolegangen oppebære Skolestipendier, og faa det erlagte Gebyr tilbagebetalt. Da der ifjor til Afgangsprøven indstillede sig en Discipel, som under sin Skolegang havde nydt samme Understøttelse, indgik Rektoratet under 22. Juni til Ministeriet med en Forespørgsel, om den paagjældende ogsaa vilde kunne faa sit Examensvidnesbyrd uden at betale, og den tilsvarende Fremgangsmaade her efter vilde blive at følge i alle mødende lignende Tilfælde. Og under 29. s. M. meddelte Ministeriet Rektoratet, at den omhandlede Fritagelse ogsaa maatte tilstaaes den paagjældende Discipel og herefter vilde være at tilstaa alle afgaaende Disciple, som i deres Skoletid indtil Afgangsexamen havde oppebaaret den samme Understøttelse. Som Følge heraf indsendte Rektoratet under 12. Avgust til Ministeriet en Skrivelse, hvorved det til dettes Overvejelse og Afgjørelse henstilledes, om det ikke skulde findes rigtigt, at Rektoratet umiddelbart fra Ministeriet selv fik forretningsmæssig Meddelelse om, hvilke af Skolens Disciple den paagjældende Understøttelse hver Gang er bleven tilstaaet, hvilken Meddelelse da ogsaa vilde kunne komme i Betragtning ved Behandlingen af det aarlige Forslag til Fordeling af Skolens offentlige Understøttelsesmidler. Og siden den Tid er Ministeriets Afgjørelse om de paagjældende Ansøgninger fra Disciple i Skolen hver Gang blevet meddelt dels Rektoratet selv og dels Ansøgerne igjennem dette.

B. Foruden at der efter Ministeriets Budget for Finansaaret 1887—88 er blevet udbetalt samtlige Skolens Lærere et i Forhold til deres **Lønning** bestemt Lønningstillæg, hvorimod Dyrtidstillæget bortfaldt fra Finansaarets Begyndelse, blev det

1. ved Skrivelse af 4. April f. A. fra Ministeriet til Skolens Forstanderskab meddelt dette, at man fra 1. s. M. at regne vilde have tillagt Skolens Pedel en aarlig Lønning af 600 Kr. foruden Fri-bolig, frit Brændsel og Lys.

2. Efter at det var kommet til Rektoratets Kundskab, at Ministeriet ved en anden Skole, naar smitsom Sygdom i en Lærers Hjem ellers vilde kunde gjøre det til en Nødvendighed for ham at holde sig fra Skolen, havde tilstaaet Betaling af Skolens Kasse for hans Ophold paa et Hotel, saa længe indtil den paagjældende Fare var overstaaet, gav en her i Byen sidste Vinter herskende Meslingsmitte i Forbindelse med en dog ikke synderlig udbredt Difteritissmitte, Rektoratet Anledning til under 7. December f. A. at indgaa til Ministeriet med en Forespørgsel, om det omtalte Forhold kunde betragtes som en almindelig gjældende Regel, om Godtgjørelsen i saa Fald blev at udrede under Form af Diæter, eller hvad der formentlig burde foretrækkes, efter Regning, og om dette i saa Fald ogsaa gjaldt Meslinger, for hvilken Smitte Byens Sundhedsvedtægt ligesom ogsaa Distriktslægen krævede samme Forsigtighed anvendt, som over for Skarlagensfeber, Difteritis og lignende Sygdomme. Og under 16. s. M. svarede Ministeriet som følger: „I Gjensvar paa Hr. Rektorens Forespørgsel i behagelig Skrivelse af 7. dennes undlader Ministeriet ikke tjenstligst at tilbagemelde, at der i paakommende Tilfælde efter derom modtagen nærmere Indstilling vil blive tillagt de af Skolens Lærere, der af Hensyn til smitsomme Sygdomme i deres Hjem maatte se sig nødsagede til at tage Ophold uden for Hjemmet, for at kunne fortsætte Lærergjerningen, Godtgjørelse efter Regning for de derved foraarsagede Udgifter. Paa given Anledning tilføjes derhos, at efter det af Dem oplyste vil den samme Regel komme til Anvendelse i Tilfælde af ondartet Meslingsygdom.“

C. Om Spørgsmaal vedrørende **Examønerne** er der faldet følgende Afgjørelser.

1. Under 13. September f. A. tilskrev Ministeriet Rektoratet som følger: „I Anledning af Hr. Rektorens Forespørgsel i behgl. Skrivelse af 7. d. M. om, hvorvidt en Privatist, der har bestaaet 4. Klasses Aarsprøve ved Viborg Kathedralskole og efter senere at være udtraadt af Skolen nu forbereder sig til at underkaste sig Afgangsexamen, i Lighed med andre Privatister skal opgive ved Afgangsexamen de Pensa i Latin og Græsk, som han alt tidligere er bleven prøvet i ved Skolen, undlader Ministeriet ikke tjenstligst at meddele Dem til behagelig Efterretning, at disse Pensa ikke ville være at fordre af den paagjældende Privatist.“

2. Under 21. s. M. tilstillede endvidere Ministeriet Rektoratet følgende Skrivelse: „I Anledning af Hr. Rektorens Forespørgsel i behagelig Skrivelse af 10. d. M. om, hvovidt den i Begyndelsen af indeværende Skoleaar i Viborg Kathedralskoles 4. Realklasse optagne Discipel Christian Fischer nødvendigvis vil være at behandle som Privatist, naar han til næste Aar, altsaa efter et Aars Ophold i Skolen, indstiller sig til almindelig Forberedelsesexamen, undlader Ministeriet ikke tjenstligst at meddele Dem til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjørelse, at man, uanset Bestemmelserne i Ministeriets Rundskrivelse af 30. April 1887, efter Omstændighederne intet vil have at erindre imod, at den paagjældende Elev underkaster sig Examen ved Skolen, og tillige examineres efter de for Disciple gjældende Regler, for saa vidt Hr. Rektoren, efter hvad der maatte være Dem bekjendt om hans hidtilværende Undervisning, finder det forsvarligt at tilstede en saadan Lempelse af de almindelige Bestemmelser.“

3. Under 5. Marts d. A. har Ministeriet udsendt et Cirkulære saa lydende: „Efter et derom fra flere Sider udtalt Ønske vil Ministeriet herved have samtlige Skoler udenfor Kjøbenhavn og Frederiksberg, der har Tilladelse til at afholde almindelig Forberedelsesexamen i Juni—Juli, bemyndigede til under Iagttagelse af nedenstaaende Regler at modtage Privatister til den skriftlige Del af bemeldte Examen, saaledes at de paagjældende derefter have

at underkaste sig den mundtlige Del for Examenskommissionen i Kjøbenhavn, jfr. Ministeriets Cirkulære af 28. Marts 1887.

Inden Udløbet af den for Examenskommissionens Vedkommende fastsatte Indmeldelsesfrist, hvert Aars 15. Maj, have vedkommende Skoler at indsende de befalede Blanketter*) i udfyldt Stand til Universitetspedellen tilligemed 20 Kr. i Indskrivningspenge for hver enkelt af de til Prøven indmeldte.

Tilsynet med Examinanderne under de skriftlige Udarbejdelser føres for de kommunale og private Realskolars Vedkommende af en af Undervisningsinspektøren beskikket Opsynsmand, hvis Honorar herfor vil være at udrede af den paagjældende Skole, ligesom denne ogsaa er pligtig til at afgive de fornødne Lærerkrafter til saa megen Bistand, som anses nødvendig efter Examinandernes Antal.

Hver Besvarelse bliver at forsyne med Opsynsmandens Navn, der i Forbindelse med en Angivelse af Klokkeslettet for Afleveringen anbringes under Afhandlingen ved Siden af Examinandens egenhændig Underskrift.

Umiddelbart efter Afleveringen af Besvarelserne ville disse for hvert enkelt Fags Vedkommende af Opsynsmanden under hans Segl være at indsende til Undervisningsinspektøren ledsagede af de Bemærkninger, hvortil Opsynsmanden maatte finde Anledning.

Hvilket herved meddeles til behagelig Efterretning.“

D. Om Forholdet med Inspektionen ved Skolens Undervisning i Sang og Gymnastik

1. udfærdigede Ministeriet under 17. April følgende Cirkulære: „Da Ministeriet maa anse det for at være en Sag af Vigtighed for Gymnastik- og Sangundervisningens Fremme i de lærde Skoler, at Skolens Rektor overværer Gymnastikinspektørens og Sanginspektørens Inspektioner i den ham underlagte Skole i hele den Tid, i hvilken Inspektionen staar

*) Disse faaes hos Universitetspedellen (Nørregade 8).

paa, idet der kun derved vil kunne opnaas fuld Garanti for et i alle Henseender sikkert Grundlag for de Forhandlinger, der efter Inspektionens Slutning skulle finde Sted mellem Skolens Rektor og vedkommende Inspektør om Afhjælpning af de Mangler, som den sidstnævnte maatte forefinde ved Gymnastik- eller Sangundervisningen, maa Ministeriet anmode Hr. Rektoren om, hvor ikke uovervindelige Hindringer stille sig i Vejen derfor, for Fremtiden stadig at ville overvære de nævnte Embedsmænds Inspektioner i Skolen lige fra Inspektionens Begyndelse og indtil dens Slutning. Ved denne Foranstaltnings Gjennemførelse vil ogsaa Ministeriet blive sat i Stand til paa den retfærdigst mulige Maade at afgjøre de Besværinger, der indkomme hertil over, hvad der ved saadanne Lejligheder maatte tildrage sig.“

2. Under 18. Maj d. A. modtog Rektoratet fra Ministeriet et Aftryk af en under 16. f. M. af Ministeriet udfærdiget **Instrux for Posten som Sang-Inspektør ved de under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet sorterende Skoler og Undervisningsanstalter.**

Sang-Inspektøren fører Overtilsyn med Sangundervisningen ved de kgl. Skolelærerseminarier, de lærde Skoler og øvrige under Ministeriet sorterende Skoler og Undervisningsanstalter, hvorhos han er Ministeriets Raadgiver i alle Sager vedkommende den nævnte Undervisning.

Han afgiver Betænkning over Sager vedrørende musikalske Gjenstande, som tilstilles ham af Ministeriet, og gjør til dette Indstilling om Iværksættelsen af nye Foranstaltninger, som han maatte anse tjenlige for bemeldte Undervisning.

Han skal paa Stedet undersøge Sangundervisningens Tilstand ved de under Ministeriet sorterende Skoler og Undervisningsanstalter, og har til Rejser i dette Øjemed at anvende mindst 6 Uger aarlig. Navnlig har han aarlig at inspicere de kgl. Skolelærerseminarier og de lærde Skoler, hvorhos han paa sine aarlige Inspektionsrejser inspicerer saa mange andre Skoler, som der maatte gives Lejlighed til at

besøge. Ved Valget af de sidstnævnte Skoler maa Hensyn saa vidt muligt tages til, hvilke Skoler efter Erfaringen fra tidligere Inspektionsrejser eller andetsteds fra indhentede Oplysninger maa antages at staa mest tilbage i saa Henseende. Ligeledes har han at inspicere de Skoler, for hvis Vedkommende det særlig forlanges af Ministeriet. Skolerne i Kjøbenhavn inspicerer han saa ofte, han selv dertil finder Anledning.

Ved sine Inspektioner, hvorom han saa vidt muligt har at give vedkommende Rektor, Skolebestyrer eller Forstander, i Kjøbenhavn Skoleinspektøren, i Kjøbstæderne Skolekommissionen og for Landsbyskolernes Vedkommende Skoledirektionen Underretning betimelig forud, forhandler han efter Inspektionens Slutning med vedkommende Skoles Bestyrer eller Bestyrelsesformand angaaende Afhjælpning af de Mangler vedrørende Sangundervisningen, som han maatte forefinde paa det paagjældende Sted. Ved disse Forhandlinger kan, hvis enten Sanginspektøren eller Skolens Bestyrer ønsker det, vedkommende Syngelærer tilkaldes. Samtale om Manglerne eller Paapegen af bestemte Fejl bør kun finde Sted i Elevernes eller Skolebørnenes Paahør i saadanne Tilfælde, hvor disses Nærværelse er nødvendig for at godtgjøre Ankens Berettigelse, og hvor Læreren ikke paa anden Maade kan bringes til Forstaaelse af de givne Anvisninger og Vink. Efter endt Inspektion gjør Sanginspektøren Indberetning til Ministeriet om, i hvilken Tilstand han har forefundet Sangundervisningen ved de besøgte Skoler og Undervisningsanstalter, og hvad der med Hensyn til Afhjælpningen af de mest fremtrædende Mangler af ham er foretaget paa Stedet, ligesom han gjør Forslag om, hvilke yderligere Foranstaltninger der for Ministeriets Vedkommende kunne være at træffe i saa Henseende.

Paa sine Inspektionsrejser, der, forsaa vidt de ikke ere særlig forlangte foretagne af Ministeriet, blive at indrette efter en af Ministeriet approberet Rejseplan, nyder Sanginspektøren 8 Kroner daglig i Diæter foruden Godtgjørelse efter Regning for

Udgifter til selve Rejserne, hvortil han dog saavidt muligt vil have at benytte de almindelige offentlige Befordringsmidler.

Sang-Inspektøren har for Sangens og Musikens Vedkommende at bistaa Inspektøren ved de af Ministeriet oprettede Feriekursus for Lærere og Lærerinder; i den Anledning har han;

1. at gennemgaa de Ansøgninger om Kursus i Sang og Musik, der tilstilles ham fra Kursusinspektøren.

2. at forhandle med denne om, hvilke Ansøgere efter hans Skjøn særlig bør komme i Betragtning,

3. at ordne og bære Ansvaret for de Lærere og Lærerinders Undervisning, hvem der tilstaaes Kursus, alt indenfor de Regler med Hensyn til det Pekuniære, der opgives ham af Kursusinspektøren,

4. at give en kort Indberetning til Kursusinspektøren om Deltagernes Flid og Fremgang saaledes affattet, at det deraf kan ses, om denne har været saaledes, at Vedkommende kan anbefales enten til et nyt Kursus i Sang og Musik, hvis Kursus'et heri ikke er afsluttet, eller i et andet Fag.

Sang-Inspektøren har tillige at fungere som Examinator i Sang og Musik ved Skolelærer- og Skolelærerindeexamen og modtager for dette særlige Hverv det paa Finansloven tilstaaede Honorar udbetalt af Formanden for Examenskommissionen. De Regler, der hidtil ere fulgte ved Bedømmelsen af Sang, Musik og Orgelspil ved disse Examinere, maa ikke forandres uden efter Samraad med Formanden (eventuelt Ministeriet). Med Hensyn til Tiden for Prøvernes Afholdelse maa Sang-Inspektøren rette sig efter de af Formanden i saa Henseende truffne Bestemmelser.

I det Sang-Inspektøren tillagte aarlige Honorar er ikke indbefattet Godtgjørelse for Skrive- og Kontorrekvisiter samt for Udgifterne til trykte Anmeldelsesblanketter og til Porto i Anledning af Inspektionsrejser.

E. Under 18. April d. A. udsendte Ministeriet en Skrivelse af følgende Indhold: „Da Ministeriet maatte ønske at erholde Oplysning om, i hvilket

Omfang der ved de forskjellige lærde Skoler gives Eleverne **Karakterer**, hvor ofte Sammentælling af Karaktererne eventuelt finder Sted, hvor megen Tid der kan antages at medgaa til den, om den besørges af Skolens Inspektør, vedkommende Klasselærer eller paa anden Maade, om den foretages i Skoletiden, og om der for det dermed forbundne Arbejde ydes et særligt Vederlag og da hvilket, skal man herved for Viborg Kathedralskoles Vedkommende tjenstligst udbede sig Hr. Rektorens Yttringer i de nævnte Henseender behageligst meddelte.

F. Under 5. Marts d. A. udsendte Ministeriet følgende Cirkulære: „Idet Ministeriet omstaaende meddeler en Fortegnelse over saadanne Præparater, som maa anses nødvendige til Støtte for **Undervisningen i Naturhistorie** i de Skoler, der have Tilladelse til at afholde almindelig Forberedelsesexamen, skal hertil bemærkes, at medens Ministeriet vel for Fremtiden maa gjøre Fordring paa, at enhver Skole, der har eller attraar at opnaa den ommeldte Dimissionsret, er i Besiddelse af en saadan Præparatsamling, har man dog ikke villet binde den enkelte Skole, der allerede maatte være i Besiddelse af et brugbart Grundlag — af større eller mindre Omfang — til at anskaffe just det, der er opgivet i Fortegnelsen. Denne skal kun give en Grænse for, hvad der maa anses for et nødvendigt Minimum, og der vil saaledes Intet være til Hinder for, at flere af de opførte Præparater kunne erstattes af andre, der allerede maatte forefindes, forsaavidt disse i tilstrækkelig Grad kunne tjene til Paavisning af det, der skal læres og gjøres Rede for.“

Fortegnelse
over

Præparater, der maa anses for nødvendige til Støtte
for Undervisningen i Naturhistorie i de Skoler,
der have Tilladelse til at afholde almindelig
Forberedelsesexamen.

Pattedyr.

Et Pattedyrskelet (Hund eller Kat).	Udstoppede Dyr (eller Spirituspræparater).
Enkelte Hvirvler.	_____
Kranium af Pindsvin.	
— Muldvarp.	
— Markmus.	Flagermus.
— Rotte og Hare.	Muldvarp.
— Hund og Kat.	Spidsmus.
— Grævling og Maar.	Rotte eller Mus.
— en Drøvtygger.	
— et Svin.	
Skeletteret Fod af en Drøvtygger og af et Svin.	Som karakteristiske For- mer, der nemt kunne anskaffes, kan nævnes:
Kindtænder af Oxe og Hest.	
Hjørnetand af en Orne.	Pindsvin, Ilder eller en af Væselerne.
Horn af Skedehornede.	
Hjortetakker.	
En Luffe, f. Ex. af alm. Marsvin.	

Fugle.

Fugleskelet (mindst af en Dues Størrelse).	Udstoppede Dyr.
Fodformerne (undtagen Løbefod).	En Dagrovfugl, en Nat- rovfugl.
Dun, Dunfjer, Dækfjer, Svingfjer, Styrefjer.	En Drossel.
Et Par Reder.	En Vipstjært eller San- ger (Sylvia).
	En Brednæbet.
	En Graaspurv, Bogfinke, Lærke og Musvit.

	En Ravnefugl, Stær, Due, Spætte.
	En Hønsfugl, en Brok- fugl og en Sneppe, en Maage eller Terne.
	En And.

Krybdyr.

Firben, Staalorm, Hugorm og Snog (i Spiritus eller udstoppet).

En Skildpadde eller Skildpaddeskal.

Padder.

Salamander ♂ og ♀. Salamanderlarver (forskjellige Udviklingstrin). Haletudser af forskjellig Udvikling (helst af Løgfro). Brun Fro og Løvfro. Tudse.

Fisk.

Skeletdele af Fisk, saasom: løse Krop- og Halehvirvler; Tungeben med Gjællebuer. Gjællebuer med Gjæller (i Spiritus). Kjæbe af Haj. Pigfinnefisk (Aborre, Hundestejl, Ulk). Brystfinnefisk (Torsk, en eller anden Flyuder). Bugfinnefisk (Karpe, Ørred, Gjedde og Aal).

Disse Fisk maa enten være udstoppede eller i Spiritus.

Insekter.

En Samling Biller. Nogle Billelarver (Løbebille, Vandkalv, Træbuk). Oldenborrelarve og Puppe, Vaarflue og Vaarfluelarver. Myrer og Bier paa forskjellige Udviklingstrin. Bikager. Hvepsebo. Larve af Aftensværmer og Maaler. Sommerfuglepuppe. Nogle Sommerfugle. Nogle Eksempler paa „Galledannelser“. Fluelarve (Hestebremse). Mygglarve og Puppe. Guldsmed og Larve. Landtæge. Rygsvømmer og Skorpiontæge.

Edderkopper.

En stor Edderkop. Skorpion.

Tusindben.

En større Skolopender.

Krebs.

Flodkrebs eller Hummer. Reje. Krabbe. Bænke-
bider. Tangloppe. En Langhals.

Ledorme.

Regnorm. Sandorm. Nereide. Igle. Rørdorm-
Rør.

Hvidorme.

Spolorm. Leverikte. Led af Bændelorm og
Tinte.

Blæksprutter.

Tiarmet Blæksprutte „Meerskum“. Vættelys
(Ottearmet Blæksprutte).

Snegle.

En Skovsnegl. Vinsnegl. Mose- og Skivesnegl.
Albuskjæl. Ormesnekke. Kongesnekke. Porcellæns-
snække. Strandsnegl (Sneglehus). En Havsnegl f.
Ex. en Kongesnekke udkrænget af Skallen, i Spiritus.

Muslinger.

En Musling udtaget af Skallen. Skaller af
Blaamusling, Dammusling, Østers, Sandmusling.

Pighudede.

Søborre. Skal af Søborre. Tordensten. Søstjerne.

Koraldyr.

En Aktinie, Stjernekorald, Hornkorald.

Botanik.

I Spiritus.

Spirende Frø af Hvede,
Ært, Bøg.
Rød med Rødhaar.
Knoldformede Rødder.
Spirende Kartoffel.
Mellemstok af Konval
og Rodriver.
Hyacintløg, gjennem-
skaaret.

Gren af Birk med ♂ og
♀ Rakler i Blomst.
Gren af Hassel, El (Avn-
bøg).
Gren af Pil, ♂ og ♀.
♀ Blomsterstand af Majs.
Blomsterstand af ægte
Kastanie.
♂ og ♀ Blomster af Gran
eller Fyr.
♂ Blomster af Enebær
og Taks.
Mospilte (Jomfruhaar)
med Sporehus.
Gjennemskaaren Blom-
sterstand af Figen.
Humleknopper.
Frukt af Tax og Ene.
Gjennemskaaren Frukt
af Pigæble.
Frukt af Natskade, Ribs,
Kirsebær eller Slaaen,
Brombær, Nellikerod,
Ranunkel og Æble;
det sidste overskaaret
baade paalangs og paa-
tværs.

Tørrede.

Grene med flere Aars
Skud.
Bambus og Sukkerrør.

Nødder af Kornsorterne,
Ahorn, Alm, Ask, Birk,
Eg, Bøg, Hassel, ægte
Kastanie (Avnbøg).
(De sidste med Skaalen).

Kapsler af Nellike, Val-
mue, Judaspenge eller
Kaal, Guldregn, Syren,
Lilie, Pil, Venusvogn,
Buddike af Bulmeurt.
Frukt af Kokuspalmen.
Frukt af Katost (eller
bedre: af Stokrose),
en Skjærmpilte.

Fruktstand af El, Birk,
Gran, Lærk.

En Majskele.

A n m. De Præparater, der opbevares i Spi-
ritus, maa kunne tages op af Glasset.

Udsigt
 over
Afgangs- og Aarsprøven
 i
 Viborg Kathedralskole og dens Forberedelsesskole
 1888.

Mandagen d. 11. Juni.

- 8—12. 6. og 5. Kl. *Udarb. i Mdrsm., bud. Opg.*
 4. Kl. bgg. Afdl. *Udarb. i Modersml.*
 4—8. 6. og 5. Kl. *Ovrstls. fra Latin.*
 4. Kl. bgg. Afdl. *Arithm. Udarbdls.*

Tirsdagen d. 12. Juni.

- 8—12. 4. Kl. bgg. Afdl. *Geometr. Udarbdls.*
 4—8. 4. Kl. Rlafdl. *Ovrstls. fra Engelsk.*

Onsdagen d. 13. Juni.

- 8—12. 6. og 5. Kl. *Fransk Stil.*
 4. Kl. st. Afd. *Latinsk Stil.*
 4. Kl. Rlafdl. *Praktisk Regning.*

Mandagen d. 2. Juli.

8. 6. Kl. **Naturlære** (Overhøringen
 aabnes med Nr. 1).
 8—11. 4. Kl. st. Afd. *Fransk Stil.*
 3. st. Kl. *Fransk Stil.*

(Mandagen d. 2. Juli).

8—11.	3. Realkl.	<i>Ovrstls. fra Engelsk.</i>
	2. st. og Rlkl.	<i>Dansk Stil.</i>
	1. Kl. st. Afd.	<i>Latinsk Stil.</i>
11—2.	3. st. og Realkl.	<i>Geometr. Udarbdls.</i>
	2. st. Kl.	<i>Fransk Stil.</i>
5.	4. Rlkl.	Naturlære. (2).

Tirsdagen d. 3. Juli.

8.	4. Kl. st. Afdl.	Mathematik. (1).
8—11.	3. st. og Realkl.	<i>Dansk Stil.</i>
	2. st. Kl.	<i>Latinsk Stil.</i>
	1. Kl.	<i>Regning.</i>
8—12.	5. Kl. (Opt.)	Græsk (7)
11—2.	3. st. og Realkl.	<i>Arithm. Udarbdls.</i>
	2. st. og Realkl.	<i>Regning.</i>
	1. Kl.	<i>Dansk Stil.</i>
4.	4. Kl. Realafdl.	Mathematik. (2).
5 ¹ / ₂ .	6. Kl.	Engelsk. (3).

Onsdagen d. 4. Juli.

8.	4. Kl. st. Afdl.	Tysk. (2).
8—11.	3. st. og Realkl.	Historie (5. 5).
	Kl. b.	<i>Regning.</i>
	Kl. a.	<i>Dnsk. Dikt. og Gjenfort.</i>
8—12.	5. Kl. (Opt.)	Latin uforberedt. (5).
11—2.	1. Kl.	Geografi. (9).
	Kl. b.	<i>Dnsk. Dikt. og Gjenfort.</i>
	Kl. a.	<i>Regning.</i>
4.	4. Kl. Realafdl.	Engelsk. (3).
4—6.	2. st. og Realkl.	Fransk (2. 2).
4—7.	3. st. Kl.	<i>Latinsk Stil.</i>
6.	6. Kl.	Tysk. (10).

Fredegagen d. 6. Juli.

8.	6. Kl.	Dansk og Oldnordisk. (8).
	4. Kl. st. og Rlafd.	Fransk. (3. 6).
8—10.	3. Realkl.	Naturlære. (10).

(Fredagen d. 6. Juli.)

8—11.	1. Kl.	Historie. (7).
12—2.	3. Realkl. og st. Kl.	Fransk. (2. 2).
	2. Realkl. og st. Kl.	Naturhist. (2. 9).
4.	4. Kl. st. Afdl.	Græsk. (8).
4—6.	1. Kl.	Fransk. (15).
	Kl. b.	Naturhist. (13).

Lørdagen d. 7. Juli.

8.	6. Kl.	Fransk. (7).
8—10.	3. st. og Realkl.	Naturhist. (1. 7).
	2. st. og Realkl.	Tysk. (3. 3).
	Kl. a	Historie. (10).
11—1.	Kl. b.	Tysk. (5).
11—2.	1. Kl.	Naturhist. (11).
4.	4. Kl. st. Afdl.	Historie (7).
4—7.	5. Kl.	Dansk og Oldnordisk. (1).
	3. Rlkl. og st. Kl.	Geometri. (9. 5).
	1. Kl.	Religion. (3).

Mandagen d. 9. Juli.

8.	6. Kl. 1—6.	Latin (2).
	4. Kl. Realafdl.	Dansk. (5).
8—10.	5. Kl.	Tysk. (11).
	Kl. b.	Historie. (9).
8—11.	3. st. og Realkl.	Arithmetik. (3. 8).
11—1.	3. Realkl.	Engelsk. (1).
11—2.	2. Realkl. og st. Kl.	Geometri. (4. 11).
	1. Kl.	Tysk. (1).
4.	4. Kl. stud. Afdl.	Latin. (3).
4—7.	5. Kl.	Latin, forberedt. (3).
	3. Realkl. og st. Kl.	Geografi. (6. 6).
	2. st. og Realkl.	Arithmetik. (10. 3).
	Kl. a.	Religion. (7).

Tirsdagen d. 10. Juli.

8.	6. Kl. 7—11; Priv.	Latin. (8).
	4. Kl. Realafdl.	Geografi. (1).

(Tirsdagen d. 10. Juli.)

8—10.	1. Kl. st. Afdl.	Latin. (5.)
8—11.	2. Rlkl. og stud. Kl.	Historie. (5. 6.)
11—1.	Kl. b.	Geografi. (11).
11—2.	5. Kl.	Engelsk (13).
	2. st. og Realkl.	Religion. (5. 4).
4.	6. Kl. 1—6.	Græsk (4).
4—6.	3. st. og Realkl.	Tysk. (3. 3).
	Kl. a.	Geografi. (13).
4—7.	1. Kl.	Geometri. (17).
	Kl. b	Religion. (7).

Onsdagen d. 11. Juni.

8.	6. Kl. 7—11. Priv.	Græsk (10).
	4. Kl. st. Afdl.	Geografi (4).
8—11.	Kl. a.	Dansk. (1).
8—12.	5. Kl. (Opt)	Historie. (15).
11—2.	1. Kl.	Dansk. (20).
4.	4. Kl. Realafdl.	Historie. (4).

Torsdagen d. 12. Juli.

8.	6. Kl.	Historie (5).
8—11.	Kl. b.	Dansk. (3).
8—12.	5. Kl. (Opt.)	Fransk. (9).
10.	4. Kl. st. Afd. 1—6.	Naturhistorie. (5).
11—2.	2. Rlkl. og 1. Kl. Rlafdl.	Engelsk. (1. 2).
4.	4. Kl. st. Afd. 7—10.	Naturhistorie. (7).
4—6.	3. st. Kl.	Latin. (1).
	2. st. Kl.	Latin. (1).
6.	4. Kl. Rlafdl.	Naturhistorie. (5).

Fredagen d. 13. Juli.

8.	4. Kl. Realafdl.	Tysk. (3).
8—10.	3. st. Kl.	Græsk. (4).
8—11.	2. Realkl. og st. Kl.	Geografi. (1. 7).
8—12.	5. Kl.	Naturlære. (17).
11—1.	Kl. b.	Fransk. (1).
	Kl. a.	Tysk. (4).

(Fredagen d. 13. Juli.)

11—2.	3. Rlkl. og 2. Rlkl.	Dansk. (4. 5).
4—6.	Kl. a.	Naturhistorie. (2).
4—7.	1. Kl.	Arithmetik. (13).

Lørdagen d. 14. Juli, Kl. 5. Efterm. holdes Skolens Aarsfest til Kundgjørelse af Prøvernes Udfald, hvorefter Sommerferien begynder.

Torsdagen d. 5. Juli holdes Optagelsesprøven baade for Forberedelsesskolens Vedkommende og for dem, der efter Forberedelse andensteds er indmeldte til en af de fire nederste Klasser i Kathedralskolen, og **Prøven begynder ufravigelig Kl. 8.** Tre Disciple, der skal prøves til 5. Kl., blive i vedkommende Fag prøvede i Bogstavorden efter 5. Klasses Overhørelse i Faget, som oven for er antydet ved Mærket „(Opt.)“.

Undervisningen aabnes igjen i det ny Skoleaar Mandagen d. 20. August Kl. 8.

Til at overvære de mundtlige Prøver og Aarsfesten indbydes Disciplenes Forældre og Foresatte saa vel som enhver som helst, der ellers maatte have Sind til at følge med Skolen og dens Gjærning.

Rektoratet for Viborg Kathedralskole, d. 7. Juni 1888.

H. H. Lefolii.
